

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پاسخ به مسائل شرعی

دفتر حضرت آیه الله العظمی صانعی مدظله العالی
دفتر قم - تلفن: ۷۷۴۴۷۶۷ - ۷۷۴۴۰۱۰ - ۷۷۴۴۰۰۹
۷۸۳۱۶۶۲ - ۷۸۳۱۶۶۱ - ۷۸۳۱۶۶۰
نمابر: ۰۲۵۱ - ۷۷۳۵۰۸۰

نشانی: پل حجّتیّه، خیابان شهید محمد منتظری، کوچه ۸، پلاک ۴

دفتر تهران - تلفن: ۴ الی ۶۶۵۶۴۰۰۱
نمابر: ۰۲۱ - ۶۶۵۶۴۰۰۵
نشانی: خیابان کارگر جنوبی، بین آذربایجان و جمهوری، کوچه کامیاب

دفتر مشهد - تلفن: ۲۲۵۱۱۵۲ - ۲۲۲۲۲۷۷ - ۲۲۱۰۰۰۲
نمابر: ۰۵۱۱ - ۲۲۲۲۵۷۷

دفتر اصفهان - تلفن: ۴۴۸۷۶۶۲ - ۴۴۸۷۶۶۱ - ۴۴۸۷۶۶۰
نمابر: ۰۳۱۱ - ۴۴۶۳۳۹۱

دفتر شیراز - تلفن: ۲۲۴۳۳۳۴ - ۲۲۴۳۴۹۸ - ۲۲۲۲۲۹۴
نمابر: ۰۷۱۱ - ۲۲۲۶۷۰۰

دفتر اراک - تلفن: ۲۲۷۲۳۰۰ - ۲۲۷۲۲۰۰
نمابر: ۰۸۶۱ - ۲۲۵۹۷۷۷

پاسخگویی به مسائل حج

تلفن: ۲ - ۷۸۳۱۶۶۰
همراه: ۰۹۱۲۲۵۱۰۰۰۷

www.saanei.org

اینترنت:

Istifta @ saanei.org

Saanei @ saanei.org

۳۰۰۰۷۹۶۰

پاسخ به استفتائات

تماس با دفتر معظم له

شماره پیام کوتاه:

منتخب ادعيه و اعمال
ماه مبارك رمضان

به ضميمه
استفتاءات ويزه ماه مبارك رمضان

مطابق با فتاواى مرجع عاليقدر

حضرت آية الله العظمى
حاج شيخ يوسف صانعى (مدظله العالى)

انتشارات میثم تمار

نشانی: قم - خیابان شهید محمد منتظری، کوچه ۸، پلاک ۸
صندوق پستی ۳۷۱۸۵/۵۵۷ - تلفکس: ۷۷۳۲۹۸۲ (۰۲۵۱)
همراه: ۰۹۱۲۱۵۳۸۸۰۸

**منتخب ادعیه و اعمال ماه مبارک رمضان
به ضمیمه استفتائات ویژه ماه مبارک رمضان**

مطابق با فتاوی مرجع عالیقدر
حضرت آیه الله العظمی صانعی مدظله العالی

ناشر: انتشارات میثم تمار ○ چاپ و صحافی: زیتون
نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۳۸۶ ○ شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه
بها: ۱۰۰۰ تومان
کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۸۶-۱۲-۱

مراکز پخش:

فروشگاه اینترنتی کتاب

www.p-khorshid.ir

پخش کتاب دریای دانش

تهران: خ انقلاب، خ فخر رازی، کوی فاتحی داریان، پلاک ۳۹
تلفن: ۷-۶۶۹۷۷۹۶۴ (۰۲۱) همراه: ۰۹۱۲۱۷۲۵۸۰۰

فهرست مطالب

- بخش اول: اعمال مشترک ماه مبارک رمضان ۷
- در اعمال مشترک این ماه ۹
- دعای سحر ۱۳
- دعای افتتاح ۱۶
- دعای ابو حمزه ثمالی ۲۳
- دعای جوشن کبیر ۴۷
- دعاهای روزهای ماه رمضان ۷۵
- نمازهای شب‌های ماه رمضان ۸۲
- اعمال شب‌های قدر ۸۶
- اعمال مشترک شب‌های قدر ۸۶

- ۸۸.....اعمال مخصوص شب‌های قدر
- ۸۹.....اعمال عید فطر
- ۹۶.....سوره عنکبوت
- ۱۰۴.....سوره روم
- ۱۱۱.....سوره دخان
- بخش دوم: استفتائات ویژه ماه مبارک رمضان ۱۱۵

بخش اول
اعمال مشترک
ماه مبارک رمضان

سفید

در اعمال مشترک این ماه

قسم اول: اعمالی است که در هر شب و روز این ماه به جا آورده می شود. سید بن طاووس روایت کرده از حضرت امام جعفر صادق و امام کاظم علیهما السلام که فرمودند: می گویی در ماه رَمَضان از اول تا به آخر ماه رمضان بعد از نماز واجب:

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي حَجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي عَامِي هَذَا وَفِي كُلِّ
عَامٍ مَا أَبْقَيْتَنِي فِي يُسْرٍ مِنْكَ وَعَافِيَةٍ وَسَعَةِ رِزْقٍ وَ
لَا تُخْلِنِي مِنْ تِلْكَ الْمَوَاقِفِ الْكَرِيمَةِ وَالْمَشَاهِدِ
الشَّرِيفَةِ وَزِيَارَةِ قَبْرِ نَبِيِّكَ صَلَّى عَلَيْكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَفِي

جَمِيعَ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَكُنْ لِي، اَللّٰهُمَّ
 اِنِّيْ اَسْئَلُكَ فِيمَا تَقْضِيْ وَتُقَدِّرُ مِنَ الْاَمْرِ الْمَحْتَمِ
 فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مِنَ الْقَضَاءِ الَّذِي لَا يَرُدُّ وَلَا يُبَدِّلُ اَنْ
 تَكْتُبَنِيْ مِنْ حُجَّاجِ بَيْتِكَ الْحَرَامِ الْمَبْرُورِ حَاجِّهِمْ
 الْمَشْكُوْرِ سَعِيْهِمْ الْمَغْفُوْرِ ذُنُوْبِهِمْ الْمَكْفُوْرِ عَنْهُمْ
 سَيِّئَاتِهِمْ وَاَجْعَلْ فِيمَا تَقْضِيْ وَتُقَدِّرُ اَنْ تُطِيْلَ عُمْرِيْ وَ
 تُوَسِّعَ عَلَيَّ رِزْقِيْ وَتُوَدِّيَ عَنِّيْ اَمَانَتِيْ وَدِيْنِيْ اَمِيْنَ رَبَّ
 الْعَالَمِيْنَ.

دعای دیگری که بعد از زهر سه نماز واجب در ماه رمضان

خوانده می شود، این دعاست:

يَا عَلِيُّ يَا عَظِيْمُ يَا غَفُوْرُ يَا رَحِيْمُ اَنْتَ الرَّبُّ الْعَظِيْمُ
 الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ وَهَذَا شَهْرُ
 عَظَمَتِهِ وَكِرَمَتِهِ وَشَرَفَتِهِ وَفَضْلَتِهِ عَلَيَّ الشُّهُورِ وَهُوَ
 الشُّهُرُ الَّذِي فَرَضْتَ صِيَامَهُ عَلَيَّ وَهُوَ شَهْرُ رَمَضَانَ
 الَّذِي اَنْزَلْتَ فِيْهِ الْقُرْآنَ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدٰى
 وَالْفُرْقَانِ وَجَعَلْتَ فِيْهِ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَجَعَلْتَهَا خَيْرًا مِنْ
 اَلْفِ شَهْرٍ فَاِذَا الْمَنُّ وَالْاِيْمَنُ عَلَيْكَ مِنْ عَلَيَّ بِفِكَاكَ
 رَقَبَتِيْ مِنَ النَّارِ فَيَمَنْ تَمَنَّ عَلَيَّ وَادْخَلْنِي الْجَنَّةَ

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

از حضرت رسول اکرم ﷺ نقل کرده‌اند که آن حضرت فرمود: هر کس این دعا را بعد از هر نماز واجبی بخواند، خداوند گناهان او را تا روز قیامت ببامزد.

اللَّهُمَّ ادْخُلْ عَلَىٰ أَهْلِ الْقُبُورِ السُّرُورَ، اللَّهُمَّ اغْنِ كُلَّ فَقِيرٍ، اللَّهُمَّ اشْبِعْ كُلَّ جَائِعٍ، اللَّهُمَّ اكْسُ كُلَّ عَرِيَانٍ، اللَّهُمَّ اقْضِ دَيْنَ كُلِّ مَدِينٍ، اللَّهُمَّ فَرِّجْ عَنَّا كُلَّ مَكْرُوبٍ، اللَّهُمَّ رُدِّ كُلَّ غَرِيبٍ، اللَّهُمَّ فَكِّ كُلَّ أَسِيرٍ، اللَّهُمَّ اصْلِحْ كُلَّ فَاسِدٍ مِّنْ أُمُورِ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ اشْفِ كُلَّ مَرِيضٍ، اللَّهُمَّ سُدِّ فَقْرَنَا بِغِنَاكَ، اللَّهُمَّ غَيِّرْ سَوْءَ حَالِنَا بِحُسْنِ حَالِكَ، اللَّهُمَّ اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَاعْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

قسم دوم، اعمالی است که در شب‌های ماه رمضان باید به جا آورد و آن چند امر است:

۱. افطار، و مستحب است که بعد از نماز شام (مغرب) افطار کند، مگر آنکه ضعف بر او غلبه کرده باشد یا جمعی منتظر او باشند.

۲. با چیز پاکیزه و حلال افطار کند و بهتر آن است که به

خرمای حلال افطار کند تا ثواب نماز چهارصد برابر گردد.

۳. آنکه در وقت افطار دعاهای وارده آن را بخواند:

اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَ عَلَيَّ رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ وَ عَلَيْكَ
تَوَكَّلْتُ. تا خدا عطا کند به او ثواب هرکسی را که در

این روز روزه داشته است.

۴. در لقمه اول بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا وَاسِعَ

الْمَغْفِرَةِ اغْفِرْ لِي».

۵. در وقت افطار سوره قدر بخواند.

۶. در وقت افطار صدقه بدهد، و روزه داران را افطار دهد،

گرچه به چند دانه خرما و لیوانی آب باشد تا ثواب روزه دار را به دست آورد.

۷. در هر شب ماه رمضان این دعا را بخواند تا گناهان چهل

سال او آمرزیده شود:

اللَّهُمَّ رَبَّ شَهْرِ رَمَضَانَ الَّذِي أَنْزَلْتَ فِيهِ الْقُرْآنَ وَ
افْتَرَضْتَ عَلَيَّ عِبَادَكَ فِيهِ الصَّيَامَ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ
مُحَمَّدٍ وَ ارْزُقْنِي حَجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي عَامِي هَذَا وَ فِي
كُلِّ عَامٍ وَ اغْفِرْ لِي تِلْكَ الذُّنُوبَ الْعِظَامَ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُهَا
غَيْرُكَ يَا رَحْمَنُ يَا عَلَّامُ.

دعای سحر

۳. دعای عظیم الشانی است که حضرت امام رضا علیه السلام نقل کرده‌اند، حضرت امام محمد باقر علیه السلام این دعا را در سحرهای ماه رمضان می‌خواندند. متن دعا چنین است:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ بَهَائِكَ بِبَهَائِهِ وَكُلُّ بَهَائِكَ بِهَيْئِي، اللَّهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ بِبَهَائِكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ جَمَالِكَ بِأَجْمَلِهِ
وَكَلُّ جَمَالِكَ جَمِيلٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِجَمَالِكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ جَلَالِكَ بِأَجْلِهِ وَكُلُّ جَلَالِكَ جَلِيلٌ، اللَّهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ بِجَلَالِكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ عَظَمَتِكَ
بِأَعْظَمِهَا وَكُلُّ عَظَمَتِكَ عَظِيمَةٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِعَظَمَتِكَ
كُلِّهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ نُورِكَ بِأَنْوَرِهِ وَكُلُّ نُورِكَ نَيْرٌ،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِنُورِكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ رَحْمَتِكَ
بِأَوْسَعِهَا وَكُلُّ رَحْمَتِكَ وَاسِعَةٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ كُلِّهَا،

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ كَلِمَاتِكَ بِأَتَمِّهَا وَكُلُّ كَلِمَاتِكَ تَامَةٌ، اللَّهُمَّ
 إِنِّي أَسْأَلُكَ بِكَلِمَاتِكَ كُلِّهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ كَلِمَاتِكَ بِأَكْمَلِهِ
 وَكُلُّ كَلِمَاتِكَ كَامِلٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِكَمَائِكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي
 أَسْأَلُكَ مِنْ أَسْمَائِكَ بِأَكْبَرِهَا وَكُلُّ أَسْمَائِكَ كَبِيرَةٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي
 أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ كُلِّهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ عِزَّتِكَ بِأَعَزِّهَا
 وَكُلُّ عِزَّتِكَ عَزِيزَةٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِعِزَّتِكَ كُلِّهَا، اللَّهُمَّ
 إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ مَشِيئِكَ بِأَمْضَاهَا وَكُلُّ مَشِيئِكَ مَاضِيَةٌ، اللَّهُمَّ
 إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَشِيئِكَ كُلِّهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ قُدْرَتِكَ
 بِأَقْدَرَةِ الَّتِي اسْتَطَلَّتْ بِهَا عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكُلُّ قُدْرَتِكَ مُسْتَطِيلَةٌ،
 اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِقُدْرَتِكَ كُلِّهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ عِلْمِكَ
 بِأَنْفَذِهِ وَكُلُّ عِلْمِكَ نَافِذٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِعِلْمِكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ
 إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ قَوْلِكَ بِأَرْضَاهُ وَكُلُّ قَوْلِكَ رَضِيٌّ، اللَّهُمَّ إِنِّي
 أَسْأَلُكَ بِقَوْلِكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ مَسَائِلِكَ بِأَحَبِّهَا
 إِلَيْكَ وَكُلُّ مَسَائِلِكَ إِلَيْكَ حَبِيبَةٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَسَائِلِكَ

كُلُّهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ شَرِّكَ بِأَشْرَفِهِ وَكُلُّ شَرِّكَ
 شَرِيفٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِشَرِّكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ
 سُلْطَانِكَ بِأَدْوَمِهِ وَكُلُّ سُلْطَانِكَ دَائِمٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ
 بِسُلْطَانِكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ مُلْكِكَ بِأَفْخَرِهِ وَكُلُّ
 مُلْكِكَ فَاحِرٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمُلْكِكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ
 مِنْ عُلُوكَ بِأَعْلَاهُ وَكُلُّ عُلُوكَ غَالٍ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِعُلُوكَ
 كُلِّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ مَنِّكَ بِأَقْدَمِهِ وَكُلُّ مَنِّكَ قَدِيمٌ، اللَّهُمَّ
 إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَنِّكَ كُلِّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ آيَاتِكَ بِأَكْرَمِهَا وَ
 كُلُّ آيَاتِكَ كَرِيمَةٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِآيَاتِكَ كُلِّهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي
 أَسْأَلُكَ بِمَا أَنْتَ فِيهِ مِنَ الشَّانِ وَالْجَبْرُوتِ وَأَسْأَلُكَ بِكُلِّ شَأْنٍ
 وَحَدَهُ وَجَبْرُوتٍ وَحَدَهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَا تُحِبُّنِي [بِهِ] حِينَ
 أَسْأَلُكَ، فَاجِبْنِي يَا اللَّهُ.

پس هر حاجت که داری از خدا بطلب که البته برآورده

می شود.

دعاى افنتناح

اللَّهُمَّ إِنِّي أفتتحُ الثَّنَاءَ بِمَحْمَدِكَ، وَأنتَ مُسَدِّدٌ لِلصَّوَابِ بِمَنِكَ،
وَأَيَّفَنْتُ أَنَّكَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ فِي مَوْضِعِ العَفْوِ وَالرَّحْمَةِ،
وَأَشَدُّ الْمُعَاقِبِينَ فِي مَوْضِعِ النَّكَالِ وَالنَّقِمَةِ، وَأَعْظَمُ الْمُتَجَبِّرِينَ فِي
مَوْضِعِ الكِبْرِيَاءِ وَالْعِظَمَةِ، اللَّهُمَّ أَذِنْتَ لِي فِي دُعَائِكَ
وَمَسْئَلَتِكَ، فَاسْمَعْ يَا سَمِيعُ مِدْحَتِي، وَأَجِبْ يَا رَحِيمُ دَعْوَتِي، وَأَقِلْ
يَا عَفُورُ عَثْرَتِي، فَكَمْ يَا إلهِي مِنْ كُرْبَةٍ قَدْ فَرَجْتَهَا، وَهَمُومٍ قَدْ
كَشَفْتَهَا، وَعَثْرَةٍ قَدْ أَقَلْتَهَا، وَرَحْمَةٍ قَدْ نَشَرْتَهَا، وَحَلَقَةٍ بِلَاءٍ قَدْ
فَكَكَّتَهَا، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وِلْدًا، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنَ الدُّلِّ، وَكَبْرُهُ تَكْبِيرًا، الْحَمْدُ

اللَّهُ بِجَمِيعِ حَمَائِدِهِ كُلِّهَا عَلَى جَمِيعِ نِعَمِهِ كُلِّهَا، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا
 مُضَادَّ لَهُ فِي مُلْكِهِ، وَلَا مُنَازِعَ لَهُ فِي أَمْرِهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا
 شَرِيكَ لَهُ فِي خَلْقِهِ، وَلَا شَبِيهَ لَهُ فِي عَظَمَتِهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الْفَلْئَلِيِّ
 فِي الْخَلْقِ أَمْرُهُ وَحَمْدُهُ الظَّاهِرِ بِالْكَرَمِ مَجْدُهُ، الْبَاسِطِ بِالْجُودِ يَدُهُ،
 الَّذِي لَا تَنْقُصُ خَزَائِنُهُ، وَلَا تَزِيدُهُ كَثْرَةُ الْعَطَاءِ إِلَّا جُوداً وَكَرَمًا،
 إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْوَهَّابُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ قَلِيلاً مِنْ كَثِيرٍ مَعَ
 حَاجَةٍ بِي إِلَيْهِ عَظِيمَةٍ، وَغِنَاكَ عَنْهُ قَدِيمٌ وَهُوَ عِنْدِي كَثِيرٌ، وَهُوَ
 عَلَيْكَ سَهْلٌ يَسِيرٌ، اللَّهُمَّ إِنَّ عَفْوَكَ عَنْ ذَنْبِي، وَتَجَاوُزَكَ عَنْ
 خَطِيئَتِي، وَصَفْحَكَ عَنْ ظُلْمِي، وَسِتْرَكَ عَلَيَّ قَبِيحِ عَمَلِي،
 وَحِلْمَكَ عَنْ كَثِيرِ جُرْمِي عِنْدَ مَا كَانَ مِنْ خَطَايَا وَعَمْدِي
 أَطْمَعِي فِي أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَا أَسْتَوْجِبُهُ مِنْكَ، الَّذِي رَزَقْتَنِي مِنْ
 رَحْمَتِكَ، وَأَرَيْتَنِي مَنْ قُدْرَتِكَ، وَعَرَّفْتَنِي مِنْ إِجَابَتِكَ، فَصِرْتُ
 أَدْعُوكَ آمِنًا، وَأَسْأَلُكَ مُسْتَأْنِسًا لَا خَائِفًا وَلَا وَجِلًا، مُدِلًّا عَلَيْكَ
 فِيمَا قَصَدْتُ فِيهِ إِلَيْكَ، فَإِنْ أَبْطَأَ عَنِّي عَتَبْتُ بِجَهْلِ عَيْنِكَ، وَلَعَلَّ

الَّذِي أَبْطَأَعَنِي هُوَ خَيْرٌ لِي لِعِلْمِكَ بِعَاقِبَةِ الْأُمُورِ، فَلَمْ أَرَ مَوْلاً
 كَرِيماً أَصْبَرَ عَلَى عِبْدٍ لَكُمْ مِنْكَ عَلَيَّ يَا رَبِّ، إِنَّكَ تَدْعُونِي فَأُوَلِّي
 عَنكَ، وَتَتَحَبَّبُ إِلَيَّ فَاتَبَخَّضُ إِلَيْكَ، وَتَتَوَدَّدُ إِلَيَّ فَلَا أَقْبَلُ مِنْكَ،
 كَانَ لِي التَّطَوُّلُ عَلَيْكَ، فَلَمْ يَمْتَعَكَ ذَلِكَ مِنَ الرَّحْمَةِ لِي وَالْإِحْسَانِ
 إِلَيَّ، وَالتَّضَلُّلُ عَلَيَّ بِمَجُودِكَ وَكَرَمِكَ، فَارْحَمَ عَبْدَكَ الْجَاهِلَ، وَجُدْ
 عَلَيْهِ بِفَضْلِ إِحْسَانِكَ، إِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ الْحَمْدُ لِلَّهِ مَا لِكَ الْمَلِكِ،
 مُجْرِي الْفَلَكَ، مُسَخِّرِ الرِّيَّاحِ، فَالِقِ الْأَصْبَاحِ، دَيَّانِ الدِّينِ، رَبِّ
 الْعَالَمِينَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى حِلْمِهِ بَعْدَ عِلْمِهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى عَفْوِهِ بَعْدَ
 قُدْرَتِهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى طَوْلِ أَنَاتِهِ فِي غَضَبِهِ، وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى مَا
 يُرِيدُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ خَالِقِ الْخَلْقِ، بَاسِطِ الرِّزْقِ، فَالِقِ الْأَصْبَاحِ، ذِي
 الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، وَالْفَضْلِ وَالْإِنْعَامِ، الَّذِي بَعْدَ فَلَا يُرَى، وَقَرَّبِ
 فَشَهْدِ النَّجْوَى، تَبَارَكَ وَتَعَالَى، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَيْسَ لَهُ مُنَازِعٌ
 يُعَادِلُهُ، وَلَا شَبِيهٌ يُشَاكِلُهُ، وَلَا ظَهِيرٌ يُعَاضِدُهُ، قَهَرَ بِعِزَّتِهِ
 الْأَعْرَآءَ، وَتَوَاضَعَ لِعَظَمَتِهِ الْعُظَمَاءَ، فَبَلَغَ بِقُدْرَتِهِ مَا يَشَاءُ،

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُجِيبُنِي حِينَ أُنَادِيهِ، وَيَسْتُرُنِي عَلَى كُلِّ عَوْرَةٍ وَأَنَا
 أَعْيِيهِ وَيَعْظُمُ النِّعْمَةَ عَلَيَّ فَلَا أُجَازِيهِ، فَكَمْ مِنْ مَوْهَبَةٍ هَنِيئَةٍ قَدْ
 أَعْطَانِي، وَعَظِيمَةٍ مَخُوفَةٍ قَدْ كَفَانِي، وَبَهْجَةٍ مُوْتَقَةٍ قَدْ أَرَانِي، فَأَتْنِي
 عَلَيْهِ حَامِدًا، وَأَذْكُرُهُ مُسَبِّحًا، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يُهْتَنِكُ حِجَابُهُ وَلَا
 يُعْلَقُ بَابُهُ، وَلَا يُرَدُّ سَأَلُهُ، وَلَا يُحْيَبُ أَمَلُهُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 يُؤْمِنُ الْخَائِفِينَ، وَيُنَجِّي الصَّالِحِينَ، وَيَرْفَعُ الْمُسْتَضْعَفِينَ، وَيَضَعُ
 الْمُسْتَكْبِرِينَ، وَيَهْلِكُ مُلُوكًا وَيَسْتَخْلِفُ آخَرِينَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
 فَصَمِ الْجَبَّارِينَ، مُبِيرِ الظَّالِمِينَ، مُدْرِكِ الْهَارِبِينَ، نَكَالِ الظَّالِمِينَ،
 صَرِيحِ الْمُسْتَصْرِخِينَ، مَوْضِعِ حَاجَاتِ الطَّالِبِينَ، مُعْتَمَدِ الْمُؤْمِنِينَ،
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مِنْ خَشْيَتِهِ تَرَعَدُ السَّمَاوَاتُ وَسُكَّانُهَا وَتَرْجُفُ
 الْأَرْضُ وَعِمَارُهَا، وَتَمُوجُ الْبِحَارُ وَمَنْ يَسْبِيحُ فِي عَمْرَاتِهَا،
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا هَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ،
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يَخْلُقُ وَلَمْ يَخْلُقْ، وَيَرْزُقُ وَلَا يُرْزَقُ، وَيُطْعِمُ وَلَا
 يُطْعَمُ، وَيَمِيتُ الْأَحْيَاءَ وَيُحْيِي الْمَوْتَى، وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ

الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ
 وَرَسُولِكَ، وَآمِينَكَ وَصَفِيَّكَ وَحَبِيبِكَ، وَخَيْرَتِكَ مَنْ خَلَقَكَ،
 وَحَافِظِ سِرِّكَ، وَمُبَلِّغِ رِسَالَتِكَ، اَفْضَلَ وَاحْسَنَ وَاجْمَلَ، وَاكْمَلَ
 وَازْكَى وَاقْمَى، وَاطْيَبَ وَاطْهَرَ وَاشْنَى، وَاکْثَرَ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ
 وَتَرَحَّمْتَ، وَتَحَنَّنْتَ وَسَلَّمْتَ عَلَى اَحَدٍ مِنْ عِبَادِكَ، وَانْسِيَاءَتِكَ
 وَرُسُلِكَ وَصَفْوَتِكَ، وَاهْلِ الْكِرَامَةِ عَلَيْكَ مِنْ خَلْقِكَ، اَللّٰهُمَّ
 وَصَلِّ عَلَى عَلِيٍّ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَوَصِيِّ رَسُوْلِ رَبِّ الْعَالَمِينَ،
 عَبْدِكَ وَوَلِيِّكَ وَاَخِي رَسُوْلِكَ، وَحُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ، وَآيَتِكَ
 الْكُبْرَى وَالنَّبِيَّ الْعَظِيْمَ، وَصَلِّ عَلَى الصِّدِّيقَةِ الطَّاهِرَةِ، فَاطْمَةَ
 سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، وَصَلِّ عَلَى سِبْطِي الرَّحْمَةِ، وَاِمَامِي الْهُدَى،
 الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، سَيِّدَيِ شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ، وَصَلِّ عَلَى اِمَّةِ
 الْمُسْلِمِيْنَ، عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ،
 وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، وَعَلِيِّ بْنِ
 مُحَمَّدٍ، وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، وَالْخَلْفِ الْهَادِي الْمُهَدِيَّ حُجَجَكَ عَلَى

عِبَادِكَ، وَأَمْنَاتِكَ فِي بِلَادِكَ، صَلَوَاتُكَ كَثِيرَةً دَائِمَةً اللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلَى
وَلِيِّ أَمْرِكَ الْقَائِمِ الْمُؤَمَّلِ، وَالْعَدْلِ الْمُنْتَظَرِ، وَحَقِّهِ بِمَلَائِكَتِكَ
الْمُقَرَّبِينَ، وَأَيْدِهِ بِرُوحِ الْقُدُسِ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ
الدَّاعِيَ إِلَى كِتَابِكَ، وَالْقَائِمَ بِدِينِكَ، اسْتَخْلِفْهُ فِي الْأَرْضِ كَمَا
اسْتَخْلَفْتَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِ، مَكَانَهُ دِينَهُ الَّذِي ارْتَضَيْتَهُ لَهُ،
أَبْدَلَهُ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِ آمَنًا، يَعْبُدُكَ لَا يُشْرِكُ بِكَ شَيْئًا، اللَّهُمَّ أَعِزَّهُ
وَأَعِزُّهُ بِهِ، وَأَنْصُرْهُ وَأَنْصُرْ بِهِ، وَأَنْصُرْهُ نَصْرًا عَزِيزًا، وَافْتَحْ لَهُ
فَتْحًا يَسِيرًا، وَاجْعَلْ لَهُ مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا، اللَّهُمَّ أَظْهِرْ
بِهِ دِينَكَ وَسُنَّةَ نَبِيِّكَ، حَتَّى لَا يَسْتَخْفِيَ بِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخَافَةً أَحَدٍ
مِنَ الْخَلْقِ، اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةٍ كَرِيمَةٍ، تُعِزُّ بِهَا
الْأِسْلَامَ وَأَهْلَهُ، وَتُدَلُّ بِهَا النَّفَاقَ وَأَهْلَهُ، وَتَجْعَلُنَا فِيهَا مِنَ الدُّعَاةِ
إِلَى طَاعَتِكَ، وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ، وَتَرْزُقُنَا بِهَا كَرَامَةَ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ مَا عَرَفْتَنَا مِنَ الْحَقِّ فَحَمَلْنَاهُ وَمَا قَصَرْنَا عَنْهُ
فَبَلَّغْنَا، اللَّهُمَّ الْمَمِّ بِهِ شَعْنَنَا، وَأَشْعَبَ بِهِ صَدْعُنَا وَارْتُقَ بِهِ فَتْقُنَا،

وَكَثَّرْ بِهِ قَلْتَنَا، وَأَعَزَّزْ بِهِ ذَلَّتْنَا، وَأَعْنِ بِهِ عَائِلْنَا، وَأَقْضِ بِهِ عَنَّا
 مُعْرَمِنَا، وَاجْبُرْ بِهِ فَقْرَنَا، وَسُدِّدْ بِهِ خَلَّتْنَا، وَيَسِّرْ بِهِ عُسْرَنَا، وَيَبَيِّضْ
 بِهِ وُجُوهُنَا، وَفُكِّ بِهِ أَسْرَنَا، وَأَنْجِحْ بِهِ طَلِبَتَنَا وَأَنْجِزْ بِهِ مَوَاعِيدَنَا،
 وَاسْتَجِبْ بِهِ دَعْوَتَنَا، وَأَعْطِنَا بِهِ سُؤْلَنَا، وَبَلِّغْنَا بِهِ مِنَ الدُّنْيَا
 وَالْآخِرَةِ آمَالَنَا، وَأَعْطِنَا بِهِ فَوْقَ رَغْبَتِنَا، يَا خَيْرَ الْمُسْتَوْلِينَ
 وَأَوْسَعَ الْمُعْطِينَ، إِشْفِ بِهِ صُدُورَنَا، وَأَذْهِبْ بِهِ غَيْظَ قُلُوبِنَا،
 وَاهْدِنَا بِهِ لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ
 إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ، وَأَنْصِرْنَا بِهِ عَلَى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّنَا، إِلَهَ الْحَقِّ
 آمِينَ، اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقَدْ نَبَّيْنَا صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَإِلَيْهِ،
 وَعَيْبَتَهُ وَإِلَيْنَا، وَكَثَّرَةَ عَدُوِّنَا، وَقَلَّلَةَ عَدَدِنَا، وَشَدَّدَةَ الْقِتِينَ بَيْنَنَا،
 وَتَظَاهَرَ الزَّمَانَ عَلَيْنَا، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ، وَأَعِنَّا عَلَى ذَلِكَ
 بِفَتْحٍ مِنْكَ تَعْجَلُهُ، وَبِضُرٍّ تَكْشِفُهُ، وَنَصْرٍ تُعِزُّهُ، وَسُلْطَانٍ حَقٌّ
 تُظَهِّرُهُ، وَرَحْمَةٍ مِنْكَ تَجَلِّلُنَاهَا، وَعَافِيَةٍ مِنْكَ تُلْبِسُنَاهَا، بِرَحْمَتِكَ
 يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

دعاى ابو حمزه ثمالى

إلهى لا تُؤدِّبْنى بِعُصُوبَتِكَ، وَلَا تَمَكُرْ بى فِي حِيلَتِكَ، مِنْ أَيْنَ لى
الْحَيْرُ يَا رَبِّ، وَلَا يُوْجَدُ إِلَّا مِنْ عِنْدِكَ، وَمِنْ أَيْنَ لى النِّجَاةُ، وَلَا
تُسْتَطَاعُ إِلَّا بِكَ، لَا الَّذى أَحْسَنَ اسْتَعْنَى عَنْ عَوْنِكَ وَرَحْمَتِكَ،
وَلَا الَّذى أَسَاءَ وَاجْتَرَأَ عَلَيْكَ، وَلَمْ يُرْضِكَ خَرَجَ عَنْ قُدْرَتِكَ، يَا
رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ (بگويد تا آنکه نفس قطع شود) [بِكَ]
عَرَفْتُكَ، وَأَنْتَ دَلَلْتَنى عَلَيْكَ، وَدَعَوْتَنى إِلَيْكَ، وَلَوْلا أَنْتَ لَمْ أَدْرِ مَا

أَنْتَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَدْعُوهُ فَيَجِيبُنِي، وَإِنْ كُنْتُ بَطِئْتُ حِينَ
 يَدْعُونِي، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَسْأَلُهُ فَيُعْطِينِي، وَإِنْ كُنْتُ بَحِيلًا حِينَ
 يَسْتَفْرِضُنِي، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أُنَادِيهِ كُلَّمَا شِئْتُ لِحَاجَتِي، وَأَخْلُو بِهِ
 حَيْثُ شِئْتُ لِسِرِّي بِغَيْرِ شَفِيعٍ فَيَقْضِي لِي حَاجَتِي، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 لَا أَدْعُو غَيْرَهُ، وَلَوْ دَعَوْتُ غَيْرَهُ، لَمْ يَسْتَجِبْ لِي دُعَائِي، وَالْحَمْدُ
 لِلَّهِ الَّذِي لَا أَرْجُو غَيْرَهُ، وَلَوْ رَجَوْتُ غَيْرَهُ، لَأَخْلَفَ رَجَائِي،
 وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَكَلَنِي إِلَيْهِ فَأَكْرَمَنِي، وَلَمْ يَكِلْنِي إِلَى النَّاسِ
 فَيَهِينُونِي، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي تَحَبَّبَ إِلَيَّ وَهُوَ غَنِيٌّ عَنِّي، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
 الَّذِي يَحْلُمُ عَنِّي، حَتَّى كَانِي لَا ذَنْبَ لِي، فَزَبَّيْ أَحْمَدُ شَيْءٍ عِنْدِي
 وَأَحَقُّ بِحَمْدِي، اللَّهُمَّ لِيْ أَجْدُ سُبُلَ الْمَطَالِبِ إِلَيْكَ مُشْرَعَةً
 وَمَنَاهِلَ الرَّجَاءِ إِلَيْكَ مُتْرَعَةً، وَالْأَسْتِغَانَةَ بِفَضْلِكَ لِمَنْ أَمْلَكَ
 مُبَاحَةً، وَأَبْوَابَ الدُّعَاءِ إِلَيْكَ لِلصَّارِحِينَ مَفْتُوحَةً، وَأَعْلَمَ أَنَّكَ
 لِلرَّاجِي مَوْضِعُ إِجَابَةٍ، وَلِلْمَلْهُوفِينَ مِمْرَصِدِ إِغَاثَةٍ، وَأَنَّ فِي اللَّهْفِ
 إِلَى جُودِكَ وَالرِّضَا بِقَضَائِكَ عَوْضًا مِنْ مَنَعِ الْبَاخِلِينَ، وَمَنْدُوحَةً

عَمَّا فِي أَيْدِي الْمُسْتَثْرِينَ، وَأَنَّ الرَّاحِلَ إِلَيْكَ قَرِيبُ الْمَسَافَةِ، وَأَنَّكَ
لَا تَحْتَجِبُ عَنْ خَلْقِكَ، إِلَّا أَنْ تَحْجِبَهُمُ الْأَعْمَالُ دُونَكَ، وَقَدْ
قَصَدْتُ إِلَيْكَ بِطَلْبِي، وَتَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ بِحَاجَتِي وَجَعَلْتُ بِكَ
اسْتِغَاثَتِي، وَبِدُعَاؤِكَ تَوَسَّلْتُ مِنْ غَيْرِ اسْتِحْقَاقٍ لِاسْتِجَاعِكَ مِنِّي،
وَلَا اسْتِجَابٍ لِعَفْوِكَ عَنِّي، بَلْ لِنِقْتِي بِكَرَمِكَ، وَسُكُونِي إِلَى صِدْقِ
وَعْدِكَ، وَجَئِي إِلَى الْإِيمَانِ بِتَوْحِيدِكَ، وَيَقِينِي بِمَعْرِفَتِكَ مِنِّي أَنْ لَا
رَبَّ إِلَّا [إِلَى] غَيْرِكَ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ،
اللَّهُمَّ أَنْتَ الْقَائِلُ وَقَوْلُكَ حَقٌّ، وَوَعْدُكَ صِدْقٌ، وَاسْتَلُوا اللَّهَ مِنْ
فَضْلِهِ إِنْ اللَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا، وَلَيْسَ مِنْ صِفَاتِكَ يَا سَيِّدِي أَنْ
تَأْمُرَ بِالسُّؤَالِ وَتَمْنَعَ الْعَطِيَّةَ وَأَنْتَ الْمُنَانُ بِالْعَطِيَّاتِ عَلَى أَهْلِ
مَمْلَكَتِكَ، وَالْعَائِدُ عَلَيْهِمْ بِتَحَنُّنٍ رَافِقِكَ، إِلَهِي رَبِّيَّتِي فِي نِعْمِكَ
وَإِحْسَانِكَ صَغِيرًا، وَنَوَّهْتَ بِاسْمِي كَبِيرًا، فَيَا مَنْ رَبَّنِي فِي الدُّنْيَا
بِإِحْسَانِهِ وَتَفَضَّلِهِ وَنِعْمِهِ، وَأَشَارَ لِي فِي الْآخِرَةِ إِلَى عَفْوِهِ وَكَرَمِهِ،
مَعْرِفَتِي يَا مَوْلَايَ دَلِيلِي عَلَيْكَ، وَحُجِّي لَكَ شَفِيعِي إِلَيْكَ، وَأَسَا

وَاتَّقِ مِنْ دَكِيلِيْ بِدَلَالَتِكَ وَسَاكِنُ مِنْ شَفِيعِيْ اِلَى شَفَاعَتِكَ،
 اَدْعُوْكَ يَا سَيِّدِيْ بِلسَانٍ قَدْ اَخْرَسَهُ ذَنْبُهُ، رَبِّ اُنَاجِيْكَ بِقَلْبٍ قَدْ
 اَوْبَقَهُ جُرْمُهُ، اَدْعُوْكَ يَا رَبِّ زَاهِباً زَاهِباً رَاغِباً رَاغِباً خَائِفاً، اِذَا رَاَيْتُ
 مَوْلَايَ ذُنُوْبِيْ فَرِغْتُ، وَاِذَا رَاَيْتُ كَرَمَكَ طَمِعْتُ، فَاِنْ عَفَوْتَ
 فَخَيْرٌ رَاِحِمٍ، وَاِنْ عَذَّبْتَ فَعَيْرٌ ظَالِمٍ، حُجَّتِيْ يَا اَللهُ فِيْ جُرْأَتِيْ عَلَيَّ
 مَسْئَلَتِكَ مَعَ اِثْنَيْنِيْ مَا تَكَرَّهُ جُوْدُكَ وَكَرَمُكَ، وَعَدَّتِيْ فِيْ شِدَّتِيْ مَعَ
 قَلَّةِ حَيَاتِيْ رَأْفَتِكَ وَرَحْمَتِكَ، وَقَدْ رَجَوْتُ اَنْ لَا تَخِيْبَ بَيْنَ ذَيْنِ
 وَذَيْنِ مُنِيْبِيْ، فَحَقِّقْ رَجَائِيْ، وَاسْمَعْ دُعَائِيْ، يَا خَيْرَ مَنْ دَعَاهُ دَاعٍ،
 وَاَفْضَلَ مَنْ رَجَاهُ رَاِحٍ، عَظَمَ يَا سَيِّدِيْ اَمَلِيْ، وَسَاءَ عَمَلِيْ،
 فَاَعْطِنِيْ مِنْ عَفْوِكَ بِمِقْدَارِ اَمَلِيْ، وَلَا تُؤَاخِذْنِيْ بِاَسْوَأِ عَمَلِيْ، فَاِنَّ
 كَرَمَكَ يَجِلُّ عَنْ مُجَازَاةِ الْمُذْنِبِيْنَ، وَحِلْمَكَ يَكْبُرُ عَنْ مُكَافَاةِ
 الْمُتَضَرِّيْنَ، وَاَنَا يَا سَيِّدِيْ عَائِدٌ بِفَضْلِكَ، هَارِبٌ مِنْكَ اِلَيْكَ مُتَنَجِّزٌ
 مَا وَعَدْتَ مِنَ الصَّفْحِ عَمَّنْ اَحْسَنَ بِكَ ظَنًّا، وَمَا اَنَا يَا رَبِّ وَمَا
 حَظِّيْ، هَبْنِيْ بِفَضْلِكَ، وَتَصَدَّقْ عَلَيَّ بِعَفْوِكَ، اَيُّ رَبِّ جَلَلْتَنِيْ

بِسْتِرِكَ، وَاعْفُ عَن تَوْبِيحِي بِكَرَمِ وَجْهِكَ، فَلَوْ اطَّلَعَ الْيَوْمَ عَلَى
ذَنْبِي غَيْرَكَ مَا فَعَلْتَهُ، وَلَوْ خُفْتُ تَعْجِيلَ الْعُقُوبَةِ لَا اجْتَنَبْتُهُ، لَا
لِأَنَّكَ أَهْوَنُ النَّاطِرِينَ، وَأَخْفُ الْمُطَّلَعِينَ، [عَلَى] بَلْ لِأَنَّكَ يَا رَبِّ
خَيْرُ السَّاتِرِينَ، وَأَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ، وَأَكْرَمُ الْأَكْرَمِينَ، سَتَّارُ
الْعُيُوبِ، غَفَّارُ الذُّنُوبِ، عَلَامُ الْغُيُوبِ، تَسْتُرُ الذَّنْبَ بِكَرَمِكَ،
وَتُوخِّرُ الْعُقُوبَةَ بِحِلْمِكَ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى حِلْمِكَ بَعْدَ عِلْمِكَ، وَعَلَى
عَفْوِكَ بَعْدَ قُدْرَتِكَ، وَحِمْلِي وَيُجِرِّي عَلَى مَعْصِيَتِكَ حِلْمِكَ عَنِّي،
وَيَدْعُونِي إِلَى قِلَّةِ الْحَيَاءِ سِتْرَكَ عَلَىَّ، وَيُسْرِعُنِي إِلَى التَّوْبِ عَلَىَّ
مَحَارِمِكَ مَعْرِفَتِي بِسَعَةِ رَحْمَتِكَ، وَعَظِيمِ عَفْوِكَ، يَا حَلِيمُ يَا كَرِيمُ، يَا
حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا غَافِرَ الذَّنْبِ، يَا قَابِلَ التَّوْبِ، يَا عَظِيمَ الْمَنِّ، يَا
قَدِيمَ الْإِحْسَانِ، أَيْنَ سِتْرَكَ الْجَمِيلُ، أَيْنَ عَفْوَكَ الْجَلِيلُ، أَيْنَ
فَرْجُكَ الْقَرِيبُ، أَيْنَ غِيَاثَكَ السَّرِيعُ، أَيْنَ رَحْمَتَكَ الْوَاسِعَةَ، أَيْنَ
عَطَايَاكَ الْفَاضِلَةَ أَيْنَ مَوَاهِبُكَ الْمُنِيبَةَ، أَيْنَ صَنَائِعَكَ السَّنِيَّةَ، أَيْنَ
فَضْلَكَ الْعَظِيمُ، أَيْنَ مَنَّاكَ الْجَسِيمُ، أَيْنَ إِحْسَانَكَ الْقَدِيمُ، أَيْنَ

كَرَمِكَ يَا كَرِيمُ بِهِ وَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فَاسْتَنْقِذْنِي وَ بِرَحْمَتِكَ
 فَخَلِّصْنِي، يَا مُحْسِنُ يَا مُجْمِلُ، يَا مُنْعِمُ يَا مُفْضِلُ، لَسْتُ أَتَّكِلُ فِي
 النَّجَاةِ مِنْ عِقَابِكَ عَلَى أَعْمَالِنَا، بَلْ بِفَضْلِكَ عَلَيْنَا، لِأَنَّكَ أَهْلُ
 التَّقْوَى وَ أَهْلُ المَغْفِرَةِ، تُبَدِّئُ بِالْأَحْسَانِ نِعْمًا، وَ تَعْفُو عَنِ الذَّنْبِ
 كَرَمًا، فَمَا نَدْرِي مَا نَشْكُرُ بِجَمِيلٍ مَا تَنْشُرُ، أَمْ قَبِيحَ مَا تَسْتُرُ أَمْ
 عَظِيمَ مَا أَبْلَيْتَ وَ أَوْلَيْتَ، أَمْ كَثِيرَ مَا مِنْهُ حَجَّيْتَ وَ عَافَيْتَ، يَا
 حَبِيبَ مَنْ تَحَبَّبَ إِلَيْكَ، يَا قُرَّةَ عَيْنٍ مَنْ لَأَذِيكَ وَ انْقَطَعَ إِلَيْكَ
 أَنْتَ المُحْسِنُ وَ نَحْنُ المَسِيئُونَ، فَتَجَاوَزْ يَا رَبِّ عَنْ قَبِيحِ مَا عِنْدَنَا
 بِجَمِيلِ مَا عِنْدَكَ، وَ أَيُّ جَهْلٍ يَا رَبِّ لَا يَسْعُهُ جُودُكَ، أَوْ أَيُّ زَمَانٍ
 أَطْوَلَ مِنْ أَنَاتِكَ، وَ مَا قَدَرُ أَعْمَالِنَا فِي جَنْبِ نِعْمِكَ، وَ كَيْفَ
 نَسْتَكْتَرُ أَعْمَالًا تُقَابِلُ بِهَا كَرَمَكَ، بَلْ كَيْفَ يَضِيقُ عَلَى المَذْنِبِينَ مَا
 وَسِعَهُمْ مِنْ رَحْمَتِكَ، يَا وَاسِعَ المَغْفِرَةِ، يَا بَاسِطَ اليَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ
 فَوَ عِزَّتِكَ يَا سَيِّدِي لَوْ نَهَرْتَنِي مَا بَرِحْتُ مِنْ بَابِكَ، وَ لَا كَفَفْتُ
 عَنْ تَمَلُّقِكَ لِمَا انْتَهَى إِلَيَّ مِنَ المَعْرِفَةِ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ، وَ أَنْتَ المُفَاعِلُ

لِمَا تَشَاءُ، تُعَذِّبُ مَنْ تَشَاءُ، بِمَا تَشَاءُ كَيْفَ تَشَاءُ، وَتَرْحَمُ مَنْ
تَشَاءُ بِمَا تَشَاءُ كَيْفَ تَشَاءُ، لَا تُسْئَلُ عَنْ فِعْلِكَ، وَلَا تُنَازَعُ فِي
مُلْكِكَ، وَلَا تُشَارِكُ فِي أَمْرِكَ، وَلَا تُضَادُّ فِي حُكْمِكَ، وَلَا يَعْترِضُ
عَلَيْكَ أَحَدٌ فِي تَدْبِيرِكَ، لَكَ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ، تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ، يَا رَبِّ هَذَا مَقَامٌ مِنْ لَدُنْكَ وَاسْتَجَارَ بِكَرَمِكَ، وَأَلْفَ
إِحْسَانِكَ وَنِعَمِكَ، وَأَنْتَ الْجَوَادُ الَّذِي لَا يُضِيقُ عَفْوُكَ، وَلَا يَنْقُصُ
فَضْلُكَ، وَلَا تَقِلُّ رَحْمَتُكَ وَقَدْ تَوَقَّعْنَا مِنْكَ بِالصَّحْحِ الْقَدِيمِ،
وَالْفَضْلِ الْعَظِيمِ، وَالرَّحْمَةِ الْوَاسِعَةِ، أَفْتَرَاكَ يَا رَبِّ تُخْلِفُ ظُنُونَنَا
أَوْ تُخَيِّبُ آمَالَنَا، كَلَّا يَا كَرِيمٌ فَلَيْسَ هَذَا ظَنُّنَا بِكَ، وَلَا هَذَا فِيقَ
طَمَعُنَا، يَا رَبِّ إِنَّ لَنَا فِيقَ أَمَلًا طَوِيلًا كَثِيرًا، إِنَّ لَنَا فِيقَ رَجَاءٍ
عَظِيمًا، عَصَيْنَاكَ وَنَحْنُ نَرْجُو أَنْ تَسْتُرَ عَلَيْنَا وَدَعَوْنَاكَ وَنَحْنُ
نَرْجُو أَنْ تَسْتَجِيبَ لَنَا، فَحَقِّقْ رَجَائَنَا مَوْلَانَا، فَقَدْ عَلِمْنَا مَا
نَسْتَوْجِبُ بِأَعْمَالِنَا، وَلَكِنْ عَلِمْنَا فِينَا وَعَلِمْنَا بِأَنَّكَ لَا تَصْرِفُنَا
عَنْكَ، وَإِنْ كُنَّا غَيْرَ مُسْتَوْجِبِينَ لِرَحْمَتِكَ، فَأَنْتَ أَهْلٌ أَنْ تَجُودَ

عَلَيْنَا، وَعَلَى الْمَدِينِينَ بِفَضْلِ سَعَتِكَ، فَاْمُنْ عَلَيْنَا بِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ،
 وَجُدْ عَلَيْنَا فَإِنَّا مُحْتَاجُونَ إِلَى نَيْلِكَ، يَا غَفَّارُ بِنُورِكَ اهْتَدَيْنَا
 وَبِفَضْلِكَ اسْتَعَيْنَا وَبِنِعْمَتِكَ أَصْبَحْنَا وَأَمْسَيْنَا، ذُنُوبُنَا بَيْنَ يَدَيْكَ،
 نَسْتَغْفِرُكَ اللَّهُمَّ مِنْهَا وَنَتُوبُ إِلَيْكَ، تَتَجَبَّبُ إِلَيْنَا بِالنُّعْمِ
 وَنُعَارِضُكَ بِالذُّنُوبِ، خَيْرُكَ إِلَيْنَا نَازِلٌ، وَشَرُّنَا إِلَيْكَ صَاعِدٌ، وَلَمْ
 يَزَلْ وَلَا يَزَالُ مَلَكٌ كَرِيمٌ يَأْتِيكَ عَنَّا بِعَمَلٍ قَبِيحٍ، فَلَا يَمْنَعُكَ ذَلِكَ
 مِنْ أَنْ تَحُوطُنَا بِنِعْمِكَ، وَتَتَفَضَّلَ عَلَيْنَا بِالْأَتَاكِ، فَسُبْحَانَكَ مَا
 أَحْلَمَكَ وَأَعْظَمَكَ وَأَكْرَمَكَ مُبْدِئًا وَمُعِيدًا، تَقَدَّسَتْ أَسْمَائُكَ،
 وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ، وَكَرَّمَ صَنَائِعُكَ وَفِعَالُكَ، أَنْتَ إِلَهِي أَوْسَعُ فَضْلًا،
 وَأَعْظَمُ حِلْمًا مِنْ أَنْ تُقَابِسَنِي بِفِعْلِي وَخَطِيئَتِي، فَالْعَفْوُ الْعَفْوُ
 الْعَفْوُ، سَيِّدِي سَيِّدِي سَيِّدِي، اللَّهُمَّ اشْغَلْنَا بِذِكْرِكَ، وَأَعِدْنَا مِنْ
 سَخَطِكَ، وَأَجِرْنَا مِنْ عَذَابِكَ، وَارْزُقْنَا مِنْ مَوَاهِبِكَ، وَأَنْعِمْ عَلَيْنَا
 مِنْ فَضْلِكَ، وَارْزُقْنَا حَجَّ بَيْتِكَ وَزِيَارَةَ قَبْرِ نَبِيِّكَ، صَلَوَاتُكَ
 وَرَحْمَتُكَ وَمَغْفِرَتُكَ وَرِضْوَانِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ، إِنَّكَ قَرِيبٌ

مُجِيبٌ، وَارْزُقْنَا عَمَلًا بِطَاعَتِكَ، وَتَوَقَّفْنَا عَلَىٰ مِلَّتِكَ وَسُنَّةِ نَبِيِّكَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَارْحَمْهُمَا كَمَا
 رَبَّيْتَنِي صَغِيرًا، إِجْزِهِمَا بِالْإِحْسَانِ إِحْسَانًا، وَبِالسَّيِّئَاتِ غُفْرَانًا،
 اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ،
 وَتَابِعْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ بِالْخَيْرَاتِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا
 وَغَائِبِنَا، ذَكَرْنَا وَأَنْثَانَا، صَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، حُرْنَا وَمَمْلُوكِنَا، كَذَبَ
 الْعَادِلُونَ بِاللَّهِ، وَضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا، وَخَسِرُوا خُسْرَانًا مُبِينًا،
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَآخِرِهِمْ لِي بِخَيْرٍ، وَكَفِّنِي مَا
 أَهَمَّتْنِي مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ وَآخِرَتِي، وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيَّ مَنْ لَا يَرْحَمُنِي،
 وَاجْعَلْ عَلَيَّ مِنْكَ وَقِيَّةً بَاقِيَةً، وَلَا تَسْلُبْنِي صَالِحَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ
 عَلَيَّ، وَارْزُقْنِي مِنْ فَضْلِكَ رِزْقًا وَاسِعًا حَالًا طَيِّبًا، اللَّهُمَّ
 احْرُسْنِي بِحِرَاسَتِكَ، وَاحْفَظْنِي بِحِفْظِكَ، وَاكْلَأْنِي بِكَالَاتِكَ
 وَارْزُقْنِي حَجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي عَامِنَا هَذَا وَفِي كُلِّ عَامٍ، وَزِيَارَةَ قَبْرِ
 نَبِيِّكَ وَالْأَئِمَّةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَلَا تُخْلِنِي يَا رَبَّ مِنْ تِلْكَ الْمَشَاهِدِ

الشَّرِيفَةَ، وَالْمَوَاقِفِ الْكَرِيمَةَ، اَللّٰهُمَّ تُبِّ عَلَيَّ حَتَّى لَا اَعْصِيَكَ،
 وَاهْمُنِي الْخَيْرَ وَالْعَمَلَ بِهِ، وَخَشِيَتِكَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مَا ابْتَغَيْتَنِي يَا
 رَبَّ الْعَالَمِينَ، اَللّٰهُمَّ اِنِّي كُلَّمَا قُلْتُ قَدْ تَهَيَّأْتُ وَتَعَبَّأْتُ وَقُمْتُ
 لِلصَّلَاةِ بَيْنَ يَدَيْكَ وَنَاجَيْتُكَ، اَلْقَيْتَ عَلَيَّ نِعَاسًا اِذَا صَلَّيْتُ،
 وَسَلَبْتَنِي مُنَاجَاةَكَ اِذَا اَنَا نَاجَيْتُ، مَالِي كُلَّمَا قُلْتُ قَدْ صَلَّحْتُ
 سَرِيرَتِي، وَقَرَّبَ مِنْ مَجَالِسِ التَّوَابِينَ مَجْلِسِي، عَرَضْتَ لِي بِبَلِيَّةٍ
 اَزَالَتْ قَدَمِي، وَخَالَتْ بَيْنِي وَبَيْنَ خِدْمَتِكَ، سَيِّدِي لَعَلَّكَ عَن
 بَابِكَ طَرَدْتَنِي، وَعَن خِدْمَتِكَ نَحَيْتَنِي، اَوْ لَعَلَّكَ رَاَيْتَنِي مُسْتَخْفًا
 بِحَقِّكَ فَاقْصَيْتَنِي، اَوْ لَعَلَّكَ رَاَيْتَنِي مُعْرِضًا عَنكَ فَقَلَيْتَنِي، اَوْ لَعَلَّكَ
 وَجَدْتَنِي فِي مَقَامِ الْكَادِبِينَ فَرَفَضْتَنِي، اَوْ لَعَلَّكَ رَاَيْتَنِي غَيْرَ شَاكِرٍ
 لِنِعْمَائِكَ فَحَرَمْتَنِي، اَوْ لَعَلَّكَ فَقَدْتَنِي مِنْ مَجَالِسِ الْعُلَمَاءِ
 فَخَذَلْتَنِي، اَوْ لَعَلَّكَ رَاَيْتَنِي فِي الْغَافِلِينَ فَمِنْ رَحْمَتِكَ اَيْسَتَنِي اَوْ
 لَعَلَّكَ رَاَيْتَنِي اَلْفَ مَجَالِسِ الْبَطَّالِينَ فَبَيْنِي وَبَيْنَهُمْ خَلَيْتَنِي، اَوْ
 لَعَلَّكَ لَمْ تُحِبَّ اَنْ تَسْمَعَ دُعَائِي فَبَاعَدْتَنِي، اَوْ لَعَلَّكَ بَجُرْمِي

وَجَرِيْرَتِيْ كَافِيَّتِيْ، اَوْ لَعَلَّكَ بِقَلَّةِ حَيَاتِيْ مِنْكَ جَارِيَّتِيْ، فَاِنْ
 عَفَوْتَ يَا رَبِّ فَطَالَ مَا عَفَوْتَ عَنِ الْمُدْنِيْنَ قَلِيْلًا، لِاَنَّ كَرَمَكَ
 اَيُّ رَبِّ يَجِلُّ عَنْ مُكَافَاةِ الْمُتَصَرِّبِيْنَ، وَاَنَا عَائِدٌ بِفَضْلِكَ، هَارِبٌ
 مِنْكَ اِلَيْكَ، مُتَنَجِّزٌ مَا وَعَدْتَ مِنَ الصَّفْحِ عَمَّنْ اَحْسَنَ بِكَ ظَنًّا،
 اِلٰهِيْ اَنْتَ اَوْسَعُ فَضْلًا وَاَعْظَمُ حِلْمًا مِنْ اَنْ تُقَايِسَنِيْ بِعَمَلِيْ، اَوْ اَنْ
 تَسْتَزِلَّنِيْ بِخَطِيْئَتِيْ، وَمَا اَنَا يَا سَيِّدِيْ وَمَا خَطْرِيْ، هَبْنِيْ بِفَضْلِكَ
 سَيِّدِيْ، وَتَصَدَّقْ عَلَيَّ بِعَفْوِكَ، وَجَلِّلْنِيْ بِسِتْرِكَ، وَاَعْفُ عَنِّ
 تَوْبِيْخِيْ بِكَرَمِ وَجْهِكَ سَيِّدِيْ اَنَا الصَّغِيْرُ الَّذِيْ رَبِّيْتُهُ وَاَنَا
 الْجَاهِلُ الَّذِيْ عَلَّمْتُهُ، وَاَنَا الضَّالُّ الَّذِيْ هَدَيْتُهُ، وَاَنَا الْوَضِيْعُ
 الَّذِيْ رَفَعْتُهُ، وَاَنَا الْخَائِفُ الَّذِيْ اَمَنْتُهُ، وَالْجَائِعُ الَّذِيْ اَشْبَعْتُهُ،
 وَالْعَطْشَانُ الَّذِيْ اَرْوَيْتُهُ، وَالْعَارِي الَّذِيْ كَسَوْتُهُ، وَالْفَقِيْرُ الَّذِيْ
 اَغْنَيْتُهُ، وَالضَّعِيْفُ الَّذِيْ قَوَيْتُهُ، وَالذَّلِيْلُ الَّذِيْ اَعَزَّزْتُهُ، وَالسَّقِيْمُ
 الَّذِيْ شَفَيْتُهُ، وَالسَّائِلُ الَّذِيْ اَعْطَيْتُهُ، وَالْمُدْنِبُ الَّذِيْ سَتَرْتُهُ،
 وَالْخَاطِيءُ الَّذِيْ اَقْلَنْتُهُ، وَاَنَا الْقَلِيْلُ الَّذِيْ كَثَّرْتُهُ، وَالْمُسْتَضَعْفُ

الَّذِي نَصَرْتَهُ، وَأَنَا الطَّرِيدُ الَّذِي آوَيْتَهُ، أَنَا يَا رَبِّ الَّذِي لَمْ
 أَسْتَحِيكَ فِي الْخَلَاءِ، وَلَمْ أُرَاقِبْكَ فِي الْمَلَأِ، أَنَا صَاحِبُ الدَّوَاهِي
 الْعُظْمَى، أَنَا الَّذِي عَلَى سَيِّدِهِ اجْتَرَى، أَنَا الَّذِي عَصَيْتُ جَبَّارَ
 السَّمَاءِ، أَنَا الَّذِي أَعْطَيْتُ عَلَى مَعْصِي الْجَلِيلِ الرَّشَا، أَنَا الَّذِي
 حِينَ بُشِّرْتُ بِهَا خَرَجْتُ إِلَيْهَا أَسْعَى، أَنَا الَّذِي أَمَهَلْتَنِي فَمَا
 ارْعَوَيْتُ، وَسَتَرْتَ عَلَيَّ فَمَا اسْتَحْيَيْتُ، وَعَمِلْتُ بِالْمَعْصِي
 فَتَعَدَّيْتُ، وَأَسْقَطْتَنِي مِنْ عَيْنِكَ فَمَا بَالَيْتُ، فَحِلْمِكَ أَمَهَلْتَنِي
 وَبِسِرِّكَ سَتَرْتَنِي حَتَّى كَانَتْكَ أَعْفَلْتَنِي، وَمِنْ عُقُوبَاتِ الْمَعْصِي
 جَبَّيْتَنِي، حَتَّى كَانَتْكَ اسْتَحْيَيْتَنِي، إِلَهِي لَمْ أَعْصِكَ حِينَ عَصَيْتُكَ، وَأَنَا
 بِرُبُوبِيَّتِكَ جَاحِدٌ، وَلَا بِأَمْرِكَ مُسْتَخِفٌّ، وَلَا لِعُقُوبَتِكَ مُتَعَرِّضٌ
 وَلَا لِعُوبِدِكَ مُمَهِّوْنٌ، لَكِنْ خَطِيئَةٌ عَرَضَتْ وَسَوَّلَتْ لِي نَفْسِي،
 وَعَلَبَنِي هَوَايَ وَأَعَانَنِي عَلَيْهَا شِقْوَتِي، وَعَزَّنَنِي سِرُّكَ الْمُرْحَى عَلَيَّ،
 فَقَدْ عَصَيْتُكَ وَخَالَفْتُكَ بِجَهْدِي، فَالآنَ مِنْ عَذَابِكَ مَنْ يَسْتَنْقِذُنِي،
 وَمِنْ أَيْدِي الْخِصْمَاءِ عَدَاً مَنْ يُخَلِّصُنِي، وَجَبَلٍ مَنْ اتَّصِلُ إِنْ أَنْتَ

قَطَعْتَ حَبْلَكَ عَنِّي، فَوَاسَوْهُ أَنَا عَلَى مَا أَحْصَى كِتَابُكَ مِنْ عَمَلِي،
 الَّذِي لَوْلَا مَا أَرْجُو مِنْ كَرَمِكَ وَسَعَةِ رَحْمَتِكَ، وَمَهَبِكَ إِتْيَايَ عَنِ
 الْقَنُوطِ، لَقَنَطْتُ عِنْدَمَا اتَذَكَّرْتُهَا، يَا خَيْرَ مَنْ دَعَاهُ دَاعٍ وَأَفْضَلَ
 مَنْ رَجَاهُ رَاجٍ، اَللَّهُمَّ بِذِمَّةِ الْإِسْلَامِ اتَّوَسَّلُ إِلَيْكَ، وَبِحُرْمَةِ
 الْقُرْآنِ اعْتَمِدُ إِلَيْكَ، وَبِحُبِّي النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الْقُرَشِيِّ الْهَاشِمِيِّ الْعَرَبِيِّ
 النَّهَامِيِّ الْمَكِّيِّ الْمَدَنِيِّ، أَرْجُو الزُّلْفَةَ لَدَيْكَ، فَلَا تُوحِشِ اسْتِيفَانَسَ
 إِيْمَانِي، وَلَا تَجْعَلْ تَوَالِي ثَوَابٍ مِنْ عَبْدٍ سِوَاكَ، فَإِنَّ قَوْمًا آمَنُوا
 بِالسِّتِّهِمْ، لِيُحَقِّقُوا بِهِ دِمَائَهُمْ، فَادْرِكُوا مَا أَمَلُوا، وَإِنَّا آمَنَّا بِكَ
 بِالسِّتِّتِنَا وَقُلُوبِنَا لِتَغْفُوَ عَنَّا، فَادْرِكْنَا مَا أَمَلْنَا، وَتَبَّتْ رَجَائِكَ فِي
 صُدُورِنَا، وَلَا تُرِغْ قُلُوبِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتِنَا، وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ
 رَحْمَةً، إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ، فَوَعِدَّتِكَ لَوْ أَنْتَهَرْتِي مَا بَرِحْتُ مِنْ
 بَابِكَ وَلَا كَفَفْتُ عَنْ تَمَلُّكَ لِمَا أَلْهِمَ قَلْبِي مِنَ الْمَعْرِفَةِ بِكَرَمِكَ،
 وَسَعَةِ رَحْمَتِكَ، إِلَى مَنْ يَذْهَبُ الْعَبْدُ إِلَّا إِلَى مَوْلَاهُ، وَإِلَى مَنْ
 يَلْتَجِي الْمَخْلُوقُ إِلَّا إِلَى خَالِقِهِ، إِلَهِي لَوْ قَرَنْتَنِي بِالْأَصْفَادِ، وَمَنْعَتَنِي

سَيِّبِكَ مِنْ بَيْنِ الْأَشْهُادِ، وَدَلَّكَ عَلَى فَضَائِحِي عُيُُونَ الْعِبَادِ،
وَأَمَرْتَ بِي إِلَى النَّارِ، وَحَلَّتْ بَيْنِي وَبَيْنَ الْأَبْرَارِ مَا قَطَعْتَ رَجَائِي
مِنْكَ، وَمَا صَرَفْتَ تَأْمِيلِي لِلْعَمَلِ عَنْكَ، وَلَا خَرَجَ حُبُّكَ مِنْ قَلْبِي،
أَنَا لَا أَنْسِي أَيْدِيكَ عِنْدِي وَسِتْرَكَ عَلَيَّ فِي دَارِ الدُّنْيَا، سَيِّدِي
أَخْرَجَ حُبَّ الدُّنْيَا مِنْ قَلْبِي، وَاجْمَعْ بَيْنِي وَبَيْنَ الْمَصْطُوقِ وَآلِهِ
خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ،
وَانْقُلْنِي إِلَى دَرَجَةِ التَّوْبَةِ إِلَيْكَ، وَأَعِنِّي بِالْبُكَاءِ عَلَى نَفْسِي، فَقَدْ
أَفْتَيْتُ بِالتَّسْوِيفِ وَالْأَمَالِ عُمْرِي، وَقَدْ نَزَلَتْ مَنزِلَةَ الْأَيْسِينَ
مِنْ خَيْرِي، فَمَنْ يَكُونُ أَسْوَأَ خَالًا مِنِّي، إِنْ أَنَا تَقَلْتُ عَلَى مِثْلِ
خَالِي إِلَى قَبْرِي، لَمْ أُمَهِّدْهُ لِرَفْعَتِي، وَلَمْ أَفْرُشْهُ بِالْعَمَلِ الصَّالِحِ
لِضَجْعَتِي، وَمَالِي لَا أَبْكِي وَلَا أَدْرِي إِلَى مَا يَكُونُ مَصِيرِي، وَارَى
نَفْسِي تُخَادِعُنِي وَأَيَّامِي تُخَاتِلُنِي، وَقَدْ خَفَقَتْ عِنْدَ رَأْسِي أَجْنِحَةُ
المَوْتِ، فَالِي لَا أَبْكِي، أَبْكِي لِخُرُوجِ نَفْسِي، أَبْكِي لِظُلْمَةِ قَبْرِي
أَبْكِي لِضَيْقِ لِحْدِي، أَبْكِي لِسُؤَالِ مُنْكَرٍ وَنَكِيرٍ إِثْيَا، أَبْكِي

لِحُرُوجِي مِنْ قَبْرِ عُرْيَانَا ذَلِيلًا حَامِلًا تَقْلِي عَلَى ظَهْرِي، أَنْظِرْ
مَرَّةً عَن يَمِينِي وَأُخْرَى عَن شِمَالِي، إِذِ الْخَلَائِقُ فِي شَأْنٍ غَيْرِ شَأْنِي،
لِكُلِّ امْرِيٍّ مِثْمُومٍ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ،
ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ، وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ تَرْهَقُهَا قَرَةٌ
وَذَلَّةٌ، سَيِّدِي عَلَيْكَ مُعَوَّلِي وَمُعْتَمِدِي وَرَجَائِي وَتَوَكُّلِي،
وَبِرَحْمَتِكَ تَعَلَّقِي، تُصِيبُ بِرَحْمَتِكَ مَنْ تَشَاءُ، وَتَهْدِي بِكَرَامَتِكَ
مَنْ تُحِبُّ، فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا تَقَيَّتَ مِنَ الشُّرْكِ قَلْبِي، وَلَكَ الْحَمْدُ
عَلَى بَسْطِ لِسَانِي، أَفِيلِسَانِي هَذَا الْكُلَّ أَشْكُرُكَ أَمْ بِغَايَةِ جَهْدِي
فِي عَمَلِي أَرْضِيكَ، وَمَا قَدَّرَ لِسَانِي يَا رَبِّ فِي جَنْبِ شُكْرِكَ، وَمَا
قَدَّرَ عَمَلِي فِي جَنْبِ نِعَمِكَ وَإِحْسَانِكَ، [إِلَى] إلهي إِنَّ جُودَكَ بَسَطَ
أَمَلِي، وَشُكْرَكَ قَبَلَ عَمَلِي، سَيِّدِي إِلَيْكَ رَغْبَتِي، وَإِلَيْكَ رَهْبَتِي
وَإِلَيْكَ تَأْمِيلِي، وَقَدْ سَاقَتِي إِلَيْكَ أَمَلِي، وَعَلَيْكَ يَا وَاحِدِي عَكَمْتُ
هَمَّتِي، وَفِي سَاعِدِكَ أَنْبَسَطْتُ رَغْبَتِي، وَلَكَ خَالِصُ رَجَائِي وَخَوْفِي
وَبِكَ أَنْسَتُ مَحَبَّتِي، وَإِلَيْكَ أَلْقَيْتُ يَدِي، وَمِحْبَلِ طَاعَتِكَ مَدَدْتُ

رَهْبَتِي، [يا] مَوْلَايَ بِذِكْرِكَ عَاشَ قَلْبِي، وَبِمُنَاجَاتِكَ بَرَدْتُ أَلَمَ
الْخَوْفِ عَنِّي، فَيَا مَوْلَايَ وَيَا مَوْمِلِي، وَيَا مُنْتَهَى سُؤْلِي، فَارْقُ بَيْنِي
وَبَيْنَ ذَنْبِي الْمَانِعِ لِي مِنْ لُزُومِ طَاعَتِكَ، فَإِنَّمَا أَسْأَلُكَ لِتَقْدِيمِ الرَّجَاءِ
فِيكَ وَعَظِيمِ الطَّمَعِ مِنْكَ، الَّذِي أَوْجَبْتَهُ عَلَيَّ نَفْسِكَ مِنَ الرَّاقَةِ
وَالرَّحْمَةِ فَالْأَمْرُ لَكَ وَحَدِّكَ لِأَشْرِيكَ لَكَ، وَالْخَلْقُ كُلُّهُمْ عِيَالُكَ
وَفِي قَبْضَتِكَ، وَكُلُّشَيْءٍ خَاضِعٌ لَكَ، تَبَارَكْتَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ،
إِلَهِي ارْحَمْنِي إِذَا انْقَطَعَتْ حُجَّتِي، وَكَلِّ عَن جَوَابِكَ لِسَانِي،
وَطَاشَ عِنْدَ سُؤْلِكَ إِيَّايَ لُبِّي، فَيَا عَظِيمَ رَجَائِي لَا تُخَيِّبْنِي
إِذَا اشْتَدَّتْ فَاقَتِي، وَلَا تَرُدَّنِي لِجَهْلِي، وَلَا تَمْنَعْنِي لِقَلَّةِ صَبْرِي،
أَعْطِنِي لِفَقْرِي، وَارْحَمْنِي لِضَعْفِي سَيِّدِي عَلَيْكَ مُعْتَمِدِي وَمُعَوَّلِي
وَرَجَائِي وَتَوَكُّلِي، وَبِرَحْمَتِكَ تَعَلَّقِي وَبِعِنَانِكَ أَحْطُ رَحْلِي، وَبِحُجُودِكَ
أَقْصِدُ طَلِبَتِي، وَبِكَرَمِكَ أَيُّ رَبِّ اسْتَفْتِحُ دُعَائِي، وَكَدَيْكَ أَرْجُو
فَاقَتِي، وَبِعِنَانِكَ أَجْبُرُ عَيْلَتِي وَتَحْتَ ظِلِّ عَفْوِكَ قِيَامِي، وَإِلَى جُودِكَ
وَكَرَمِكَ أَرْفَعُ بَصْرِي، وَإِلَى مَعْرُوفِكَ أُدِيمُ نَظْرِي، فَلَا تُحْرِفْنِي

بِالتَّارِ وَأَنْتَ مَوْضِعُ أَمَلِي، وَلَا تُسْكِنِي الْهَٰوِيَةَ فَإِنَّكَ قُرَّةُ عَيْنِي، يَا
 سَيِّدِي لَا تُكْذِبْ ظَنِّي بِإِحْسَانِكَ وَمَعْرُوفِكَ فَإِنَّكَ ثِقْتِي، وَلَا
 تَحْرِمْنِي ثَوَابَكَ فَإِنَّكَ الْغَارِفُ بِمَقْرِي، إِلَهِي إِنْ كَانَ قَدْ دَنَا أَجَلِي
 وَلَمْ يُقَرِّبْنِي مِنْكَ عَمَلِي فَقَدْ جَعَلْتَ الْأَعْتِرَافَ إِلَيْكَ بِدُنْيِي وَسَائِلَ
 عَلِيٍّ، إِلَهِي إِنْ عَفَوْتَ فَمَنْ أَوْلَىٰ مِنْكَ بِالْعَفْوِ، وَإِنْ عَذَّبْتَ فَمَنْ
 أَعْدَلُ مِنْكَ فِي الْحُكْمِ أَرْحَمَ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا غُرْبَتِي، وَعِنْدَ الْمَوْتِ
 كُرْبَتِي، وَفِي الْقَبْرِ وَحْدَتِي وَفِي اللَّحْدِ وَحْشَتِي، وَإِذَا نُشِرْتُ
 لِلْحِسَابِ بَيْنَ يَدَيْكَ ذُلٌّ مَوْفِي وَأَغْفِرْ لِي مَا خَفِيَ عَلَى الْأَدْمِيَّةِ
 مِنْ عَمَلِي، وَأَدِمْ لِي مَا بِهِ سَتَرْتَنِي وَأَرْحَمْنِي صَرِيحاً عَلَى الْفِرَاشِ
 تُقَلِّبِي أَيْدِي أَحِبَّتِي، وَتَفَضَّلْ عَلَيَّ مَمْدُوداً عَلَى الْمُغْتَسَلِ يُقَلِّبِي
 صَالِحُ جِبْرِتِي، وَتَحَنَّنْ عَلَيَّ مَحْمُولاً قَدْ تَنَاوَلَ الْأَقْرَبَاءُ أَطْرَافَ
 جِنَازَتِي، وَجُدْ عَلَيَّ مَمْنُوناً قَدْ نَزَلَتْ بِكَ وَحِيداً فِي حُفْرَتِي،
 وَأَرْحَمَ فِي ذَلِكَ الْبَيْتِ الْجَدِيدِ غُرْبَتِي، حَتَّىٰ لَا أَسْتَأْنِسَ بِغَيْرِكَ، يَا
 سَيِّدِي إِنْ وَكَلْتَنِي إِلَىٰ نَفْسِي هَلَكْتُ، سَيِّدِي فَبِمَنْ أَسْتَعِيثُ إِنْ لَمْ

تُقَلِّبِي عَثْرَتِي، فَالِي مَنْ أَفْرَعُ إِنْ فَقَدْتُ عِنَايَتَكَ فِي ضَجْعَتِي، وَإِلَى
مَنْ أَلْتَجِي إِنْ لَمْ تُنْفُسْ كُرْبَتِي، سَيِّدِي مَنْ لِي وَمَنْ يَرْحَمُنِي إِنْ لَمْ
تَرْحَمْنِي وَفَضْلَ مَنْ أُوْمَلُّ إِنْ عَدِمْتُ فَضْلَكَ يَوْمَ فَاقَتِي وَإِلَى مَنْ
الْفِرَارُ مِنَ الذُّنُوبِ إِذَا انْقَضَى أَجَلِي، سَيِّدِي لَا تُعَذِّبْنِي وَأَنَا
أَرْجُوكَ، إِلَهِي حَقِّقْ رَجَائِي، وَأَمِنْ خَوْفِي، فَإِنَّ كَثْرَةَ ذُنُوبِي لَا
أَرْجُو، فِيهَا إِلَّا عَفْوُكَ، سَيِّدِي أَنَا أَسْأَلُكَ مَا لَا أَسْتَحِقُّ، وَأَنْتَ
أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ، فَاعْفِرْ لِي وَاللِّسْنِي مِنْ نَظْرِكَ ثَوْبًا
يُعْطِي عَلَى التَّبِعَاتِ وَتَغْفِرُهَا لِي وَلَا أُطَالِبُ بِهَا، إِنَّكَ ذُو مَنْ
قَدِيمٍ، وَصَفْحٍ عَظِيمٍ، وَتَجَاوُزٍ كَرِيمٍ، إِلَهِي أَنْتَ الَّذِي تُفِيضُ سَيِّئَكَ
عَلَى مَنْ لَا يَسْأَلُكَ، وَعَلَى الْجَاهِدِينَ بِرُبُوبِيَّتِكَ، فَكَيْفَ سَيِّدِي
بِمَنْ سَأَلَكَ وَأَيَقِنَ أَنَّ الْخَلْقَ لَكَ وَالْأَمْرَ إِلَيْكَ، تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ يَا
رَبَّ الْعَالَمِينَ، سَيِّدِي عَبْدُكَ بِبَابِكَ أَقَامَتُهُ الْخِصَاصَةُ بَيْنَ يَدَيْكَ،
يَفْرَعُ بَابَ إِحْسَانِكَ بِدُعَائِهِ، فَلَا تُعْرِضْ بَوَجْهِكَ الْكَرِيمَ عَنِّي،
وَاقْبَلْ مِنِّي مَا أَقُولُ فَقَدْ دَعَوْتُ بِهَذَا الدُّعَاءِ، وَأَنَا أَرْجُو أَنْ

لَا تَرُدَّنِي مَعْرِفَةً مَعِيَ بِرَأْفَتِكَ وَرَحْمَتِكَ، إِلَهِي أَنْتَ الَّذِي لَا يُحْتَمَى
سِوَاكَ، وَلَا يَنْقُصُكَ نَائِلٌ أَنْتَ كَمَا تَقُولُ وَفَوْقَ مَا تَقُولُ، اَللَّهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ صَبْرًا جَمِيلًا وَفَرَجًا قَرِيبًا، وَقَوْلًا صَادِقًا، وَأَجْرًا عَظِيمًا،
أَسْأَلُكَ يَا رَبِّ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ، أَسْأَلُكَ
اَللَّهُمَّ مِنْ خَيْرٍ مَا سَأَلْتُكَ مِنْهُ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ، يَا خَيْرَ مَنْ سِئِلَ،
وَأَجْوَدَ مَنْ أُعْطِيَ، أَعْطِنِي سُؤْلِي فِي نَفْسِي وَأَهْلِي وَوَالِدِي
وَوُلْدِي، وَأَهْلِ حُزَانَتِي وَأَخْوَانِي فِيكَ، وَأَزْغِدْ عَيْشِي، وَأَظْهِرْ
مُرُوتِي، وَأَصْلِحْ جَمِيعَ أَحْوَالِي، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ أَطَلَّتْ عُمُرُهُ
وَحَسُنَتْ عَمَلُهُ، وَاتَّمَمَتْ عَلَيْهِ نِعْمَتُكَ، وَرَضِيتَ عَنْهُ، وَأَحْيَيْتَهُ
حَيَوَةً طَيِّبَةً فِي أَدْوَمِ الشُّرُورِ، وَأَسْبَغِ الْكِرَامَةَ وَآتَمِّ الْعَيْشِ إِنَّكَ
تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَلَا تَفْعَلُ مَا يَشَاءُ غَيْرُكَ، اَللَّهُمَّ خُصَّنِي مِنْكَ
بِخَاصَّةِ ذِكْرِكَ، وَلَا تَجْعَلْ شَيْئًا مِمَّا اتَّقَرَّبُ بِهِ فِي آنَاءِ اللَّيْلِ
وَأَطْرَافِ النَّهَارِ رِيَاءً، وَلَا سُمْعَةً وَلَا أَشْرًا وَلَا بَطْرًا، وَاجْعَلْنِي لَكَ
مِنَ الْخَاشِعِينَ، اَللَّهُمَّ أَعْطِنِي السَّعَةَ فِي الرِّزْقِ، وَالْأَمْنَ فِي الْوَطَنِ

وَقُوَّةَ الْعَيْنِ فِي الْأَهْلِ وَالْمَالِ وَالْوَالِدِ وَالْمَقَامِ فِي نِعَمِكَ عِنْدِي
 وَالصِّحَّةَ فِي الْجِسْمِ، وَالْقُوَّةَ فِي الْبَدَنِ، وَالسَّلَامَةَ فِي الدِّينِ
 وَاسْتَعْمَلْنِي بِطَاعَتِكَ وَطَاعَةِ رَسُولِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 أَبَدًا مَا اسْتَعْمَرْتَنِي، وَاجْعَلْنِي مِنْ أَوْفَرِ عِبَادِكَ عِنْدَكَ نَصِيبًا فِي كُلِّ
 خَيْرٍ أَنْزَلْتَهُ، وَتُنزِلُهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ، وَمَا أَنْتَ
 مُنْزِلُهُ فِي كُلِّ سَنَةٍ مِنْ رَحْمَةٍ تَنْشُرُهَا، وَعَافِيَةٍ تُلْبِسُهَا، وَبَلِيَّةٍ
 تَدْفَعُهَا وَحَسَنَاتٍ تَتَقَبَّلُهَا، وَسَيِّئَاتٍ تَتَجَاوَزُ عَنْهَا، وَارْزُقْنِي حَاجَّ
 بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي عَامِنَا هَذَا وَفِي كُلِّ عَامٍ، وَارْزُقْنِي رِزْقًا وَاسِعًا مِنْ
 فَضْلِكَ الْوَاسِعِ، وَاصْرِفْ عَنِّي يَا سَيِّدِي الْأَسْوَاءَ، وَأَقْضِ عَنِّي
 الدَّيْنَ وَالظُّلُمَاتِ، حَتَّى لَا تَأْتِيَنِي بِشَيْءٍ مِنْهُ، وَخُذْ عَنِّي بِالسَّمْعِ
 وَأَبْصَارِ أَعْدَائِي وَحُسَادِي وَالْبَاغِينَ عَلَيَّ وَأَنْصُرْنِي عَلَيْهِمْ، وَأَقِرَّ
 عَيْنِي وَفَرِّحْ قَلْبِي، وَاجْعَلْ لِي مِنْ هَمِّي وَكَرْبِي فَرَجًا وَمَخْرَجًا،
 وَاجْعَلْ مِنْ أَزَادِي بِسُوءٍ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ تَحْتَ قَدَمِي، وَاكْفِنِي
 شَرَّ الشَّيْطَانِ وَشَرَّ السُّلْطَانِ وَسَيِّئَاتِ عَمَلِي، وَطَهِّرْنِي مِنَ

الذُّنُوبِ كُلِّهَا، وَأَجْرَنِي مِنَ النَّارِ بِعَفْوِكَ، وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ،
 وَزَوِّجْنِي مِنَ الْحُورِ الْعِينِ بِفَضْلِكَ، وَالْحَقِيقِي بِأَوْلِيَايَاكَ الصَّالِحِينَ
 مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الْأَبْرَارِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ، صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ
 وَعَلَى أَجْسَادِهِمْ وَأَرْوَاحِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، إِلَهِي وَسَيِّدِي
 وَعِزَّتِكَ وَجَلَالِكَ لَيْتَ طَالَبْتَنِي بِذُنُوبِي لِأُطَالِبْتِكَ بِعَفْوِكَ، وَلَيْتَ
 طَالَبْتَنِي بِلُؤْمِي لِأُطَالِبْتِكَ بِكَرَمِكَ، وَلَيْتَ أَدْخَلْتَنِي النَّارَ لِأُخْبِرَنَّ
 أَهْلَ النَّارِ بِحُبِّي لَكَ، إِلَهِي وَسَيِّدِي إِنْ كُنْتُ لَا تَغْفِرُ إِلَّا لِأَوْلِيَايَاكَ
 وَأَهْلِ طَاعَتِكَ فَالِي مَنْ يَفْرَعُ الْمَذْنُوبُونَ، وَإِنْ كُنْتُ لَا تُكْرِمُ إِلَّا
 أَهْلَ الْوَفَاءِ بِكَ فِيمَنْ يَسْتَعِيثُ الْمُسْتَعِيثُونَ، إِلَهِي إِنْ أَدْخَلْتَنِي النَّارَ
 فِي ذَلِكَ سُرُورِ عَدُوِّكَ وَإِنْ أَدْخَلْتَنِي الْجَنَّةَ فِي ذَلِكَ سُرُورِ نَبِيِّكَ،
 وَأَنَا وَاللَّهِ أَعْلَمُ أَنَّ سُرُورَ نَبِيِّكَ أَحَبُّ إِلَيْكَ مِنْ سُرُورِ عَدُوِّكَ،
 اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَلُّكَ أَنْ تَمَلَأَ قَلْبِي حُبًّا لَكَ وَخَشْيَةً مِنْكَ، وَتَصَدِّقًا
 بِكِتَابِكَ وَإِيمَانًا بِكَ، وَفَرَقًا مِنْكَ وَشَوْقًا إِلَيْكَ، يَا ذَا الْجَلَالِ
 وَالْإِكْرَامِ، حَبِّبْ إِلَيَّ لِقَائَكَ وَأَحْبِبْ لِقَائِي، وَاجْعَلْ لِي فِي لِقَائِكَ

الرَّاحَةَ وَالْفَرَجَ وَالْكَرَامَةَ، اللَّهُمَّ الْحَقْنِي بِصَالِحِ مَنْ مَضَى،
وَأَجْعَلْنِي مِنْ صَالِحِ مَنْ بَقِيَ، وَخُذْ بِي سَبِيلَ الصَّالِحِينَ، وَأَعِنِّي عَلَى
نَفْسِي بِمَا تُعِينُ بِهِ الصَّالِحِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ، وَأَخْتِمْ عَمَلِي بِأَحْسَنِهِ،
وَأَجْعَلْ ثَوَابِي مِنْهُ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ، وَأَعِنِّي عَلَى صَالِحِ مَا أَعْطَيْتَنِي
وَتَبَّتْ يَا رَبِّ، وَلَا تَرُدَّنِي فِي سُوءِ اسْتَفْذَتَنِي مِنْهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيمَانًا لَا أَجَلَ لَهُ دُونَ لِقَائِكَ، أَحِبِّي مَا أَحْبَبْتَنِي
عَلَيْهِ وَتَوَفَّنِي إِذَا تَوَفَّيْتَنِي عَلَيْهِ وَابْعَثْنِي إِذَا بَعَثْتَنِي عَلَيْهِ، وَأَبْرِءْ
قَلْبِي مِنَ الرِّيَاءِ وَالشُّكِّ وَالسُّمْعَةِ فِي دِينِكَ، حَتَّى يَكُونَ عَمَلِي
خَالِصًا لَكَ، اللَّهُمَّ أَعْطِنِي بَصِيرَةً فِي دِينِكَ، وَفَهْمًا فِي حُكْمِكَ،
وَفِقْهًا فِي عِلْمِكَ، وَكِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِكَ، وَوَرَعًا يَحْجُزُنِي عَنْ
مَعَاصِيكَ، وَيَبْضُ وَجْهِي بِنُورِكَ، وَأَجْعَلْ رَغْبَتِي فِيمَا عِنْدَكَ،
وَتَوَفَّنِي فِي سَبِيلِكَ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْفُسْلِ وَالْهَمِّ وَالْجُبْنِ، وَالْبُخْلِ
وَالْعَفْلَةِ وَالْقَسْوَةِ وَالْمُسْكِنَةِ، وَالْفَقْرِ وَالْفَاقَةَ وَكُلَّ بَلِيَّةٍ،

وَالْفَوَاحِشِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لَا تَنْفَعُ،
وَبَطْنٍ لَا يَنْفَعُ، وَقَلْبٍ لَا يَخْشَعُ، وَدُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ، وَعَمَلٍ لَا يَنْفَعُ،
وَأَعُوذُ بِكَ يَا رَبِّ عَلَى نَفْسِي وَدِينِي وَمَالِي وَعَلَى جَمِيعِ مَا رَزَقْتَنِي
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، اَللّٰهُمَّ إِنَّهُ
لَا يُحْيِيُنِي مِنْكَ أَحَدٌ، وَلَا أَجِدُ مِنْ دُونِكَ مُلْتَحِداً، فَلَا تَجْعَلْ نَفْسِي
فِي شَيْءٍ مِنْ عَذَابِكَ وَلَا تَرُدَّنِي بِهَلَكَةٍ، وَلَا تَرُدَّنِي بِعَذَابٍ أَلِيمٍ،
اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي وَأَعْلِ ذِكْرِي، وَأَرْفَعْ دَرَجَتِي وَحُطِّ زُرِّي، وَلَا
تَذْكُرْنِي بِخَطِيئَتِي، وَاجْعَلْ ثَوَابَ مَجْلِسِي وَثَوَابَ مَنْطِقِي وَثَوَابَ
دُعَائِي رِضَاكَ وَالْجَنَّةَ، وَأَعْطِنِي يَا رَبِّ جَمِيعَ مَا سَأَلْتُكَ، وَزِدْنِي
مِنْ فَضْلِكَ، إِنِّي إِلَيْكَ رَاغِبٌ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ أَنْزَلْتَ
فِي كِتَابِكَ أَنْ نَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمْنَا وَقَدْ ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا فَاعْفُ عَنَّا،
فَإِنَّكَ أَوْلَىٰ بِذَلِكَ مِنَّا وَأَمْرَتُنَا أَنْ لَا نَرُدَّ سَائِلًا عَنْ أَبْوَابِنَا، وَقَدْ
جِئْتُكَ سَائِلًا فَلَا تَرُدَّنِي إِلَّا بِقَضَاءِ حَاجَتِي، وَأَمْرَتُنَا بِالْأِحْسَانِ إِلَىٰ
مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُنَا، وَنَحْنُ أَرْقَاءُكَ فَاعْتِقْ رِقَابَنَا مِنَ النَّارِ، يَا مَفْرَعِي

عِنْدَ كُرْبَتِي، وَيَا غَوْثِي عِنْدَ شِدَّتِي، إِلَيْكَ فَرَعْتُ، وَبِكَ اسْتَعْتَمْتُ
وَلَذْتُ، لَا الْوَدُ بِسِوَاكَ، وَلَا أَطْلُبُ الْفَرَجَ إِلَّا مِنْكَ، فَاعْتِنِي وَفَرِّجْ
عَنِّي يَا مَنْ يُفُكُّ الْأَسْرَ، وَيَعْفُو عَنِ الْكَثِيرِ، اقْبَلْ مِنِّي الْيَسِيرَ،
وَاعْفُ عَنِّي الْكَثِيرَ، إِنَّكَ أَنْتَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ
إِيمَانًا تُبَاشِرُ بِهِ قَلْبِي، وَيَقِينًا صَادِقًا حَتَّى أَعْلَمَ أَنَّهُ لَنْ يُصِيبَنِي إِلَّا
مَا كَتَبْتَ لِي، وَرَضْنِي مِنَ الْعَيْشِ بِمَا قَسَمْتَ لِي، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

دعای جوشن کبیر

در بلد الأمین و مصباح کفعمی است و آن مروی است از حضرت سید الساجدین از پدرش از جدبزرگوارش حضرت رسول صلی الله علیه وعلیهم اجمعین و این دعا را جبرئیل علیه السلام آورد برای پیغمبر ﷺ در یکی از غزوات در حالی که بر تن آنحضرت جوشن گرانی بود که سنگینی آن بدن مبارکش را بدرد آورده بود پس جبرئیل عرض کرد که یا محمد پروردگارت تو را سلام می‌رساند و می‌فرماید که بکن این جوشن را و بخوان این دعا را که او امان است از برای تو و امت تو

پس شرحی در فضیلت این دعا ذکر فرموده که مقام نقل تمامش نیست از جمله آنکه هر که آنرا بر کفن خویش نویسد حقّ تعالی حیا فرماید که او را به آتش عذاب کند و هر که آنرا به نیت در اوّل ماه رمضان بخواند حقّ تعالی او را روزی فرماید لیلة القدر و خلق فرماید برای او هفتاد هزار فرشته که تسبیح و تقدیس کنند خدا را و ثوابش را برای او قرار دهند پس فضیلت بسیار نقل کرده تا آنکه فرموده و هر که بخواند او را در ماه رمضان سه مرتبه حرام فرماید حقّ تعالی جسد او را بر آتش جهنّم و واجب فرماید برای او بهشت را و دو مَلَك بر او موکّل فرماید که حفظ کنند او را از معاصی و در امان خدا باشد مدّت حیوة خود و در آخر خبر است که جناب امام حسین علیه السلام فرمود وصیت کرد پدرم علی بن ابی طالب صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ بحفظ این دعا و آنکه بنویسم آنرا بر کفن او و تعلیم کنم آنرا به اهل خود و ترغیب کنم ایشان را به خواندن آن و آن هزار اسم است و در آن اسم اعظم فقیر گوید که از این خبر دو چیز مُستفاد می شود یکی استحباب نوشتن این دعا به کفن چنانچه علامه بحر العلوم عَطَّرَ اللَّهُ مَرْقَدَهُ در دُرّه به آن اشاره فرموده:

وَسُنَّ أَنْ يُكْتَبَ بِالْأَكْفَانِ

شَهَادَةُ الْإِسْلَامِ وَالْإِيمَانِ

مستحب است که نوشته شود به کفنها

شهادت اسلام و ایمان

وَهَذَا كِتَابَةُ الْقُرْآنِ

وَالجَوْشَنُ الْمَنْعُوتُ بِالْأَمَانِ

و هم چنین نوشتن قرآن

و جوشن که آنرا به امان وصف کرده‌اند

دوّم استحباب خواندن این دعا در اوّل ماه رمضان و امّا

خواندن آن در خصوص شبهای قدر در خیر ذکری از آن نیست

لیکن علامه مجلسی قدّس الله روحه در زادالمعاد در ضمن

اعمال شبهای قدر فرموده و در بعضی از روایات وارد شده است

که دعای جوشن کبیر را در هر یک از این سه شب بخوانند و

کافیست فرمایش آن بزرگوار ما را در این مقام اَحَلَّهُ اللهُ ذَارَ السَّلَامِ

بالجمله این دعا صد فصل است و هر فصلی مشتمل بر ده اسم

الهی است و در آخر هر فصل باید گفت:

سُبْحَانَكَ يَا لَإِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْعُوْثُ الْعُوْثُ، خَلِّصْنَا مِنَ

النَّارِ يَا رَبِّ؛ منزهی تو ای که نیست معبودی جز تو

فریاد فریاد پرهان ما را از آتش ای پروردگار
 و در بلد الامین است که در اول هر فصل بِسْمِ اللّٰهِ بگویند و در
 آخرش:

سُبْحَانَكَ يَا لَإِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْعَوْثَ الْعَوْثَ، صَلِّ عَلَيَّ
 مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَخَلِّصْنَا مِنَ النَّارِ يَا رَبِّ، يَا ذَا الْجَلَالِ
 وَالْإِكْرَامِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ؛ منزهی تو ای که نیست
 معبودی جز تو فریاد فریاد درود فرست بر محمد و
 آتش و پرهان ما را از آتش ای پروردگار ای صاحب
 جلال و بزرگواری ای مهربانترین مهربانان.

و آن دُعا این است:

(۱) اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْتَلُکَ بِاسْمِکَ، يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمٰنُ، يَا رَحِیْمُ يَا کَرِیْمُ، يَا
 مُتِیْمُ يَا عَظِیْمُ، يَا قَدِیْمُ يَا عَلِیْمُ، يَا حَلِیْمُ يَا حَکِیْمُ، سُبْحَانَکَ يَا لَإِلَهَ
 اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ، الْعَوْثَ الْعَوْثَ، خَلِّصْنَا مِنَ النَّارِ يَا رَبِّ (۲) يَا سَیِّدَ
 السَّادَاتِ، يَا مُجِیْبَ الدَّعَوَاتِ، يَا زَافِعَ الدَّرَجَاتِ، يَا وِیْلَ
 الْحَسَنَاتِ، يَا غَافِرَ الْخَطِیْئَاتِ، يَا مُعْطِیَ الْمَسْئَلَاتِ، يَا قَابِلَ
 التَّوْبَاتِ، يَا سَامِعَ الْاَصْوَاتِ، يَا غَالِمَ الْحَقِیَّاتِ، يَا دَافِعَ السَّیِّئَاتِ

(٣) يا خَيْرَ الْغَافِرِينَ، يا خَيْرَ الْفَاتِحِينَ، يا خَيْرَ الْتَّاصِرِينَ، يا خَيْرَ الْحَاكِمِينَ، يا خَيْرَ الرَّازِقِينَ، يا خَيْرَ الْوَارِثِينَ، يا خَيْرَ الْحَامِدِينَ، يا خَيْرَ الذَّاكِرِينَ، يا خَيْرَ الْمُزَلِّينَ، يا خَيْرَ الْمُحْسِنِينَ (٤) يا مَنْ لَهُ الْعِزَّةُ وَالْجَبَالُ، يا مَنْ لَهُ الْقُدْرَةُ وَالْكَمَالُ، يا مَنْ لَهُ الْمُلْكُ وَالْجَلَالُ، يا مَنْ هُوَ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ، يا مُنْشِئَ السَّحَابِ التَّثَالِ، يا مَنْ هُوَ شَدِيدُ الْحَالِ، يا مَنْ هُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ، يا مَنْ هُوَ شَدِيدُ الْعِقَابِ، يا مَنْ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ، يا مَنْ عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ (٥) اَللّٰهُمَّ لِيْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ، يَا دِيَّانُ يَا بُرْهَانَ، يَا سُلْطَانَ يَا رِضْوَانَ، يَا غُفْرَانَ يَا سُبْحَانَ، يَا مُسْتَعَانَ يَا ذَا الْمَنِّ وَالْيَمِيْنَ (٦) يا مَنْ تَوَاضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعِظَمَتِهِ، يا مَنْ اسْتَسَلَّمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِهِ، يا مَنْ ذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِهِ، يا مَنْ خَضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِهَيْبَتِهِ، يا مَنْ انْقَادَ كُلُّ شَيْءٍ مِنْ حَشِيَّتِهِ، يا مَنْ تَشَقَّقَتِ الْجِبَالُ مِنْ مَخَافَتِهِ، يا مَنْ قَامَتِ السَّمَاوَاتُ بِأَمْرِهِ يا مَنْ اسْتَقَرَّتِ الْأَرْضُونَ بِإِذْنِهِ، يا مَنْ يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ، يا مَنْ لَا يَعْتَدِي عَلَى أَهْلِ

مَمْلُوكَتِهِ (٧) يَا غَافِرَ الْخَطِيَا، يَا كَاشِفَ الْبَلَايَا، يَا مُتَمَتِّهِ الرَّجَايَا،
 يَا مُجْرِلَ الْعَطَايَا، يَا وَاهِبَ الْهُدَايَا، يَا رَازِقَ الْبَرَايَا، يَا قَاضِيَ
 الْمُنَايَا، يَا سَامِعَ الشَّكَايَا، يَا بَاعِثَ الْبَرَايَا، يَا مُطْلِقَ الْأَسْرَى (٨)
 يَا ذَا الْحَمْدِ وَالْتِنَاءِ، يَا ذَا الْفَخْرِ وَالْبَهَاءِ، يَا ذَا الْمَجْدِ وَالسَّنَاءِ، يَا
 ذَا الْعَهْدِ وَالْوَفَاءِ، يَا ذَا الْعَمْرِ وَالرِّضَاءِ، يَا ذَا الْمَنِّ وَالْعَطَاءِ، يَا ذَا
 الْفَضْلِ وَالْقَضَاءِ، يَا ذَا الْعِزِّ وَالْبِقَاءِ، يَا ذَا الْجُودِ وَالسَّخَاءِ، يَا
 ذَا الْأَلَاءِ وَالنِّعْمَاءِ (٩) اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا مَانِعُ يَا دَافِعُ،
 يَا رَافِعُ يَا صَانِعُ، يَا نَافِعُ يَا سَامِعُ، يَا جَامِعُ يَا شَافِعُ، يَا وَاسِعُ
 يَا مُوسِعُ (١٠) يَا صَانِعَ كُلِّ مَصْنُوعٍ، يَا خَالِقَ كُلِّ مَخْلُوقٍ، يَا
 رَازِقَ كُلِّ مَرْزُوقٍ، يَا مَالِكَ كُلِّ مَمْلُوكٍ، يَا كَاشِفَ كُلِّ مَكْرُوبٍ، يَا
 فَارِحَ كُلِّ مَهْمُومٍ، يَا زَاحِمَ كُلِّ مَرْحُومٍ، يَا نَاصِرَ كُلِّ مَخْدُومٍ،
 يَا سَاتِرَ كُلِّ مَعْيُوبٍ، يَا مُلْجَأَ كُلِّ مَطْرُودٍ (١١) يَا عُدَّتِي عِنْدَ
 شِدَّتِي، يَا رَجَائِي عِنْدَ مُصِيبَتِي، يَا مُوَسِّئِي عِنْدَ وَحْشَتِي،
 يَا صَاحِبِي عِنْدَ غُرْبَتِي، يَا وَلِيَّي عِنْدَ نِعْمَتِي، يَا غِيَاثِي عِنْدَ كُرْبَتِي،

يادليلِ عِنْدَ حَيْرَتِي، يَاغَنَائِي عِنْدَ افْتِقَارِي، يَا مَلْجَأِي عِنْدَ
 اضْطِرَارِي، يَا مَعِينِي عِنْدَ مَفْزَعِي (١٢) يَا عَلَامَ الْغُيُوبِ، يَا غَفَّارَ
 الذُّنُوبِ، يَا سِتَّارَ الْغُيُوبِ، يَا كَاشِفَ الْكُرُوبِ، يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ،
 يَا طَيِّبَ الْقُلُوبِ، يَا مُوَرِّ الْقُلُوبِ، يَا أَنِيسَ الْقُلُوبِ، يَا مُفَرِّجَ
 الْهَمُومِ، يَا مُنَقِّسَ الْغُمُومِ (١٣) اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا جَلِيْلُ
 يَا جَمِيْلُ، يَا وَكِيْلُ يَا كَفِيْلُ، يَا دَكِيْلُ يَا قَبِيْلُ، يَا مُدَبِيْلُ يَا مُنِيْلُ، يَا
 مُقِيْلُ يَا مُحِيْلُ، (١٤) يادليلَ الْمُتَحَيِّرِيْنَ، يَاغِيَاثَ الْمُسْتَغِيْثِيْنَ، يَا
 صَرِيْحَ الْمُسْتَصْرِخِيْنَ، يَا جَارَ الْمُسْتَجِيْرِيْنَ، يَا اَمَانَ الْخَائِفِيْنَ، يَا
 عَوْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ، يَا زَا حِمَ الْمَسَاكِيْنَ، يَا مَلْجَأَ الْغَاصِبِيْنَ، يَا غَافِرَ
 الْمَذْنِبِيْنَ، يَا مُجِيْبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّبِيْنَ (١٥) يَا ذَا الْجُوْدِ وَالْاِحْسَانِ،
 يَا ذَا الْفَضْلِ وَالْاِمْتِنَانِ، يَا ذَا الْاَمْنِ وَالْاَمَانِ، يَا ذَا الْقُدْسِ
 وَالسُّبْحَانَ، يَا ذَا الْحِكْمَةِ وَالْبَيَانَ، يَا ذَا الرَّحْمَةِ وَالرِّضْوَانِ، يَا
 ذَا الْحُجَّةِ وَالْبُرْهَانَ، يَا ذَا الْعِظَمَةِ وَالسُّلْطَانَ، يَا ذَا الرَّأْفَةِ
 وَالْمُسْتَعَانَ، يَا ذَا الْعَفْوِ وَالْغُفْرَانِ (١٦) يَا مَنْ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ، يَا

مَنْ هُوَ إِلَهٌ كُلُّ شَيْءٍ، يَا مَنْ هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ، يَا مَنْ هُوَ صَانِعُ
 كُلِّ شَيْءٍ، يَا مَنْ هُوَ قَبْلُ كُلِّ شَيْءٍ، يَا مَنْ هُوَ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ، يَا مَنْ
 هُوَ فَوْقَ كُلِّ شَيْءٍ، يَا مَنْ هُوَ عَالِمٌ بِكُلِّ شَيْءٍ، يَا مَنْ هُوَ قَادِرٌ عَلَى
 كُلِّ شَيْءٍ، يَا مَنْ هُوَ يَبْقَى وَيَفْنَى كُلُّ شَيْءٍ (١٧) اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ
 بِاسْمِكَ يَا مُؤْمِنُ يَا مُهَيِّمُ يَا مُكَوِّنُ يَا مُلَقِّنُ يَا مُبِينُ يَا مُهَوِّنُ يَا
 مُمَكِّنُ يَا مُزِينُ، يَا مُعَلِّنُ يَا مُفَسِّمُ (١٨) يَا مَنْ هُوَ فِي مُلْكِهِ مَقِيمٌ،
 يَا مَنْ هُوَ فِي سُلْطَانِهِ قَدِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ فِي جَلَالِهِ عَظِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ
 عَلَى عِبَادِهِ رَحِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ بَيْنَ عَصَاهُ
 حَلِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ بَيْنَ رَجَاهِ كَرِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ فِي صُنْعِهِ حَكِيمٌ، يَا مَنْ
 هُوَ فِي حِكْمَتِهِ لَطِيفٌ، يَا مَنْ هُوَ فِي لُطْفِهِ قَدِيمٌ (١٩) يَا مَنْ
 لَا يُرْجَى إِلَّا فَضْلُهُ، يَا مَنْ لَا يُسْتَلُّ إِلَّا عَفْوُهُ، يَا مَنْ لَا يُنْظَرُ إِلَّا
 بِرُّهُ، يَا مَنْ لَا يُخَافُ إِلَّا عَدْلُهُ، يَا مَنْ لَا يَدُومُ إِلَّا مُلْكُهُ، يَا مَنْ لَا
 سُلْطَانَ إِلَّا سُلْطَانُهُ، يَا مَنْ وَسَعَتْ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ، يَا مَنْ سَبَقَتْ
 رَحْمَتُهُ غَضَبَهُ، يَا مَنْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمُهُ، يَا مَنْ لَيْسَ أَحَدٌ

مِثْلَهُ (٢٠) يَا فَارِجَ الْهَمِّ، يَا كَاشِفَ الْغَمِّ، يَا غَافِرَ الذَّنْبِ، يَا قَابِلَ
 التَّوْبِ، يَا خَالِقَ الخَلْقِ، يَا صَادِقَ الوَعْدِ، يَا مُوفِيَ العَهْدِ، يَا عَالِمَ
 السِّرِّ، يَا فَالِقَ الحَبِّ، يَا زَارِقَ الأَنَامِ (٢١) اَللّهُمَّ لِيَّ اَسْئَلُكَ
 بِاسْمِكَ يَا عَلِيُّ يَا وَفِيُّ، يَا غَنِيُّ يَا مَلِيُّ، يَا حَنِيُّ يَا رَضِيُّ، يَا زَكِيُّ يَا
 بَدِيُّ، يَا قَوِيُّ يَا وَلِيُّ (٢٢) يَا مَنْ اَظْهَرَ الجَمِيْلَ يَا مَنْ سَتَرَ
 القَبِيْحَ، يَا مَنْ لَمْ يُؤَاخِذْ بِالْجُرِيْرَةِ، يَا مَنْ لَمْ يَهْتِكِ السِّرَّ، يَا عَظِيْمَ
 العَفْوِ، يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ، يَا وَاسِعَ المَغْفِرَةِ، يَا بَاسِطَ الأَيْدِيْنَ
 بِالرَّحْمَةِ، يَا صَاحِبَ كُلِّ نَجْوَى يَا مُتَمَتِّئِي كُلِّ شَكْوَى (٢٣) يَا
 ذَا النُّعْمَةِ السَّابِغَةِ، يَا ذَا الرَّحْمَةِ الوَاسِعَةِ، يَا ذَا المِئْنَةِ السَّابِقَةِ،
 يَا ذَا الحِكْمَةِ البَالِغَةِ، يَا ذَا القُدْرَةِ الكَامِلَةِ، يَا ذَا الحُجَّةِ القَاطِعَةِ، يَا
 ذَا الكِرَامَةِ الظَّاهِرَةِ، يَا ذَا العِزَّةِ الدَّائِمَةِ، يَا ذَا القُوَّةِ المُسْتَبِيْنَةِ، يَا ذَا
 العُظْمَةِ المُنْبِغَةِ (٢٤) يَا بَدِيْعَ السَّمَوَاتِ، يَا جَاعِلَ الظُّلُمَاتِ، يَا
 رَاحِمَ العَبْرَاتِ، يَا مُقْبِلَ العَثْرَاتِ، يَا سَاتِرَ العَوْرَاتِ، يَا مُحْيِيَّ
 الأَمْوَاتِ، يَا مُنْزِلَ الأَيَاتِ، يَا مُضَعِّفَ الحَسَنَاتِ، يَا مَاجِيَّ

السَّيِّئَاتِ، يَا شَدِيدَ التَّعَاتِ (٢٥) اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْتَلِكُ بِاسْمِكَ يَا
 مُصَوِّرُ يَا مُقَدِّرُ، يَا مُدَبِّرُ يَا مُطَهِّرُ، يَا مُنَوِّرُ يَا مُبَسِّرُ، يَا مُبَسِّرُ يَا
 مُنْذِرُ، يَا مُقَدِّمُ يَا مُؤَخِّرُ، (٢٦) يَا رَبَّ الْبَيْتِ الْحَرَامِ، يَا رَبَّ
 الشَّهْرِ الْحَرَامِ، يَا رَبَّ الْبَلَدِ الْحَرَامِ، يَا رَبَّ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ، يَا رَبَّ
 الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ، يَا رَبَّ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ، يَا رَبَّ الْحِلِّ وَالْحَرَامِ، يَا
 رَبَّ النُّورِ وَالظَّلَامِ، يَا رَبَّ التَّحِيَّةِ وَالسَّلَامِ، يَا رَبَّ الْقُدْرَةِ فِي
 الْاَنْامِ (٢٧) يَا اَحْكَمَ الْحَاكِمِيْنَ، يَا اَعْدَلَ الْعَادِلِيْنَ، يَا اَصْدَقَ
 الصَّادِقِيْنَ، يَا اَطْهَرَ الطَّاهِرِيْنَ، يَا اَحْسَنَ الْخَالِقِيْنَ، يَا اَسْرَعَ
 الْحَاسِبِيْنَ، يَا اَسْمَعَ السَّمْعِيْنَ، يَا اَبْصَرَ النَّاظِرِيْنَ، يَا اَشْفَعَ
 الشُّافِعِيْنَ، يَا اَكْرَمَ الْاَكْرَمِيْنَ (٢٨) يَا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهُ، يَا سَنَدَ
 مَنْ لَا سَنَدَ لَهُ، يَا ذُخْرَ مَنْ لَا ذُخْرَ لَهُ، يَا حِزْزَ مَنْ لَا حِزْزَ لَهُ، يَا
 غِيَاثَ مَنْ لَا غِيَاثَ لَهُ، يَا فَخْرَ مَنْ لَا فَخْرَ لَهُ، يَا عِزَّ مَنْ لَا عِزَّ
 لَهُ، يَا مُعِيْنَ مَنْ لَا مُعِيْنَ لَهُ، يَا اَنْبَسَ مَنْ لَا اَنْبَسَ لَهُ، يَا اَمَانَ مَنْ
 لَا اَمَانَ لَهُ (٢٩) اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْتَلِكُ بِاسْمِكَ يَا عَاصِمُ يَا قَائِمُ، يَا

دَاتِمُّ يَا رَاحِمٌ، يَا سَالِمٌ يَا حَاكِمٌ، يَا عَالِمٌ يَا قَاسِمٌ، يَا قَابِضٌ يَا بَاسِطٌ
 (۳۰) يَا غَاصِمٌ مَنِ اسْتَعَصَمَهُ، يَا رَاحِمٌ مَنِ اسْتَرَحَمَهُ، يَا غَافِرٌ مَنِ
 اسْتَعْفَرَهُ، يَا نَاصِرٌ مَنِ اسْتَنْصَرَهُ، يَا حَافِظٌ مَنِ اسْتَحَفَّظَهُ، يَا
 مُكْرِمٌ مَنِ اسْتَكْرَمَهُ، يَا مُرْشِدٌ مَنِ اسْتَرْشَدَهُ، يَا صَرِيحٌ مَنِ
 اسْتَصْرَحَهُ، يَا مُعِينٌ مَنِ اسْتَعَانَهُ، يَا مُغِيثٌ مَنِ اسْتَعَاثَهُ (۳۱) يَا
 عَزِيزاً لَا يُضَامُ، يَا لَطِيفاً لَا يُرَامُ، يَا قَوِيّاً لَا يَنَامُ، يَا دَائِماً لَا
 يَمُوتُ، يَا حَيّاً لَا يَمُوتُ، يَا مَلِكاً لَا يَزُولُ، يَا بَاقِياً لَا يَنْفِي، يَا عَالِماً
 لَا يَجْهَلُ، يَا صَمِداً لَا يُطْعَمُ، يَا قَوِيّاً لَا يَضْعَفُ (۳۲) اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ
 اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا اَحَدٌ يَا وَاحِدٌ، يَا شَاهِدٌ يَا مَاجِدٌ، يَا حَامِدٌ يَا
 رَاشِدٌ، يَا بَاعِثٌ يَا وَارِثٌ، يَا ضَارٌّ يَا نَافِعٌ (۳۳) يَا اَعْظَمَ مِنْ كُلِّ
 عَظِيْمٍ، يَا اَكْرَمَ مِنْ كُلِّ كَرِيْمٍ، يَا اَرْحَمَ مِنْ كُلِّ رَحِيْمٍ، يَا اَعْلَمَ مِنْ
 كُلِّ عَلِيْمٍ، يَا اَحْكَمَ مِنْ كُلِّ حَكِيْمٍ، يَا اَقْدَمَ مِنْ كُلِّ قَدِيْمٍ، يَا اَكْبَرَ
 مِنْ كُلِّ كَبِيْرٍ، يَا اَلْطَفَ مِنْ كُلِّ لَطِيْفٍ، يَا اَجَلَ مِنْ كُلِّ جَلِيْلٍ، يَا
 اَعَزَّ مِنْ كُلِّ عَزِيْزٍ (۳۴) يَا كَرِيْمَ الصَّفْحِ، يَا عَظِيْمَ الْمَنِّ، يَا كَثِيْرَ

الْحَيِّ، يَا قَدِيمَ الْفَضْلِ، يَا دَائِمَ اللَّطْفِ، يَا لَطِيفَ الصَّنْعِ، يَا مُتَمَسِّسَ
 الْكَرْبِ، يَا كَاشِفَ الضَّرِّ، يَا مَالِكَ الْمَلِكِ، يَا قَاضِيَ الْحَقِّ (٣٥) يَا
 مَنْ هُوَ فِي عَهْدِهِ وَفِيَّ، يَا مَنْ هُوَ فِي وَفَائِهِ قَوِيٌّ، يَا مَنْ هُوَ فِي
 قُوَّتِهِ عَلِيٌّ، يَا مَنْ هُوَ فِي عُلُوِّهِ قَرِيبٌ، يَا مَنْ هُوَ فِي قُرْبِهِ لَطِيفٌ، يَا
 مَنْ هُوَ فِي لُطْفِهِ شَرِيفٌ، يَا مَنْ هُوَ فِي شَرَفِهِ عَزِيزٌ، يَا مَنْ هُوَ فِي
 عِزِّهِ عَظِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ فِي عَظَمَتِهِ مَجِيدٌ، يَا مَنْ هُوَ فِي مَجْدِهِ حَمِيدٌ
 (٣٦) اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا كَافِيَّ يَا شَافِيَّ، يَا وَافِيَّ يَا مُغَافِيَّ،
 يَا هَادِيَّ يَا دَاعِيَّ، يَا قَلْبِيَّ يَا رَاضِيَّ، يَا عَلِيَّ يَا بَاقِيَّ (٣٧) يَا مَنْ
 كُلُّ شَيْءٍ خَاضِعٌ لَهٗ، يَا مَنْ كُلُّ شَيْءٍ خَاشِعٌ لَهٗ، يَا مَنْ كُلُّ شَيْءٍ
 كَاتِبٌ لَهٗ، يَا مَنْ كُلُّ شَيْءٍ مَوْجُودٌ بِهٖ، يَا مَنْ كُلُّ شَيْءٍ مُّبْتَبٍ اِلَيْهٖ،
 يَا مَنْ كُلُّ شَيْءٍ خَائِفٌ مِنْهٗ، يَا مَنْ كُلُّ شَيْءٍ قَائِمٌ بِهٖ، يَا مَنْ كُلُّ
 شَيْءٍ صَائِرٌ اِلَيْهٖ، يَا مَنْ كُلُّ شَيْءٍ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ، يَا مَنْ كُلُّ شَيْءٍ
 هَالِكٌ اِلَّا وَجْهُهٗ (٣٨) يَا مَنْ لَا مَفَرَّ اِلَّا اِلَيْهٖ، يَا مَنْ لَا مَفْرَعَ اِلَّا
 اِلَيْهٖ، يَا مَنْ لَا مَقْصَدَ اِلَّا اِلَيْهٖ، يَا مَنْ لَا مَنجَا مِنْهٗ اِلَّا اِلَيْهٖ، يَا مَنْ

لَا يُرْعَبُ إِلَّا إِلَيْهِ، يَا مَنْ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِهِ، يَا مَنْ لَا
 يُسْتَعَانُ إِلَّا بِهِ، يَا مَنْ لَا يَتَوَكَّلُ إِلَّا عَلَيْهِ، يَا مَنْ لَا يُرْجَى إِلَّا هُوَ،
 يَا مَنْ لَا يُعْبَدُ إِلَّا هُوَ (٣٩) يَا خَيْرَ الْمَرْهُوبِينَ، يَا خَيْرَ الْمَرْغُوبِينَ،
 يَا خَيْرَ الْمُطْلُوبِينَ، يَا خَيْرَ الْمَسْئُولِينَ، يَا خَيْرَ الْمُتَقُودِينَ، يَا خَيْرَ
 الْمَذْكُورِينَ، يَا خَيْرَ الْمَشْكُورِينَ، يَا خَيْرَ الْمُحْبُوبِينَ، يَا خَيْرَ
 الْمَدْعُوبِينَ، يَا خَيْرَ الْمُسْتَأْنَسِينَ (٤٠) اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا
 غَافِرٍ يَا سَاتِرٍ، يَا قَادِرٍ يَا قَاهِرٍ، يَا فَاطِرٍ يَا كَاسِرٍ، يَا جَابِرٍ يَا ذَاكِرٍ،
 يَا نَاطِرٍ يَا نَاصِرٍ (٤١) يَا مَنْ خَلَقَ فَسَوَّى، يَا مَنْ قَدَّرَ فَهَدَى، يَا
 مَنْ يَكْشِفُ الْبَلْوَى، يَا مَنْ يَسْمَعُ النَّجْوَى، يَا مَنْ يُنْقِذُ الْغَرْقَى، يَا
 مَنْ يُنْجِي الْهَلَكَى، يَا مَنْ يَشْفِي الْمَرْضَى، يَا مَنْ أَصْحَكَ وَأَبْكَى،
 يَا مَنْ أَمَاتَ وَأَحْيَى، يَا مَنْ خَلَقَ الرُّوحَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى (٤٢) يَا
 مَنْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ سَبِيلُهُ، يَا مَنْ فِي الْأَفَاقِ آيَاتُهُ، يَا مَنْ فِي
 الْآيَاتِ بُرْهَانُهُ، يَا مَنْ فِي الْمَمَاتِ قُدْرَتُهُ، يَا مَنْ فِي الْقُبُورِ عِبْرَتُهُ،
 يَا مَنْ فِي الْقِيَمَةِ مُلْكُهُ، يَا مَنْ فِي الْحِسَابِ هَيْبَتُهُ، يَا مَنْ فِي الْمِيزَانِ

قَضَائِهِ، يَا مَنْ فِي الْجَنَّةِ ثَوَابُهُ، يَا مَنْ فِي النَّارِ عِقَابُهُ (٤٣) يَا مَنْ
 إِلَيْهِ يَهْرَبُ الْخَائِفُونَ، يَا مَنْ إِلَيْهِ يَفْرَعُ الْمَذْنُبُونَ، يَا مَنْ إِلَيْهِ يَقْصِدُ
 الْمُنِيبُونَ، يَا مَنْ إِلَيْهِ يَرْغَبُ الزَّاهِدُونَ، يَا مَنْ إِلَيْهِ يَلْجَأُ
 الْمُتَحِيرُونَ، يَا مَنْ بِهِ يَسْتَأْنِسُ الْمُرِيدُونَ، يَا مَنْ بِهِ يَفْتَخِرُ
 الْمُحِبُّونَ، يَا مَنْ فِي عَفْوِهِ يَطْمَعُ الْخَاطِئُونَ، يَا مَنْ إِلَيْهِ يَسْكُنُ
 الْمُوقِنُونَ، يَا مَنْ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ (٤٤) اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ
 بِاسْمِكَ يَا حَبِيبُ يَا طَيِّبُ، يَا قَرِيبُ يَا رَقِيبُ، يَا حَسِيبُ يَا مُهَيَّبُ،
 يَا مُثِيبُ يَا مُجِيبُ، يَا حَبِيبُ يَا بَصِيرُ (٤٥) يَا أَقْرَبَ مِنْ كُلِّ قَرِيبٍ،
 يَا أَحَبَّ مِنْ كُلِّ حَبِيبٍ، يَا أَبْصَرَ مِنْ كُلِّ بَصِيرٍ، يَا أَخْبَرَ مِنْ كُلِّ
 حَبِيرٍ، يَا أَشْرَفَ مِنْ كُلِّ شَرِيفٍ، يَا أَرْفَعَ مِنْ كُلِّ رَفِيعٍ، يَا أَقْوَى
 مِنْ كُلِّ قَوِيٍّ، يَا أَغْنَى مِنْ كُلِّ غَنِيٍّ، يَا أَجْوَدَ مِنْ كُلِّ جَوَادٍ، يَا
 أَرْأَفَ مِنْ كُلِّ رَوْفٍ (٤٦) يَا غَالِبًا غَيْرَ مَغْلُوبٍ، يَا صَانِعًا غَيْرَ
 مَصْنُوعٍ، يَا خَالِقًا غَيْرَ مَخْلُوقٍ، يَا مَالِكًا غَيْرَ مَمْلُوكٍ، يَا قَاهِرًا غَيْرَ
 مَقْهُورٍ، يَا زَافِعًا غَيْرَ مَرْفُوعٍ، يَا حَافِظًا غَيْرَ مُحْفَوظٍ، يَا نَاصِرًا

غَيْرَ مَنصُورٍ، يَا شَاهِدًا غَيْرَ غَائِبٍ، يَا قَرِيبًا غَيْرَ بَعِيدٍ (۴۷) يَا
 نُورَ النُّورِ، يَا مُنَوَّرَ النُّورِ، يَا خَالِقَ النُّورِ، يَا مُدَبِّرَ النُّورِ، يَا
 مُقَدِّرَ النُّورِ، يَا نُورَ كُلِّ نُورٍ، يَا نُورًا قَبْلَ كُلِّ نُورٍ، يَا نُورًا بَعْدَ
 كُلِّ نُورٍ، يَا نُورًا فَوْقَ كُلِّ نُورٍ، يَا نُورًا لَيْسَ كَمِثْلِهِ نُورٌ (۴۸) يَا
 مَنْ عَطَاةً شَرِيفًا، يَا مَنْ فَعَلَهُ لَطِيفًا، يَا مَنْ لَطْفَهُ مُتِمِّمٌ، يَا مَنْ
 إِحْسَانُهُ قَدِيمٌ، يَا مَنْ قَوْلُهُ حَقٌّ، يَا مَنْ وَعْدُهُ صِدْقٌ، يَا مَنْ عَفْوُهُ
 فَضْلٌ، يَا مَنْ عَذَابُهُ عَدْلٌ، يَا مَنْ ذِكْرُهُ حُلُوٌّ، يَا مَنْ فَضْلُهُ عَمِيمٌ
 (۴۹) اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا مُسْمَلٌ يَا مُفَصَّلٌ، يَا مُبَدَّلٌ يَا
 مُدَلَّلٌ، يَا مُنَزَّلٌ يَا مُنَوَّلٌ، يَا مُفْضَلٌ يَا مُجْزَلٌ، يَا مُمَهَّلٌ يَا مُجْمَلٌ
 (۵۰) يَا مَنْ یَرِیْ وَلَا یُرِیْ، يَا مَنْ یَخْلُقُ وَلَا یُخْلَقُ، يَا مَنْ یَهْدِیْ
 وَلَا یُهْدِیْ، يَا مَنْ یُحِیْیِ وَلَا یُحِیْیِ، يَا مَنْ یَسْئَلُ وَلَا یُسْئَلُ، يَا مَنْ
 یُطْعِمُ وَلَا یُطْعَمُ، يَا مَنْ یُجِیْرُ وَلَا یُجَارُ عَلَیْهِ، يَا مَنْ یَنْضِیْ وَلَا
 یَنْضِیْ عَلَیْهِ، يَا مَنْ یُحْكَمُ وَلَا یُحْكَمُ عَلَیْهِ، يَا مَنْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ
 وَلَمْ یَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدًا (۵۱) يَا نِعَمَ الْحَسِبِ، يَا نِعَمَ الطَّيِّبِ، يَا

نِعْمَ الرَّقِيبُ، يَا نِعْمَ الْقَرِيبُ، يَا نِعْمَ الْمُجِيبُ، يَا نِعْمَ الْحَسِيبُ، يَا نِعْمَ
 الْكَفِيلُ، يَا نِعْمَ الْوَكِيلُ، يَا نِعْمَ الْمَوْلَى، يَا نِعْمَ النَّصِيرُ (٥٢)
 يَا سُورَ الْعَارِفِينَ، يَا مُنَى الْمُحِبِّينَ، يَا أَنْبَسَ الْمُرِيدِينَ، يَا حَبِيبَ
 التَّوَابِينَ، يَا رَازِقَ الْمُفْلِينَ، يَا رَجَاءَ الْمُذْنِبِينَ، يَا قُرَّةَ عَيْنِ
 الْعَابِدِينَ، يَا مُنَفِّسَ عَنِ الْمَكْرُوبِينَ، يَا مُفْرِجَ عَنِ الْمَغْمُومِينَ، يَا
 إِلَهَ الْأَوْلِيَاءِ وَالْآخِرِينَ (٥٣) اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا رَبَّنَا يَا
 إلهَنَا، يَا سَيِّدَنَا يَا مَوْلَانَا، يَا نَاصِرَنَا يَا حَافِظَنَا، يَا دَافِعَنَا يَا مُعِينَنَا،
 يَا حَبِيبَنَا يَا طَبِيبَنَا (٥٤) يَا رَبَّ النَّبِيِّينَ وَالْأَنْبِيَاءِ، يَا رَبَّ
 الصَّادِقِينَ وَالْأَخْيَارِ، يَا رَبَّ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، يَا رَبَّ الصَّغَارِ
 وَالْكِبَارِ، يَا رَبَّ الْحُبُوبِ وَالنَّمَارِ، يَا رَبَّ الْأَنْهَارِ وَالْأَشْجَارِ، يَا
 رَبَّ الصَّحَارَى وَالْقِفَارِ، يَا رَبَّ الْبَرَارَى وَالْبِحَارِ، يَا رَبَّ اللَّيْلِ
 وَالنَّهَارِ، يَا رَبَّ الْأَعْلَانِ وَالْأَسْرَارِ (٥٥) يَا مَنْ نَقَدَ فِي كُلِّ شَيْءٍ
 أَمْرَهُ، يَا مَنْ لَحِقَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمُهُ، يَا مَنْ بَلَغَتْ إِلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قُدْرَتُهُ، يَا مَنْ لَا تُحْصَى الْعِبَادُ نِعْمَهُ، يَا مَنْ لَا تَبْلُغُ الْخَلَائِقُ

شُكْرُهُ، يَا مَنْ لَا تُدْرِكُ الْأَفْهَامُ جَلَالَتهُ، يَا مَنْ لَا تَنَالُ الْأَوْهَامُ
 كُنْهَهُ، يَا مَنْ الْعِظَمَةُ وَالْكَبْرِيَاءُ رِدَائُهُ، يَا مَنْ لَا تَرُدُّ الْعِبَادُ
 قَضَائَهُ، يَا مَنْ لَا مُلْكَ إِلَّا مُلْكُهُ، يَا مَنْ لَا عَطَاءَ إِلَّا عَطَائُهُ
 (٥٦) يَا مَنْ لَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَى، يَا مَنْ لَهُ الصِّفَاتُ الْعُلْيَا، يَا مَنْ لَهُ
 الْأَخِرَةُ وَالْأُولَى، يَا مَنْ لَهُ الْجَنَّةُ الْمَأْوَى، يَا مَنْ لَهُ الْآيَاتُ
 الْكُبْرَى، يَا مَنْ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى، يَا مَنْ لَهُ الْحُكْمُ وَالْقَضَاءُ، يَا
 مَنْ لَهُ الْهُوَاءُ وَالْقَضَاءُ، يَا مَنْ لَهُ الْعَرْشُ وَالْتَّرَى، يَا مَنْ لَهُ
 السَّمَوَاتُ الْعُلَى (٥٧) اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا عَفُوُّ يَا عَفُوْرُ،
 يَا صَبُوْرُ يَا شَكُوْرُ، يَا رَوْفُ يَا عَطُوْفُ، يَا مَسْئُوْلُ يَا وَدُوْدُ، يَا
 سُبُوْحُ يَا قُدُوْسُ (٥٨) يَا مَنْ فِي السَّمَاءِ عَظَمَتُهُ، يَا مَنْ فِي الْأَرْضِ
 آيَاتُهُ، يَا مَنْ فِي كُلِّ شَيْءٍ دَلَائِلُهُ، يَا مَنْ فِي الْبِحَارِ عَجَائِبُهُ، يَا مَنْ
 فِي الْجِبَالِ خَزَائِنُهُ، يَا مَنْ بَيَدِهِ الْخَلْقَ ثُمَّ يَعْبُدُهُ، يَا مَنْ إِلَيْهِ يَرْجِعُ
 الْأَمْرُ كُلُّهُ، يَا مَنْ أَظْهَرَ فِي كُلِّ شَيْءٍ لُطْفَهُ، يَا مَنْ أَحْسَنَ كُلِّ شَيْءٍ
 خَلْقَهُ، يَا مَنْ تَصَرَّفَ فِي الْخَلَائِقِ قُدْرَتُهُ (٥٩) يَا حَبِيْبَ مَنْ لَا

حَبِيبَ لَهُ، يَا طَيِّبَ مَنْ لَا طَيِّبَ لَهُ، يَا مُجِيبَ مَنْ لَا مُجِيبَ لَهُ، يَا
 شَفِيقَ مَنْ لَا شَفِيقَ لَهُ، يَا رَفِيقَ مَنْ لَا رَفِيقَ لَهُ، يَا مُعِثَّ مَنْ لَا
 مُعِثَّ لَهُ، يَا دَكِيلَ مَنْ لَا دَكِيلَ لَهُ، يَا أَنْبَسَ مَنْ لَا أَنْبَسَ لَهُ، يَا
 رَاحِمَ مَنْ لَا رَاحِمَ لَهُ، يَا ضَاحِبَ مَنْ لَا ضَاحِبَ لَهُ (٦٠) يَا كَافِيَ
 مَنْ اسْتَكْفَاهُ، يَا هَادِيَ مَنْ اسْتَهْدَاهُ، يَا كَالِيَّ مَنْ اسْتَكَلَاهُ، يَا
 رَاعِيَ مَنْ اسْتَرْعَاهُ، يَا شَافِيَ مَنْ اسْتَشْفَاهُ، يَا قَاضِيَ مَنْ اسْتَقْضَاهُ،
 يَا مُعْنِيَ مَنْ اسْتَعْنَاهُ، يَا مُوفِيَ مَنْ اسْتَوْفَاهُ، يَا مُقَوِّىَ مَنْ اسْتَقْوَاهُ،
 يَا وَليَّ مَنْ اسْتَوْلَاهُ (٦١) اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا خَالِقُ يَا
 رَازِقُ، يَا نَاطِقُ يَا صَادِقُ، يَا فَالِقُ يَا فَارِقُ، يَا فَاتِقُ يَا زَاتِقُ، يَا
 سَابِقُ يَا سَامِقُ (٦٢) يَا مَنْ يُقَلِّبُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ، يَا مَنْ جَعَلَ
 الظُّلُمَاتِ وَالْأَنْوَارَ، يَا مَنْ خَلَقَ الظِّلَّ وَالْحَرُورَ، يَا مَنْ سَخَّرَ
 الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ، يَا مَنْ قَدَّرَ الْخَيْرَ وَالشَّرَّ، يَا مَنْ خَلَقَ الْمَوْتَ
 وَالْحَيَاةَ، يَا مَنْ لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ، يَا مَنْ لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا
 وَكِيلاً، يَا مَنْ لَيْسَ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ، يَا مَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَليُّ مَنْ

الذُّلُّ (٦٣) يَا مَنْ يَعْلَمُ مُرَادَ الْمُرِيدِينَ، يَا مَنْ يَعْلَمُ ضَمِيرَ
 الصَّامِتِينَ، يَا مَنْ يَسْمَعُ أُنْبَانَ الْوَاهِنِينَ، يَا مَنْ يَرَى بُكَاءَ
 الْخَائِفِينَ، يَا مَنْ يَمْلِكُ حَوَائِجَ السَّائِلِينَ، يَا مَنْ يَقْبَلُ عَذْرَ التَّائِبِينَ،
 يَا مَنْ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُسِدِينَ، يَا مَنْ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ، يَا
 مَنْ لَا يَبْعُدُ عَنْ قُلُوبِ الْغَارِفِينَ، يَا أَجْوَدَ الْأَجْوَدِينَ (٦٤) يَا دَائِمَ
 الْبِقَاءِ، يَا سَامِعَ الدُّعَاءِ، يَا وَاسِعَ الْعَطَاءِ، يَا غَافِرَ الْخَطَاةِ، يَا بَدِيعَ
 السَّمَاءِ، يَا حَسَنَ الْبِلَاءِ، يَا جَمِيلَ الثَّنَاءِ، يَا قَدِيمَ السَّنَاءِ، يَا كَثِيرَ
 الْوَفَاءِ، يَا شَرِيفَ الْجَزَاءِ (٦٥) اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا سَتَّارُ
 يَا غَفَّارُ، يَا قَهَّارُ يَا جَبَّارُ، يَا صَبَّارُ يَا بَارُّ، يَا مُخْتَارُ يَا فَتَّاحُ، يَا
 نَفَّاحُ يَا مُرْتاحُ (٦٦) يَا مَنْ خَلَقَنِي وَسَوَّلَنِي، يَا مَنْ رَزَقَنِي وَرَبَّنِي،
 يَا مَنْ اطْعَمَنِي وَسَقَانِي، يَا مَنْ قَرَّبَنِي وَادَّنَانِي، يَا مَنْ عَصَمَنِي
 وَكَفَانِي، يَا مَنْ حَفَظَنِي وَكَلاَّنِي، يَا مَنْ اَعَزَّنِي وَاعْنَانِي، يَا مَنْ
 وَفَّقَنِي وَهَدَانِي، يَا مَنْ اَنْسَنِي وَآوَانِي، يَا مَنْ اَمَاتَنِي وَاحْيَانِي
 (٦٧) يَا مَنْ يُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ، يَا مَنْ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ، يَا

مَن يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ، يَا مَن لَّا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا بِإِذْنِهِ، يَا
 مَن هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ، يَا مَن لَّا مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ، يَا مَن لَّا
 رَادَّ لِقَضَائِهِ، يَا مَن انْفَادَ كُلُّ شَيْءٍ لِأَمْرِهِ، يَا مَن السَّمَوَاتُ
 مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ، يَا مَن يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ
 (٦٨) يَا مَن جَعَلَ الْأَرْضَ مِهَادًا، يَا مَن جَعَلَ الْجِبَالَ أَوْتَادًا، يَا مَن
 جَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا، يَا مَن جَعَلَ الْقَمَرَ نُورًا يَا مَن جَعَلَ اللَّيْلَ
 لِبَاسًا، يَا مَن جَعَلَ النَّهَارَ مَعَاشًا، يَا مَن جَعَلَ النَّوْمَ سُبَاتًا، يَا مَن
 جَعَلَ السَّمَاءَ بِنَاءً، يَا مَن جَعَلَ الْأَشْيَاءَ أَزْوَاجًا، يَا مَن جَعَلَ النَّارَ
 مِرْصَادًا (٦٩) اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا سَمِيعُ يَا شَفِيعُ، يَا رَفِيعُ
 يَا مَنِيعُ، يَا سَرِيعُ يَا بَدِيعُ، يَا كَبِيرُ يَا قَدِيرُ، يَا حَسِيرُ يَا مُجِيرُ
 (٧٠) يَا حَيًّا قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ، يَا حَيًّا بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ، يَا حَيُّ الَّذِي لَيْسَ
 كَمِثْلِهِ حَيٌّ، يَا حَيُّ الَّذِي لَا يُشَارِكُهُ حَيٌّ، يَا حَيُّ الَّذِي لَا يَحْتَاجُ
 إِلَى حَيٍّ، يَا حَيُّ الَّذِي يُمِيتُ كُلَّ حَيٍّ، يَا حَيُّ الَّذِي يَرْزُقُ كُلَّ
 حَيٍّ، يَا حَيًّا لَمْ يَرِثِ الْحَيَوَةَ مِنْ حَيٍّ، يَا حَيُّ الَّذِي يُحْيِي الْمَوْتَى، يَا

حَىٰ يَا قَيُّوْمُ، لَا تَأْخُذْهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ (٧١) يَا مَنْ لَهُ ذِكْرٌ لَا يُنْسَى،
 يَا مَنْ لَهُ نُورٌ لَا يُطْفِئُ، يَا مَنْ لَهُ نَعَمٌ لَا تُعَدُّ، يَا مَنْ لَهُ مُلْكٌ لَا
 يَزُولُ، يَا مَنْ لَهُ تَنَاءٌ لَا يُحْصَى، يَا مَنْ لَهُ جَلَالٌ لَا يُكَيَّفُ، يَا مَنْ
 لَهُ كَمَالٌ لَا يُدْرِكُ، يَا مَنْ لَهُ قَضَاءٌ لَا يَرُدُّ، يَا مَنْ لَهُ صِفَاتٌ لَا
 تُبَدَّلُ، يَا مَنْ لَهُ نُعُوتٌ لَا تُغَيَّرُ (٧٢) يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، يَا مَالِكَ
 يَوْمِ الدِّينِ، يَا غَايَةَ الطَّالِبِينَ، يَا ظَهَرَ اللَّاجِبِينَ، يَا مُدْرِكَ
 الْهَارِبِينَ، يَا مَنْ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ، يَا مَنْ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ، يَا مَنْ
 يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ، يَا مَنْ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ، يَا مَنْ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ
 (٧٣) اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا شَفِيقُ يَا رَفِيقُ، يَا حَافِظُ يَا
 مُحِيطُ، يَا مُقَيِّتُ يَا مُغَيِّثُ، يَا مُعَزُّ يَا مُدَلِّ، يَا مُبَدِّئُ يَا مُعِيدُ
 (٧٤) يَا مَنْ هُوَ اَحَدٌ بِلاَ ضِدٍّ، يَا مَنْ هُوَ فَرْدٌ بِلاَ نِدٍّ، يَا مَنْ هُوَ
 صَمَدٌ بِلاَ عَيْبٍ، يَا مَنْ هُوَ وَتَرٌ بِلاَ كَيْفٍ، يَا مَنْ هُوَ قَاضٍ بِلاَ
 حَيْفٍ، يَا مَنْ هُوَ رَبُّ بِلاَ وَزِيرٍ، يَا مَنْ هُوَ عَزِيزٌ بِلاَ ذُلٍّ، يَا مَنْ
 هُوَ غَنِيٌّ بِلاَ فَقْرٍ، يَا مَنْ هُوَ مَلِكٌ بِلاَ عَزَلٍ، يَا مَنْ هُوَ مَوْصُوفٌ

بِأُ شَبِيهِهِ (٧٥) يَا مَنْ ذِكْرُهُ شَرَفٌ لِلذَّاكِرِينَ، يَا مَنْ شُكْرُهُ فَوْزٌ
 لِلشَّاكِرِينَ، يَا مَنْ حَمْدُهُ عِزٌّ لِلْحَامِدِينَ، يَا مَنْ طَاعَتُهُ نَجَاةٌ
 لِلْمُطِيعِينَ، يَا مَنْ بَابُهُ مَفْتُوحٌ لِلطَّالِبِينَ، يَا مَنْ سَبِيلُهُ وَاضِحٌ
 لِلْمُسْتَبِينِ، يَا مَنْ آيَاتُهُ بُرْهَانٌ لِلنَّاظِرِينَ، يَا مَنْ كِتَابُهُ تَذَكِيرَةٌ
 لِلْمُنْتَهِنِينَ، يَا مَنْ رِزْقُهُ عُمُومٌ لِلطَّائِعِينَ وَالْعَاصِينَ، يَا مَنْ رَحْمَتُهُ
 قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ (٧٦) يَا مَنْ تَبَارَكَ اسْمُهُ، يَا مَنْ تَعَالَى جَدُّهُ، يَا
 مَنْ لَا إِلَهَ غَيْرُهُ، يَا مَنْ جَلَّ ثَنَائُهُ، يَا مَنْ تَقَدَّسَتْ أَسْمَائُهُ، يَا مَنْ
 يَدُومُ بَقَائُهُ، يَا مَنْ الْعِظَمَةُ بِهَائُهُ، يَا مَنْ الْكِبْرِيَاءُ رِدَائُهُ، يَا مَنْ
 لَا تُحْصَى الْآئَةُ، يَا مَنْ لَا تُعَدُّ نِعَائُهُ (٧٧) اَللّٰهُمَّ لِيْ اَسْئَلُكَ
 بِاسْمِكَ يَا مُعِينُ يَا اَمِيْنُ، يَا مُبِيْنُ يَا مَتِيْنُ، يَا مَكِيْنُ يَا رَشِيْدُ، يَا
 حَمِيْدُ يَا مَجِيْدُ، يَا شَدِيْدُ يَا شَهِيْدُ (٧٨) يَا ذَا الْعَرْشِ الْمَجِيْدِ، يَا ذَا
 الْقَوْلِ السَّدِيْدِ، يَا ذَا الْفِعْلِ الرَّشِيْدِ، يَا ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيْدِ، يَا
 ذَا الْوَعْدِ وَالْوَعِيْدِ، يَا مَنْ هُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيْدِ، يَا مَنْ هُوَ فَعَالٌ لِمَا
 يُرِيْدُ، يَا مَنْ هُوَ قَرِيْبٌ غَيْرُ بَعِيْدٍ، يَا مَنْ هُوَ عَلِيٌّ كَلِّتْنِيْ شَهِيْدُ، يَا

مَنْ هُوَ لَيْسَ بِظَلَامٍ لِلْعَبِيدِ (٧٩) يَا مَنْ لَا شَرِيكَ لَهُ وَلَا وَزِيرَ، يَا
 مَنْ لَا شَبِيهَ لَهُ وَلَا نَظِيرَ، يَا خَالِقَ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ الْمُنِيرِ، يَا مُغْنِيَ
 الْبَائِسِ الْفَقِيرِ، يَا رَازِقَ الطُّفْلِ الصَّغِيرِ، يَا رَاحِمَ الشَّيْخِ الْكَبِيرِ،
 يَا جَابِرَ الْعَظْمِ الْكَسِيرِ، يَا عِصْمَةَ الْخَائِفِ الْمُسْتَجِيرِ، يَا مَنْ هُوَ
 بِعِبَادِهِ خَيْرٌ بَصِيرٌ، يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (٨٠) يَا ذَا الْجُودِ
 وَالنُّعْمِ، يَا ذَا الْفَضْلِ وَالْكَرَمِ، يَا خَالِقَ اللَّوْحِ وَالْقَلَمِ، يَا بَارِيَّ
 الذَّرِّ وَالنَّسَمِ، يَا ذَا الْبَأْسِ وَالنِّقَمِ، يَا مُلْهِمَ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ، يَا
 كَاشِفَ الضُّرِّ وَالْأَلَمِ، يَا عَالِمَ السِّرِّ وَالْهَيْمَمِ، يَا رَبَّ الْبَيْتِ وَالْحَرَمِ،
 يَا مَنْ خَلَقَ الْأَشْيَاءَ مِنَ الْعَدَمِ (٨١) اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا
 فَاعِلٌ يَا جَاعِلٌ، يَا قَابِلٌ يَا كَامِلٌ، يَا فَاصِلٌ يَا وَاصِلٌ، يَا عَادِلٌ يَا
 غَالِبٌ، يَا طَالِبٌ يَا وَاهِبٌ (٨٢) يَا مَنْ أَنْعَمَ بِطَوْلِهِ، يَا مَنْ أَكْرَمَ
 بِجُودِهِ، يَا مَنْ جَادَ بِلُطْفِهِ، يَا مَنْ تَعَزَّزَ بِقُدْرَتِهِ، يَا مَنْ قَدَّرَ
 بِحِكْمَتِهِ، يَا مَنْ حَكَمَ بِتَدْبِيرِهِ، يَا مَنْ دَبَّرَ بِعِلْمِهِ، يَا مَنْ تَجَاوَزَ
 بِحِلْمِهِ، يَا مَنْ دَفَى فِي عُلُوِّهِ، يَا مَنْ عَلَا فِي دُنُوِّهِ (٨٣) يَا مَنْ يَخْلُقُ

مَا يَشَاءُ يَا مَنْ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ يَا مَنْ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ، يَا مَنْ يُصِلُّ
 مَنْ يَشَاءُ، يَا مَنْ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ، يَا مَنْ يَعْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ، يَا مَنْ
 يُعَزِّزُ مَنْ يَشَاءُ، يَا مَنْ يُذِلُّ مَنْ يَشَاءُ، يَا مَنْ يُصَوِّرُ فِي الْأَرْحَامِ مَا
 يَشَاءُ، يَا مَنْ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ (٨٤) يَا مَنْ لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً
 وَلَا وَلَدًا، يَا مَنْ جَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا، يَا مَنْ لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ
 أَحَدًا، يَا مَنْ جَعَلَ الْمَلَائِكَةَ رُسُلًا، يَا مَنْ جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا،
 يَا مَنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا، يَا مَنْ خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا، يَا مَنْ
 جَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ أَمْدًا، يَا مَنْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا، يَا مَنْ أَحْصَى
 كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا (٨٥) اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا أَوَّلُ يَا آخِرُ، يَا
 ظَاهِرُ يَا بَاطِنُ، يَا بَرُّ يَا حَقُّ، يَا قَوْدُ يَا وَتَرُ، يَا صَمَدُ يَا سَرْمَدُ
 (٨٦) يَا خَيْرَ مَعْرُوفٍ عُرِفَ، يَا أَفْضَلَ مَعْبُودٍ عُبِدَ، يَا أَجَلَ
 مَشْكُورٍ شُكِرَ، يَا أَعَزَّ مَذْكُورٍ ذُكِرَ، يَا أَعْلَى مَحْمُودٍ حُمِدَ، يَا أَقْدَمَ
 مَوْجُودٍ طُلِبَ، يَا أَرْفَعَ مَوْصُوفٍ وُصِفَ، يَا أَكْبَرَ مَقْصُودٍ قُصِدَ،
 يَا أَكْرَمَ مَسْئُولٍ سُئِلَ، يَا أَشْرَفَ مَحْبُوبٍ عُلِمَ (٨٧) يَا حَبِيبَ

الْبَاكِبِينَ، يَا سَيِّدَ الْمُتَوَكِّلِينَ، يَا هَادِيَ الْمَضِلِّينَ، يَا وِلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ، يَا
 أَنْبَسَ الذَّاكِرِينَ، يَا مَفْزَعَ الْمَلْهُوفِينَ، يَا مُنْجِيَ الصَّادِقِينَ، يَا أَقْدَرَ
 الْقَادِرِينَ، يَا أَعْلَمَ الْعَالَمِينَ، يَا إِلَهَ الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ (۸۸) يَا مَنْ عَلَا
 فَقَهَرَ، يَا مَنْ مَلَكَ فَقَدَرَ، يَا مَنْ بَطَّنَ فَخَبَرَ، يَا مَنْ عَبْدًا فَشَكَرَ، يَا
 مَنْ عُصِيَ فَغَفَرَ، يَا مَنْ لَا تَحْوِيهِ الْفِكْرُ، يَا مَنْ لَا يُدْرِكُهُ بَصَرٌ، يَا
 مَنْ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ أَثَرٌ، يَا رَازِقَ الْبَشَرِ يَا مُقَدِّرَ كُلِّ قَدَرٍ
 (۸۹) اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا حَافِظُ يَا بَارِيُّ، يَا ذَارِيُّ يَا
 بَاذِخُ، يَا فَارِجُ يَا فَاتِحُ، يَا كَاشِفُ يَا ضَامِنُ، يَا أَمِيرُ يَا نَاهِي
 (۹۰) يَا مَنْ لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا هُوَ، يَا مَنْ لَا يَصْرِفُ السُّوءَ إِلَّا
 هُوَ، يَا مَنْ لَا يَخْلُقُ الْخَلْقَ إِلَّا هُوَ، يَا مَنْ لَا يُغْفِرُ الذَّنْبَ إِلَّا هُوَ، يَا
 مَنْ لَا يُبِيحُ النُّعْمَةَ إِلَّا هُوَ، يَا مَنْ لَا يَقْلِبُ الْقُلُوبَ إِلَّا هُوَ، يَا مَنْ لَا
 يُدَبِّرُ الْأَمْرَ إِلَّا هُوَ، يَا مَنْ لَا يُنَزِّلُ الْعَيْثَ إِلَّا هُوَ، يَا مَنْ لَا يَبْسُطُ
 الرِّزْقَ إِلَّا هُوَ، يَا مَنْ لَا يُجِيبِي الْمَوْقِيَ إِلَّا هُوَ (۹۱) يَا مُعِينُ
 الضُّعْفَاءِ، يَا صَاحِبَ الْعُرَبَاءِ، يَا نَاصِرَ الْأَوْلِيَاءِ، يَا فَاهِرَ الْأَعْدَاءِ،

يا زافع السماء، يا انيس الاصفياء، يا حبيب الاتقياء، يا كثر
الفقراء، يا اله الاغنياء، يا اكرم الكرماء (٩٢) يا كافياً من كل
شيء، يا قائماً على كل شيء، يا من لا يشبهه شيء، يا من لا يزيد
في ملكه شيء، يا من لا يخفى عليه شيء، يا من لا ينقص من
خزائنه شيء، يا من ليس كمثله شيء، يا من لا يعزب عن علمه
شيء، يا من هو خير بكل شيء، يا من وسعت رحمته كل شيء
(٩٣) اللهم اني اسئلك باسمك يا مكرم يا مطعم، يا منعم يا
مطي، يا معني يا مفني، يا مفي يا محبي، يا مرضي يا منجي
(٩٤) يا اول كلشيء و آخره، يا اله كل شيء و ملكه، يا رب كل
شيء و صانع، يا باري كلشيء و خالق، يا قابض كل شيء
و باسطه، يا مبدي كل شيء و معيده، يا منشي كلشيء و مقدره، يا
مكون كل شيء، و محوله يا محيي كل شيء، و مميتة يا خالق
كلشيء و وارثه (٩٥) يا خير ذاكِر و مذكور، يا خير شاكر
و مشكور، يا خير حامد و محمود، يا خير شاهد و مشهود، يا

خَيْرَ دَاعٍ وَمَدْعُوٍّ، يَا خَيْرَ مُجِيبٍ وَمُجَابٍ، يَا خَيْرَ مُوَسِّئٍ وَأَنْبَسٍ،
 يَا خَيْرَ صَاحِبٍ وَجَلِيسٍ، يَا خَيْرَ مَقْصُودٍ وَمَطْلُوبٍ، يَا خَيْرَ
 حَبِيبٍ وَحَبُوبٍ (۹۶) يَا مَنْ هُوَ لِمَنْ دَعَاهُ مُجِيبٌ، يَا مَنْ هُوَ لِمَنْ
 اطَاعَهُ حَبِيبٌ، يَا مَنْ هُوَ إِلَى مَنْ أَحَبَّهُ قَرِيبٌ، يَا مَنْ هُوَ بِمَنْ
 اسْتَحْفَظَهُ رَقِيبٌ، يَا مَنْ هُوَ بِمَنْ رَجَاهُ كَرِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ بِمَنْ عَصَاهُ
 حَلِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ فِي عَظَمَتِهِ رَحِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ فِي حِكْمَتِهِ عَظِيمٌ، يَا
 مَنْ هُوَ فِي إِحْسَانِهِ قَدِيمٌ، يَا مَنْ هُوَ بِمَنْ أَرَادَهُ عَلِيمٌ (۹۷) اَللّٰهُمَّ
 اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ يَا مُسَبِّبُ يَا مُرْعِبُ، يَا مُقَلِّبُ يَا مُعَقِّبُ، يَا
 مُرْتَبُّ يَا مُخَوِّفُ، يَا مُحَذِّرُ يَا مُذَكِّرُ، يَا مُسَخِّرُ يَا مُغَيِّرُ (۹۸) يَا مَنْ
 عِلْمُهُ سَابِقُ، يَا مَنْ وَعْدُهُ صَادِقُ، يَا مَنْ لُطْفُهُ ظَاهِرٌ، يَا مَنْ أَمْرُهُ
 غَالِبٌ، يَا مَنْ كِتَابُهُ مُحْكَمٌ، يَا مَنْ قَضَائُهُ كَاتِنٌ، يَا مَنْ قُرْآنُهُ جَبِيْدٌ،
 يَا مَنْ مُلْكُهُ قَدِيمٌ، يَا مَنْ فَضْلُهُ عَمِيْمٌ، يَا مَنْ عَرْشُهُ عَظِيْمٌ (۹۹) يَا
 مَنْ لَا يَسْغَلُهُ سَمْعٌ عَنْ سَمْعٍ، يَا مَنْ لَا يَمْتَعُهُ فِعْلٌ عَنْ فِعْلٍ، يَا مَنْ
 لَا يُلْهِبُهُ قَوْلٌ عَنْ قَوْلٍ، يَا مَنْ لَا يُعَلِّطُهُ سُؤَالٌ عَنْ سُؤَالٍ، يَا مَنْ

لَا يَجْجِبُهُ شَيْءٌ عَنْ شَيْءٍ، يَا مَنْ لَا يُبْرِمُهُ الْحَاحُ الْمَلْحِينُ، يَا مَنْ
 هُوَ غَايَةُ مُرَادِ الْمُرِيدِينَ، يَا مَنْ هُوَ مُنْتَهَى هِمَمِ الْغَارِفِينَ، يَا مَنْ
 هُوَ مُنْتَهَى طَلَبِ الطَّالِبِينَ، يَا مَنْ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ ذَرَّةٌ فِي الْعَالَمِينَ،
 (١٠٠) يَا حَلِيمًا لَا يَعْجَلُ، يَا جَوَادًا لَا يَبْخَلُ، يَا ضَادِقًا لَا يُخْلِفُ، يَا
 وَهَّابًا لَا يَمَلُّ، يَا فَاهِرًا لَا يُغْلَبُ، يَا عَظِيمًا لَا يُوصَفُ، يَا عَدْلًا لَا
 يَحِيفُ، يَا غَنِيًّا لَا يَفْتَقِرُ، يَا كَبِيرًا لَا يَصْغُرُ، يَا حَافِظًا لَا يَعْغُلُ،
 سُبْحَانَكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْعَوْتُ الْعَوْتُ، خَلَّصْنَا مِنْ
 النَّارِ يَا رَبِّ.

دعاهای روزهای ماه رمضان

دعای روز اول:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صِيَامِي فِيهِ صِيَامَ الصَّائِمِينَ وَ قِيَامِي فِيهِ
قِيَامَ الْقَائِمِينَ وَ نَبِّهْنِي فِيهِ عَنْ نَوْمَةِ الْغَافِلِينَ وَ هَبْ لِي
جُزْئِي فِيهِ يَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ وَ اعْفُ عَنِّي يَا عَافِيًا عَنِ
الْمُجْرِمِينَ.

دعای روز دوم:

اللَّهُمَّ قَرِّبْنِي فِيهِ إِلَى مَرْضَاتِكَ وَ جَنِّبْنِي فِيهِ مِنْ
سَخَطِكَ وَ نِقْمَاتِكَ وَ وَفَّقْنِي فِيهِ لِقِرَاءَةِ آيَاتِكَ بِرَحْمَتِكَ

يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

دعاى روز سوم:

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي فِيهِ الذَّهْنَ وَ التَّنْبِيْهَ وَ بَاعِدْنِي فِيهِ مِنَ
السَّفَاهَةِ وَ التَّمْوِيْهِ وَ اجْعَلْ لِي نَصِيْبًا مِنْ كُلِّ خَيْرٍ تُنْزِلُ
فِيهِ بِجُودِكَ يَا اَجْوَدَ الْاَجْوَدِيْنَ.

دعاى روز چهارم:

اللَّهُمَّ قَوِّنِي فِيهِ عَلَى اِقَامَةِ اَمْرِكَ وَ اَذِقْنِي فِيهِ حَلَاوَةَ
ذِكْرِكَ وَ اَوْزِعْنِي فِيهِ لِادَاءِ شُكْرِكَ بِكَرَمِكَ وَ احْفَظْنِي
فِيهِ بِحِفْظِكَ وَ سِتْرِكَ يَا اَبْصَرَ النَّاطِرِيْنَ.

دعاى روز پنجم:

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِيهِ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِيْنَ
وَ اجْعَلْنِي فِيهِ مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِيْنَ الْقَانِتِيْنَ
وَ اجْعَلْنِي فِيهِ مِنْ اَوْلِيَائِكَ الْمُقْرَبِيْنَ بِرَأْفَتِكَ يَا اَرْحَمَ
الرَّاحِمِيْنَ.

دعاى روز ششم:

اللَّهُمَّ لَا تَخْذُلْنِي فِيهِ لِتَعَرُّضِ مَعْصِيَّتِكَ وَ لَا تَضْرِبْنِي
بِسَيِّئِ نِقْمَتِكَ وَ زَحْزِحْنِي فِيهِ مِنْ مُوجِبَاتِ سَخَطِكَ
بِمَنِّكَ وَ اَيَادِيكَ يَا مُنْتَهَى رَغْبَةِ الرَّاْغِبِيْنَ.

دعای روز هفتم:

اللَّهُمَّ اعْنِي فِيهِ عَلِيَّ صِيَامِهِ وَقِيَامِهِ وَجَنَّتِي فِيهِ مِنْ هَفَوَاتِهِ وَأَثَامِهِ وَارْزُقْنِي فِيهِ ذِكْرَكَ بَدْوَامِهِ بِتَوْفِيقِكَ يَا هَادِيَ الْمُضِلِّينَ.

دعای روز هشتم:

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي فِيهِ رَحْمَةَ الْإِيْتَامِ وَإِطْعَامَ الطَّعَامِ وَأَفْشَاءَ السَّلَامِ وَصُحْبَةَ الْكِرَامِ بِطَوْلِكَ يَا مَلْجَأَ الْأَمْلِينَ.

دعای روز نهم:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِيهِ نَصِيبًا مِنْ رَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ وَاهْدِنِي فِيهِ لِتِبْرَاهِينِكَ السَّاطِعَةِ وَخُذْ بِنَاصِيَتِي إِلَى مَرْضَاتِكَ الْجَامِعَةِ بِمَحَبَّتِكَ يَا أَمَلَ الْمُشْتَاقِينَ.

دعای روز دهم:

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِيهِ مِنَ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ وَاجْعَلْنِي فِيهِ مِنَ الْفَائِزِينَ لَدَيْكَ وَاجْعَلْنِي فِيهِ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ إِلَيْكَ يَا حَسَنًا يَا غَايَةَ الطَّالِبِينَ.

دعای روز یازدهم:

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيَّ فِيهِ الْإِحْسَانَ وَكَرَّةَ إِلَيَّ فِيهِ الْفُسُوقَ وَ

الْعِضْيَانِ وَ حَرَّمَ عَلَيَّ فِيهِ السَّخَطَ وَ النَّبْرَانَ بِعَوْنِكَ يَا
غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ.

دعای روز دوازدهم:

اللَّهُمَّ زَيَّنِّي فِيهِ بِالسُّتْرِ وَ الْعَفَافِ وَ اسْتُرْنِي فِيهِ بِبِلْبَاسِ
الْقُنُوعِ وَ الْكِفَافِ وَ احْمِلْنِي فِيهِ عَلَى الْعَدْلِ وَ الْإِنصَابِ
وَ امْنِي فِيهِ مِنْ كُلِّ مَا أَخَافُ بِعِصْمَتِكَ يَا عِصْمَةَ
الْخَائِفِينَ.

دعای روز سیزدهم:

اللَّهُمَّ طَهَّرْنِي فِيهِ مِنَ الدَّنَسِ وَ الْأَقْدَارِ وَ صَبَّرْنِي فِيهِ
عَلَى كَائِنَاتِ الْأَقْدَارِ وَ وَقَّفْنِي فِيهِ لِلتَّقَى وَ صُحْبَةِ الْأَبْرَارِ
بِعَوْنِكَ يَا قُرَّةَ عَيْنِ الْمَسَاكِينِ.

دعای روز چهاردهم:

اللَّهُمَّ لَا تُؤَاخِذْنِي فِيهِ بِالْعَثَرَاتِ وَ أَقْلِنِي فِيهِ مِنَ الْخَطَايَا
وَ الْهَفَوَاتِ وَ لَا تَجْعَلْنِي فِيهِ غَرَضًا لِلْبَلَايَا وَ الْأَفَاتِ
بِعِزَّتِكَ يَا عِزَّ الْمُسْلِمِينَ.

دعای روز پانزدهم:

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي فِيهِ طَاعَةَ الْخَاشِعِينَ وَ اشْرَحْ فِيهِ صَدْرِي
بِإِنَابَةِ الْمُخْبِتِينَ يَا أَمَانَ الْخَائِفِينَ.

دعای روز شانزدهم:

اللَّهُمَّ وَفَّقْنِي فِيهِ لِمُؤَافَقَةِ الْأَبْرَارِ وَجَنَّبْنِي فِيهِ مُرَافَقَةَ
الْأَشْرَارِ وَأَوْنِي فِيهِ بِرَحْمَتِكَ إِلَى دَارِ الْقَرَارِ بِالْهَيْتِكَ يَا
إِلَهَ الْعَالَمِينَ.

دعای روز هفدهم:

اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيهِ لِمُصَالِحِ الْأَعْمَالِ وَأَقْضِ لِي فِيهِ
الْحَوَائِجَ وَالْأُمَالَ يَا مَنْ لَا يَحْتَاجُ إِلَى التَّفْسِيرِ وَالسُّؤَالِ
يَا عَالِمًا بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَإِلِهِ
الطَّاهِرِينَ.

دعای روز هیجدهم:

اللَّهُمَّ نَهْنِي فِيهِ لِمَبْرَكَاتِ أَسْحَارِهِ وَنَوِّزْ فِيهِ قَلْبِي بِضِيَاءِ
أَنْوَارِهِ وَخُذْ بِكُلِّ أَعْضَانِي إِلَى اتِّبَاعِ أَثَارِهِ بِتُورِكَ يَا مُنَوِّرَ
قُلُوبِ الْعَارِفِينَ.

دعای روز نوزدهم:

اللَّهُمَّ وَفِّرْ فِيهِ حَظِّي مِنْ بَرَكَاتِهِ وَسَهِّلْ سَبِيلِي إِلَى
خَيْرَاتِهِ وَلَا تَحْرِمْنِي قَبُولَ حَسَنَاتِهِ يَا هَادِيًا إِلَى الْحَقِّ
الْمُبِينِ.

دعای روز بیستم:

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي فِيهِ أَبْوَابَ الْجَنَّةِ وَأَغْلِقْ عَنِّي فِيهِ أَبْوَابَ
النَّارِ وَوَقِّفْنِي فِيهِ لِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ يَا مُنْزِلَ السَّكِينَةِ فِي
قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ.

دعای روز بیست و یکم:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي فِيهِ إِلَى مَرْضَاتِكَ دَلِيلًا وَلَا تَجْعَلْ
لِلشَّيْطَانِ فِيهِ عَلَيَّ سَبِيلًا وَاجْعَلِ الْجَنَّةَ لِي مَنزِلًا وَمَقِيلًا
يَا قَاضِيَ حَوَائِجِ الطَّالِبِينَ.

دعای روز بیست و دوم:

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي فِيهِ أَبْوَابَ فَضْلِكَ وَأَنْزِلْ عَلَيَّ فِيهِ
بَرَكَاتِكَ وَوَقِّفْنِي فِيهِ لِمَوْجِبَاتِ مَرْضَاتِكَ وَأَسْكِنِّي فِيهِ
بُحْبُوحَاتِ جَنَّاتِكَ يَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ.

دعای روز بیست و سوم:

اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي فِيهِ مِنَ الذُّنُوبِ وَطَهِّرْنِي فِيهِ مِنَ الْعُيُوبِ
وَامْتَحِنْ قَلْبِي فِيهِ بِتَقْوَى الْقُلُوبِ يَا مُقِيلَ عَثَرَاتِ
الْمُذْنِبِينَ.

دعای روز بیست و چهارم:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ فِيهِ مَا يُرْضِيكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِمَّا

يُؤْذِ بِكَ وَاسْتَلَّكَ التَّوْفِيقَ فِيهِ لِأَنَّهُ أَطِيعَكَ وَلَا أَعْصِيكَ
يَا جَوَادَ السَّائِلِينَ.

دعای روز بیست و پنجم:

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِيهِ مُجِيبًا لِأَوْلِيَانِكَ وَمُعَادِيًا
لِأَعْدَائِكَ مُسْتَنًا بِسُنَّةِ خَاتَمِ أَنْبِيَائِكَ يَا عَاصِمَ قُلُوبِ
النَّبِيِّينَ.

دعای روز بیست و ششم:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ سَعْيِي فِيهِ مَشْكُورًا وَذَنْبِي فِيهِ مَغْفُورًا وَ
عَمَلِي فِيهِ مَقْبُولًا وَعَيْبِي فِيهِ مَسْتُورًا يَا أَسْمَعَ
السَّامِعِينَ.

دعای روز بیست و هفتم:

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي فِيهِ فَضْلَ لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَصَيْرَ أُمُورِي فِيهِ مِنْ
الْعُسْرِ إِلَى الْيُسْرِ وَأَقْبِلْ مَعَاذِيرِي وَحُطِّ عَنِّي الذَّنْبَ وَ
الْوِزْرَ يَا رَوْفًا بِعِبَادِهِ الصَّالِحِينَ.

دعای روز بیست و هشتم:

اللَّهُمَّ وَفِّرْ حَظِّي فِيهِ مِنَ التَّوَافِلِ وَأَكْرِمْنِي فِيهِ بِإِحْضَارِ
الْمَسَائِلِ وَقَرِّبْ فِيهِ وَسِيلَتِي إِلَيْكَ مِنْ بَيْنِ الْوَسَائِلِ يَا
مَنْ لَا يَشْغَلُهُ الْحَاحُ الْمَلْحِينُ.

دعای روز بیست و نهم:

اللَّهُمَّ عَشَّنِي فِيهِ بِالرَّحْمَةِ وَأَرْزُقْنِي فِيهِ التَّوْفِيقَ وَ
الْعِصْمَةَ وَطَهِّرْ قَلْبِي مِنْ غَيَابِ التُّهْمَةِ يَا رَحِيمًا بَعِيدًا
الْمُؤْمِنِينَ.

دعای روز سی ام:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صِيَامِي فِيهِ بِالشُّكْرِ وَالْقَبُولِ عَلَيَّ مَا
تَرْضَاهُ وَيَرْضَاهُ الرَّسُولُ مُحْكَمَةً فُرُوعُهُ بِالْأُصُولِ
بِحَقِّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ.

نمازهای شبهای ماه رمضان

نماز شب اول: چهار رکعت است. در هر رکعت، بعد از حمد

پانزده مرتبه سوره توحید.

نماز شب دوم: چهار رکعت است. در هر رکعت، بعد از

حمد، بیست مرتبه سوره قدر (انا انزلناه).

نماز شب سوم: ده رکعت است. در هر رکعت، حمد و پنجاه

مرتبه سوره توحید.

نماز شب چهارم: هشت رکعت است. در هر رکعت، حمد و بیست مرتبه سوره قدر.

نماز شب پنجم: دو رکعت است. در هر رکعت، حمد و پنجاه مرتبه سوره توحید بخواند و بعد از سلام صد مرتبه **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ**.

نماز شب ششم: چهار رکعت است. در هر رکعت، حمد و سوره تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ.

نماز شب هفتم: چهار رکعت است. در هر رکعت، حمد و سیزده مرتبه سوره قدر.

نماز شب هشتم: دو رکعت است. در هر رکعت، حمد و ده مرتبه سوره توحید بخواند و بعد از سلام هزار مرتبه **سبحان الله**.

نماز شب نهم: شش رکعت است، میان نماز شام و خفتن (بین نماز مغرب و عشا). در هر رکعت حمد و هفت مرتبه آیه الکرسی و بعد از نماز پنجاه مرتبه صلوات.

نماز شب دهم: بیست رکعت است. در هر رکعت، حمد و سی مرتبه سوره توحید.

نماز شب یازدهم: دو رکعت است. در هر رکعت، حمد و بیست مرتبه سوره کوثر.

نماز شب دوازدهم: هشت رکعت است. در هر رکعت، حمد و سی مرتبه سوره قدر.

نماز شب سیزدهم: چهار رکعت است. در هر رکعت، حمد و بیست و پنج مرتبه سوره توحید.

نماز شب چهاردهم: شش رکعت است. در هر رکعت، حمد و سی مرتبه سوره زلزال.

نماز شب پانزدهم: چهار رکعت است. در دو رکعت اول بعد از حمد صد مرتبه و در رکعت دیگر پنجاه مرتبه سوره توحید. نماز شب شانزدهم: دوازده رکعت است. در هر رکعت، حمد و دوازده مرتبه سوره التکاثر.

نماز شب هفدهم: دو رکعت است. در رکعت اول حمد و هر سوره‌ای که می‌خواهد بخواند و در رکعت دوم حمد و صد مرتبه سوره توحید بخواند و بعد از سلام صد مرتبه لا اله الا الله بگوید.

نماز شب هیجدهم: چهار رکعت است. در هر رکعت، حمد و بیست و پنج مرتبه سوره کوثر.

نماز شب نوزدهم: پنجاه رکعت است. در هر رکعت، حمد و پنجاه مرتبه سوره زلزال. (گویا مراد آن باشد که در هر رکعت

یک مرتبه بخواند).

نماز شب بیستم تا بیست و چهارم: در هر یک از این چهار شب، هشت رکعت نماز بخواند و در هر رکعت سوره حمد با هر سوره که بخواند.

نماز شب بیست و پنجم: هشت رکعت است. در هر رکعت، حمد و ده مرتبه سوره توحید.

نماز شب بیست و ششم: هشت رکعت است. در هر رکعت، حمد و صد مرتبه سوره توحید.

نماز شب بیست و هفتم: چهار رکعت است. در هر رکعت، حمد و تبارک الذی بیده الملك (سوره ملک).

نماز شب بیست و هشتم: شش رکعت است، در هر رکعت، حمد صد مرتبه آیه الکرسی و صد مرتبه سوره توحید و صد مرتبه سوره کوثر بخواند و بعد از نماز صد مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد.

نماز شب بیست و نهم: دو رکعت است. در هر رکعت، حمد و بیست مرتبه سوره توحید.

نماز شب سی‌ام: دوازده رکعت است. در هر رکعت، حمد و بیست مرتبه سوره توحید بخواند و بعد از فارغ شدن از نماز، صد

مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد: بفرستد.

اعمال شب‌های قدر

شب قدر همان شبی است که در تمام سال شبی به فضیلت آن نمی‌رسد و عبادت در آن شب بهتر از هزار ماه عبادت است. در آن شب تقدیر امور سال می‌شود، ملائکه و روح، که اعظم ملائکه است، در آن شب به اذن پروردگار به زمین نازل می‌شوند و به خدمت امام زمان علیه السلام مشرف می‌شوند و آنچه برای هرکس مقدر شده است بر امام علیه السلام عرض می‌کنند.

اعمال شب‌های قدر بر دو نوع است: یکی آنکه در هر سه شب باید انجام داد و دیگر اینکه مخصوص به هر شبی است.

اعمال مشترک شب‌های قدر

این اعمال در هر سه شب نوزدهم و بیست و یکم و بیست و سوم انجام می‌گیرد:

اول، غسل است که باید مکان غروب آفتاب باشد.
دوم، دو رکعت نماز است که در هر رکعت بعد از حمد،

هفت مرتبه سوره توحید بخواند و بعد از فراغ از نماز، هفتاد مرتبه **اَسْتَغْفِرُ اللهَ وَ اَتُوبُ اِلَيْهِ** بگوید.

سوم، زیارت امام حسین علیه السلام.

چهارم، احیای این شب‌هاست. هر کسی که این شب‌ها را احیا کند گناهان او آمرزیده شود، هر چند به عدد ستارگان آسمان و سنگینی کوه‌ها باشد.

پنجم، قرآن مجید را بگشاید و بگذارد مقابل خود و بگوید:

«اللَّهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ بِكِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ وَ مَا فِيهِ وَ فِيهِ اِسْمُكَ الْاَكْبَرُ وَ اَسْمَاؤُكَ الْحُسْنَى وَ مَا يُخَافُ وَ يُرْجَى اَنْ تَجْعَلَنِي مِنْ عَتَقَائِكَ مِنَ النَّارِ».

پس هر حاجت دارد بخواند.

ششم، قرآن را بر سر بگیرد و بگوید:

«اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الْقُرْآنِ وَ بِحَقِّ مَنْ اَرْسَلْتَهُ بِهِ وَ بِحَقِّ كُلِّ مُؤْمِنٍ مَدَحْتَهُ فِيهِ وَ بِحَقِّكَ عَلَيْهِمْ فَلَا اَحَدًا اَعْرَفَ بِحَقِّكَ مِنْكَ».

پس ده مرتبه بگوید: «يَا اللهُ» و ده مرتبه «بِ مُحَمَّدٍ» و ده

مرتبه «بِعَلِيٍّ» و ده مرتبه «بِفَاطِمَةَ» و ده مرتبه «بِالْحَسَنِ» و ده مرتبه

«بِالْحُسَيْنِ» و ده مرتبه «بِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ» و ده مرتبه «بِ مُحَمَّدِ بْنِ

عَلِيٍّ» و ده مرتبه «بِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ» و ده مرتبه «بِمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ»
 و ده مرتبه «بِعَلِيِّ بْنِ مُوسَى» و ده مرتبه «بِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ» و ده
 مرتبه «بِعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ» و ده مرتبه «بِالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ» و ده مرتبه
 «بِالْحُجَّةِ» بگوید. پس از آن، هر خواسته‌ای که دارد، طلب کند.

اعمال مخصوص شب‌های قدر

اعمال مخصوص شب نوزدهم

اول، صد مرتبه: اَسْتَغْفِرُ اللهَ رَبِّيَ وَ اَتُوبُ اِلَيْهِ.
 دوم، صد مرتبه: اَللّٰهُمَّ الْعَن قَتْلَةَ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ.

اعمال مخصوص شب بیست و یکم

فضیلت این شب از شب نوزدهم بیشتر است و باید اعمال آن
 شب را، از غسل و احیا و زیارت و دو رکعت نماز که هفت قل هو
 الله دارد که قبلاً بیان کردیم، و قرآن بر سر گرفتن و صد رکعت
 نماز و دعای جوشن کبیر، در این شب به جا آورد.

اعمال مخصوص شب بیست و سوم

فضیلت این شب از دو شب قبل بیشتر است و باید چند عمل
 دیگر علاوه بر اعمالی که در شب‌های نوزدهم و بیست و یکم
 ذکر شد، به جا آورد و آن عبارت است از خواندن سوره‌های

عنکبوت، حم سجده، دخان، سوره قدر (هزار مرتبه) زیاد
خواندن دعای اللهم کن لولیک...

اعمال عید فطر

آنکه بخواند در عقب نماز مغرب و عشاء و نماز صبح و
عقب نماز عید:

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، وَاللَّهُ
الْحَمْدُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا هَدَيْنَا، وَلَهُ الشُّكْرُ عَلَى مَا
أَوْلَيْنَا.

خدا بزرگتر است ... نیست معبودی جز خدا و خدا
بزرگتر است ... و ستایش خاص خدا است ستایش از
آن خدا است بر آنچه ما را راهنمایی فرمود و برای او
است سپاس بر آنچه به ما بخشود
و آنکه چون نماز مغرب و نافله آن را خواند دستها را به
سوی آسمان بلند کند و بگوید:

يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ، يَا ذَا الْجُودِ، يَا مُصْطَفَى مُحَمَّدٍ
وَنَاصِرَهُ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاعْفِرْ لِي كُلَّ

ذَنْبٍ أَحْصَيْتَهُ، وَهُوَ عِنْدَكَ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

ای صاحب نعمت و فضل ای صاحب جود و بخشش ای برگزیننده محمد و یاور او درود فرست بر محمد و آل محمد و پیامر از من هر گناهی راکه شماره کرده‌ای و در کتابی روشن در پیش تو ثبت است

پس به سجده برود و صد مرتبه در سجده بگوید اَتُوبُ إِلَى اللَّهِ پس هر حاجت که دارد از حَقِّ تعالی بخواهد که انشاء الله برآورده خواهد شد و در روایت شیخ است که بعد از نماز مغرب به به سجده رود و بگوید:

يَا ذَا الْحَوْلِ يَا ذَا الطُّوْلِ، يَا مُصْطَفِيًّا مُحَمَّدًا وَنَاصِرَهُ،
صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَعْفِرْ لِي كُلَّ ذَنْبٍ
أَذْنَبْتُهُ، وَنَسِيتُهُ أَنَا وَهُوَ عِنْدَكَ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

ای صاحب نیرو و ای صاحب فضل ای برگزیننده محمد و یاورش درود فرست بر محمد و آل محمد و پیامر از من هر گناهی راکه از من سر زده و خود فراموش کرده‌ام ولی نزد تو در دفتری روشن ثبت است

پس بگوید صد مرتبه **أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ** و بعد زیارت کنند امام حسین علیه السلام را که فضیلت بسیار دارد و زیارت مخصوصه این شب در باب زیارات بیاید انشاء الله بعد ده مرتبه بگوید **ذَكَرَ يَا ذَا نَسَمِ الْفَضْلِ** را که در اعمال شب جمعه گذشت سپس بجا آورد ده رکعت نمازی که در شب آخر ماه رمضان گذشت و بجا آورد دو رکعت نماز در رکعت اول بعد از حمد هزار مرتبه توحید و در دوم یک مرتبه بخواند و بعد از سلام سر به سجده بگذارد و صد مرتبه بگوید: **أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ** پس بگوید:

يَا ذَا الْمَنِّ وَالْجُودِ، يَا ذَا الْمَنِّ وَالطُّوْلِ، يَا مُصْطَفَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَافْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا.

توبه کنم بسوی خدا ای صاحب منت و جود ای صاحب نعمت و بخشش ای برگزینده محمد صلی الله علیه و آله درود فرست بر محمد و آلش و بکن درباره من چنین و چنان. و بجای آن حاجات خود را بطلبد

از حضرت امام محمد باقر علیه السلام که فرمود بخوان در عید فطر و قربان و جمعه وقتی که مهیا شدی به جهت بیرون رفتن به نماز این

دعارا:

اَللّٰهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ فِيْ هٰذَا الْيَوْمِ اَوْ تَعَبَّأَ، اَوْ اَعَدَّ وَاَسْتَعَدَّ
 لَوِ فَاذَةٍ اِلَى مَخْلُوْقٍ، رَجَاءَ رِفْدِهِ وَنَوَافِلِهِ وَفَوَاضِلِهِ
 وَعَطَايَاهُ، فَاِنَّ اِلَيْكَ يَا سَيِّدِيْ تَهَيَّيْتُ وَتَعَبَّيْتُ،
 وَاَعَدَدَايَ وَاَسْتَعَدَدَايَ رَجَاءَ رِفْدِكَ وَجَوَائِزِكَ،
 وَنَوَافِلِكَ وَفَوَاضِلِكَ، وَفَضَائِلِكَ وَعَطَايَاكَ، وَقَدْ عَدَوْتُ
 اِلَى عِيْدٍ مِنْ اَعْيَادِ اُمَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
 وَعَلَى اٰلِهِ، وَلَمْ اَفِدْ اِلَيْكَ الْيَوْمَ بِعَمَلٍ صَالِحٍ اَثَقُ بِهِ
 قَدَمْتُهُ، وَلَا تَوَجَّهْتُ بِمَخْلُوْقٍ اَمَلْتُهُ، وَلَكِنْ اَتَيْتُكَ
 خَاضِعًا مُّقْرَّبًا بِذُنُوْبِيْ، وَاَسَاؤَتِيْ اِلَى نَفْسِيْ، فَيَا عَظِيْمُ يَا
 عَظِيْمُ يَا عَظِيْمُ، اِغْفِرْ لِي الْعَظِيْمَ مِنْ ذُنُوْبِيْ، فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُ
 الذُّنُوْبَ الْعَظِيْمَ اِلَّا اَنْتَ، يَا لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ، يَا اَرْحَمَ
 الرَّاحِمِيْنَ.

خدا یا هر که آماده شده در این روز یا مهیا و مستعد و
 مجهز گشته برای ورود به یکی از مخلوقات به امید
 جایزه و صله و بهره‌ها و عطا‌های او ولی ای آقای من
 تنها بسوی تو است آمادگی و تهیه و استعداد و تجهیز
 من به امید جایزه و صله‌ها و بهره‌ها و بخششها و

فضلها و عطاهاى تو و بامداد کردم در عیدى از
 عیدهاى امت پیامبرت محمد که درودهاى تو بر او و
 بر آتش باد و البته ورود من بسوى تو نه به امید کردار
 شایسته‌اى است که بدان اطمینان داشته و پیشکش
 آورده باشم و نه اینست که به مخلوقى رو کرده و
 آرزومندش باشم بلکه با حال خضوع به درگاه تو
 آمده و معترف به گناه و بدى خود بر نفس خویشتم
 پس اى خدای بزرگ بیامرز بزرگ گناهانم را زیرا
 نیامرزد گناهان بزرگ را جز تو اى که معبودى جز تو
 نیست اى مهربانترین مهربان.

و بعد خواندن نماز عید است و آن دو رکعت است در رکعت
 اول حمد و سوره اعلیٰ بخواند و بعد از قرائت پنج تکبیر بگوید
 و بعد از هر تکبیری این قنوت را بخواند:

اللَّهُمَّ أَهْلَ الْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ وَأَهْلَ الْجُودِ
 وَالْجَبْرُوتِ، وَأَهْلَ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ، وَأَهْلَ التَّقْوَى
 وَالْمَغْفِرَةِ، أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الْيَوْمِ الَّذِي جَعَلْتَهُ
 لِلْمُسْلِمِينَ عِيداً، وَلِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ذُخْراً
 [وَشَرَفاً] وَمَزِيداً أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،

وَأَنْ تُدْخِلَنِي فِي كُلِّ خَيْرٍ أَدْخَلْتَ فِيهِ مُحَمَّدًا وَآلَ
 مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُخْرِجَنِي مِنْ كُلِّ سُوءٍ أَخْرَجْتَ مِنْهُ
 مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ، صَلِّوْا تَكَ عَلَيَّ وَعَلَيْهِمْ، اَللَّهُمَّ
 إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا سَأَلْتُكَ مِنْهُ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ،
 وَأَعُوذُ بِكَ مِمَّا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ.

خدایا ای اهل بزرگی و عظمت و ای شایسته بخشش
 و قدرت و سلطنت و ای شایسته عفو و رحمت و ای
 شایسته تقوی و آمرزش از تو خواهم به حق این
 روزی که قرارش دادی برای مسلمانان عید و برای
 محمد صلی الله علیه و آله ذخیره و شرف و فزونی
 مقام که درود فرستی بر محمد و آل محمد و
 درآوری مرا در هر خیری که درآوردی در آن خیر
 محمد و آل محمد را و بروم آری از هر بدی و
 شری که برون آوردی از آن محمد و آل محمد را -
 که دروهای تو بر او و بر ایشان باد - خدایا از تو
 خواهم بهترین چیزی را که درخواست کردند از تو
 بندگان شایسته‌ات و پناه برم به تو از آنچه پناه بردند
 از آن بندگان شایسته‌ات.

پس تکبیر ششم بگویند و به رکوع رود و بعد از رکوع و سجود برخیزد به رکعت دویم و بعد از حمد سوره وَالشَّمْسِ بخواند پس چهار تکبیر بگویند و بعد از هر تکبیری آن قنوت را بخواند و چون فارغ شد تکبیر پنجم گویند و به رکوع رود پس نماز را تمام کند و بعد از سلام تسبیح زهراء علیها السلام بفرستد و بعد از نماز عید دعاهای بسیار وارد شده است و شاید بهترین آنها دعای چهل و ششم صحیفه کامله باشد و مستحب است که نماز عید در زیر آسمان و بر روی زمین بدون فرش و بُوریا واقع شود و آنکه برگردد از مُصلی از غیر آن راهی که رفته بود و دعا کند از برای برادران دینی خود به قبولی اعمال.

سوره عنكبوت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ۝ أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا
يُفْتَنُونَ ۝ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ
صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ۝ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۝ مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ
اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا
يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لِنُكَرِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ
الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَصَيَّنَّا الْإِنْسَانَ بِالذِّمِّيِّ حُسْنًا وَإِنْ
جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ
فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا
أُودِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً لِلنَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِنَ
رَبِّكَ لَيَقُولَنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ
الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ
وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾
وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا
كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ
سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾
فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾ وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ

قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ
 الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ
 الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِنْ تَكْذَبُوا
 فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾
 أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
 يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ
 يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَنْ
 يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي
 الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا
 نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَئِكَ يَئِسُوا مِنْ
 رَحْمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ
 قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجِيَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
 لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَوَدَّةَ

بَيْنَكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ
 بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَمَأْوِيكُمُ النَّارُ وَمَالِكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَاَمَنْ
 لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾
 وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ
 وَاتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾ وَلُوطًا
 إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَنَا تُؤْمِنُونَ بِالْفَاحِشَةِ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ
 الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنَّكُمْ لَنَا تُؤْمِنُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي
 نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ
 إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ
 الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾ وَمَا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا إِنَّا
 مُهْلِكُوا أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ إِنَّ فِيهَا
 لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ
 الْغَابِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سَيِّئًا بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ
 ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجُوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتَكَ

كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا
 مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً
 لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا
 اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٦﴾
 فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذْتَهُمُ الرَّجْفَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادًا
 وَثَمُودَ وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِينِهِمْ وَرَبِّينَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ
 فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ
 وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا
 كَانُوا سَابِقِينَ ﴿٣٩﴾ فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ
 حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ
 وَمِنْهُمْ مَنْ أَعْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
 يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ
 الْعُنُكُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعُنُكُوتِ لَوْ
 كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ

وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا
 يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ
 فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ أَتُلُّ مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ
 وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ
 أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا
 بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ
 إِلَيْنَا وَأُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَالنُّهْنُ وَالنُّهْمُ وَاحِدٌ وَخَنُّ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٤٦﴾
 وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ
 وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا
 كُنْتَ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخِطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذَا لَارْتَابَ
 الْمُبْطِلُونَ ﴿٤٨﴾ بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
 وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُوا لَوْ لَا أُنزِلَ عَلَيْهِ
 آيَاتٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٥٠﴾ أَوَلَمْ
 يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً

وَذَكَرَى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ
 مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ
 أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْ لَّا أَجَلٌ
 مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾
 يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ
 يَغْشِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُقُوا مَا
 كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ
 فَإِيتَابِي فَأَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾
 وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعَمَ أَجْرٍ الْعَامِلِينَ ﴿٥٨﴾ الَّذِينَ
 صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ
 رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَئِنْ
 سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
 لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قَالَىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ

عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ
 نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ
 قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا
 هُوَ وَالْعَبَثُ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ هِيَ الحَيَاةُ الْحَقِيقَةُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٦٥﴾
 فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّيْتَهُمْ إِلَى
 الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٦﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَسْتَمْتَعُوا فَسَوْفَ
 يَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا مِمَّا آمَنَّا وَيَتَخَطَّفُ النَّاسُ
 مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِالنِّعْمَةِ اللَّهُ يَكْفُرُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَنْ
 أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي
 جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦٩﴾ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا
 وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْحُسَيْنِينَ ﴿٧٠﴾

سوره روم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ غَلَبَتِ الرُّومُ ﴿١﴾ فِي آذُنِ الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ
سَيَغْلِبُونَ ﴿٢﴾ فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ
وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ بِبَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤﴾ وَعَدَّ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ
عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ﴿٦﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ

اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْإِلَاحَ وَالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ
 كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ ﴿٨﴾ أَوْلَمْ يَسِيرُوا فِي
 الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ
 مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ
 رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ
 يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّوءَى أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ
 اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٠﴾ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ
 تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُنْ
 لَهُمْ مِّنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءٌ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ
 تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفِقُونَ ﴿١٤﴾ فَمَاذَا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا
 وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾
 فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ

مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
 وَكَذَلِكَ نُخْرِجُكُمْ إِذَا ۞ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا
 أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْشُرُونَ ۞ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
 أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۞ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 وَاجْتِزَاءُ السِّنِّتِكُمْ وَالْوَالِدِينَ أَنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ ۞
 وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاءُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي
 ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ۞ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرْسِلُ الْبَرْقَ خَوْفًا
 وَطَمَعًا وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ
 فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۞ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ
 وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ
 تَخْرُجُونَ ۞ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَهٌ قَانِتُونَ ۞
 وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ
 الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞ ضَرَبَ

لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِّنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَاءَ
فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ كَذَلِكَ
تُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٨﴾ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ
بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿١٩﴾
فَاقِمِ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا
تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٢٠﴾ مُبِينًا إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٢١﴾ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلُّ
حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ
مُبِينًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا آذَقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ
يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٢٤﴾
أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٢٥﴾
وَإِذَا آذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ مِّمَّا قَدَّمَتْ
أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٢٦﴾ أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ

يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَسَاتِ
ذَالتُّرْبِي حَقَّهُ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ
وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا آتَيْتُم مِّن رَّبًّا لَّا يَرْبُؤُ فِي
أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُؤا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ
وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٣٩﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ
رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِن شُرَكَائِكُمْ مَن يَفْعَلُ مِثْلَ
ذَلِكَ مِمَّنْ شِئءٌ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَاقِمِ وَجْهَكَ
لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ
يَصُدَّعُونَ ﴿٤٣﴾ مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَن عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسَ فِيهِ
يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِن فَضْلِهِ
إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِن آيَاتِهِ أَن يُرْسِلَ الرِّيحَ

مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَسْتَبْشِرُوا
 مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا
 إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَاذْتَمَنَّا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا وَكَانَ
 حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ
 سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى
 الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا
 هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ
 قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾ فَاَنْظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَةِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ
 بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾
 وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾
 فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمَعُ الصَّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا
 مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمَىٰ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تُسْمَعُ إِلَّا
 مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ
 ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا

وَشَبِيهَةٌ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٥﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ
 يُقْسِمُ الْجَحْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ
 الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا
 يُنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مُعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا
 لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى
 قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
 وَلَا يَسْتَخْفَنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

سوره دخان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمِّ ۝ وَالْكِتَابِ الْمِينِ ۝ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا
مُنذِرِينَ ۝ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۝ أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا
كُنَّا مُرْسِلِينَ ۝ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝
رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۝ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۝ بَلْ هُمْ فِي
شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۝ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ۝

يَعْسَى النَّاسَ هَذَا عَذَابُ آلِمْ ﴿١١﴾ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا
مُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ إِنِّي لَهُمُ الذَّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ﴿١٣﴾ ثُمَّ
تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ﴿١٤﴾ إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ
عَائِدُونَ ﴿١٥﴾ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنتَقِمُونَ ﴿١٦﴾
وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ﴿١٧﴾ أَنْ أَذُوا
إِلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٨﴾ وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي
آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّي عُنْتُ بِرِبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ
تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاَعْتَرِلُونِ ﴿٢١﴾ فَدَعَا رَبَّهُ أَنْ
هُؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَاسْرِعْ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ ﴿٢٣﴾
وَاتْرِكِ الْبَخْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ
وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةً كَانُوا فِيهَا
فَاكِهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٨﴾ فَهَا بَكَتْ
عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ نَحْنُ بِبَنِي
إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِنْ

الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾
 وَاتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّسِينٌ ﴿٣٣﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ
 لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِنَّ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُتَحَرِّينَ ﴿٣٥﴾
 فَاتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهْمُ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ
 مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِأَعْيُنٍ ﴿٣٨﴾ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ
 أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ مِيقَاتِهِمْ اجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾
 يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَنْ
 رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَةَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ
 الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلِي الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾
 خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ
 عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَذَا مَا
 كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ الْمَتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِي جَنَّاتٍ
 وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾

كَذَلِكَ وَرَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ
 آمِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَّيَهُمْ
 عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضَلًّا مِنْ رَبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾
 فَلَمَّا يَسِرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ
 مُرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

بخش دوم
استفتائات ویژه
ماه مبارک رمضان

مطابق با فتاوی مرجع عالیقدر

حضرت آية الله العظمى
حاج شيخ يوسف صانعى (مدظله العالى)

سفید

استفتائات ویژه ماه مبارک رمضان

س ۱. به نظر حضرت عالی اول ماه رمضان چگونه ثابت می شود؟

ج - اول ماه به چهار چیز ثابت می شود:
اول، آنکه خود انسان ماه را ببیند؛
دوم، عده ای که از گفته آنان اطمینان پیدا می شود،
بگویند ماه را دیده ایم؛
سوم، دو نفر مورد اطمینان بگویند که در شب، ماه را
دیده ایم و اوصاف ماه را مثل هم تعریف کنند؛
چهارم، سی روز از اول ماه شعبان بگذرد

که به واسطه آن اول ماه بعد ثابت می شود؛
و اول ماه با پیشگویی منجمین و علوم روز
ثابت نمی شود، ولی اگر انسان از گفته آنان
اطمینان و علم عادی پیدا کند، باید به آن علم عمل
نماید.

س ۲. در صورت رؤیت هلال در ایران و حکم حاکم شرعی
به ثبوت رؤیت هلال و اعلام عید در سراسر ایران، با در نظر داشتن
این که چه بسا هلال در مناطق غربی ایران رؤیت می شود، آیا ما
می توانیم طبق همین حکم حاکم، در افغانستان، حکم به ثبوت
اول ماه سوال نماییم؟

ج - گرچه حکم حاکم نسبت به اول ماه و هلال، نفوذ
ندارد لکن حسب مبنای اخیر اینجانب رؤیت هلال
در هر مملکت برای مملکت دیگر که شبانه روزشان
یکی محسوب می گردد ولو چندین ساعت (دو تا
سه ساعت) اختلاف داشته باشند کفایت می کند.

س ۳. اگر شخصی که از حضرت عالی تقلید می کند، روز اول
ماه مبارک رمضان را طبق حکم حاکم شرع، روزه نگرفته باشد، آیا

باید روزه آن روز را قضا کند یا خیر؟

ج - حکم حاکم^۱ در مورد هلال ماه، نفوذ ندارد و قضا و عدم آن، منوط به یقین مکلف نسبت به اول ماه یا آخر ماه است.

س ۴. در حال حاضر که با پیشرفت ابزار علمی قادریم با استفاده از وسیله‌ای چون دوربین دو چشمی، هلال‌های باریک را نیز رؤیت نماییم، آیا باز برای رؤیت هلال، باید تنها به چشم غیر مسلح متوسل شویم و یا اینکه رؤیت هلال ماه با استفاده از ابزار نیز دارای حجیت است؟

ج - مناط شهور و اهله که مواقیت شرعی برای روزه و حج و غیر آنهاست، همان حلول شهر (ماه) است نه رؤیت، و حلول به هر طریق علمی که باشد، حجیت است و کفایت می‌کند؛ به علاوه آنکه بر فرض موضوعیت رؤیت، مقتضای اطلاق ادله‌اش اعتبار رؤیت هلال با ابزار است و اختصاص به رؤیت با چشم غیر مسلح ندارد.

۱. کسی که از قبل حکومت شرعی منصوب شده است.

س ۵. آیا اخبار مربوط به رؤیت هلال از سوی مراکز خبری و صدا و سیما کشورهای اسلامی غیر از ایران، حجّت است؟

ج - معیار، اطمینان و وثوق است، که در موضوعات از هر راهی حاصل شود، حجّت است.

س ۶. افرادی که برای کار به کشورهای حوزه خلیج فارس می‌روند، اگر در اواخر ماه مبارک رمضان به آنجا سفر نمایند، با توجه به این که روزه را یک روز دیرتر از آنجا شروع کرده‌اند، تکلیف اتمام روزه آنان باید بر مبنای کدام محل باشد؟

ج - مبنا، محلی است که هلال، رؤیت می‌شود.

س ۷. نیت روزه در ماه رمضان چگونه است؟

ج - در روزه ماه رمضان همین مقدار که تصمیم دارد فردا را روزه بگیرد، کفایت می‌کند.

س ۸. شخصی یادش نیست که نیت روزه کرده یا نه و روزه‌اش را با شک و تردید در صحت و عدم صحت کامل کرده، آیا این روزه صحیح است یا خیر؟

ج - همین که سحری خورده و می‌خواسته روزه بگیرد، نیت روزه است، چون لزومی ندارد که نیت به زبان جاری شود یا از قلب گذرانده شود.

س ۹. این جانب مقدار چربی خونم بالاست و روزه برایم مفید است، لذا علاوه بر روزه ماه مبارک رمضان، روزه مستحبی نیز می‌گیرم. بفرمایید کسی که روزه برای سلامتی او مفید است، اگر روزه مستحبی بگیرد، آیا ثواب اخروی دارد؟ چگونه باید نیت کند؟

ج - این گونه اغراض مضرّ به قصد قربت معتبره در صحّت عبادت نیست، بلکه معلوم نیست که حتّی به قصد اخلاص هم مضرّ باشد، گرچه مضرّ بودنش موجب بطلان نیست، و چگونه می‌تواند مضرّ به اخلاص در قصد باشد با اینکه همان سلامتی را هم از جانب خداوند می‌دانند، و فکر می‌کند او که مسبّب الأسباب است، این آثار را در روزه قرار داده است.

س ۱۰. اگر کسی اول ماه مبارک رمضان نیت کند، آیا لازم است که برای هر روز، هنگام سحر هم نیت کند؟

ج - انسان می‌تواند در هر شب از ماه رمضان برای روزه فردای آن نیت کند، و بهتر است که شب اول ماه هم نیت روزه همه ماه را بنماید.

س ۱۱. اگر کسی در روز ماه مبارک رمضان از نیت خود برگشت و بنا گذاشت که روزه نباشد و بعد از آن، قبل از اینکه چیزی بخورد و بیاشامد و روزه خود را عملاً باطل بکند، پشیمان شد و بنا گذاشت که روزه باشد، تکلیفش چیست؟

ج - گر چه روزه ماه مبارک رمضان و هر روزه واجب معین دیگر با این گونه بنا گذاری‌ها که منافات با استمرار نیت روزه دارد باطل می‌شود و قضایش واجب است، اما به هر حال حق خوردن و آشامیدن و غیر آنها از مفطرات را ندارد، چون بقا بر حالت روزه در ماه رمضان برای همه حتی کسی که روزه‌اش باطل است و باید قضا هم بگیرد، تعبداً واجب است و با ارتکاب مفطرات مسئله کفاره و گناه و معصیت هم بر قضا اضافه می‌شود.

س ۱۲. اگر کسی به عنوان پیشوا از روزه بگیرد و بعد معلوم شود که روز اول ماه رمضان بوده است. آیا باید روزه آن روز را قضا نماید؟

ج - روزه آن روز قضا ندارد، چون روزی را که به

عنوان پیشواز روزه گرفته رمضان بوده است و جزء روزه رمضان محسوب می شود.

س ۱۳. روزی را که معلوم نیست اول ماه رمضان است یا آخر شعبان، آیا می توان جزء ماه رمضان به حساب آورد و به این نیت روزه گرفت؟

ج - روزی را که انسان شک دارد آخر شعبان است یا اول رمضان، واجب نیست روزه بگیرد و اگر بخواهد روزه بگیرد نمی تواند نیت روزه رمضان کند و اگر به نیت قضا یا غیر قضا روزه بگیرد و بعد معلوم شود اول رمضان بوده، جزء روزه رمضان محسوب می شود و اما روزی را که شک دارد آخر رمضان است یا اول شوال، باید روزه بگیرد و اگر تا قبل از غروب معلوم شود که اول شوال است، روزه آن روز باطل می باشد.

س ۱۴. این جانب دختری هستم که ده سال شمسی سن دارم و در نُه سالگی بنا به توصیه پدرم حضرت عالی را به عنوان مرجع خود، انتخاب نمودم. لطفاً بفرمایید امسال روزه بر من واجب

است یا خیر؟ و کلاً از چه سنی می‌باید نماز و روزه خود را به جا آورم؟

ج - تا قبل از سیزده سالگی تمام قمری (که هنوز نسبت به شما محقق نشده)، چون بالغه نیستید، چیزی از واجبات برای شما واجب نیست که ترکش معصیت و گناه باشد؛ لیکن تا حدی که اذیت نشوید، انجام دادن آنها مطلوب است، و ناگفته نماند که هر دختری هر زمان، ولو قبل از سیزده سالگی عادت زنانه بشود و یا موی درشت، بالای محلّ زنانه‌اش بروید، بالغه و مکلفه است که همه واجبات را باید انجام دهد، و مثل بزرگسالان است؛ وگرنه همان تمام شدن سیزده سال قمری است؛ و نیز ناگفته نماند که هر سال شمسی، ده روز بیش از قمری است.

س ۱۵. در آستانه ماه شریف و مبارک رمضان و با توجه به توسعه شهر ما و عدم امکان تشخیص دقیق لحظه طلوع فجر، خواهشمند است نظر شریف خود را در مورد زمان امساک برای روزه و اقامه نماز صبح بیان فرماید.

ج - معیار در اذان صبح، طلوع فجر صادق است و در

مغرب، همان غروب عرفی است که استتار قرص می‌باشد و در تحقق مغرب احتیاج به برطرف شدن سرخی طرف مشرق (حمره مشرقیه) نیست و هرگاه اطمینان به آنها حاصل شود، ولو از اذان مؤذنان، کفایت می‌کند، کما این‌که از هر راه دیگر اطمینان حاصل شود، کافی است و با فرض عدم اطمینان، نماز صبح و مغرب را باید تا حصول اطمینان، تأخیر انداخت؛ و اما نسبت به روزه، افطار قبل از اطمینان به اذان مغرب، حرام است و موجب کفاره و قضاست و نسبت به طلوع صبح، احتیاط در نخوردن، با شکّ در طلوع صبح، مطلوب است.

س ۱۶. اگر شخصی در ماه مبارک رمضان از خواب بیدار شود و غذا بخورد، سپس متوجه شود که از وقت اذان صبح گذشته است، آیا روزه این فرد صحیح است؟

ج - چنانچه در ماه رمضان، بدون اینکه تحقیق کند صبح شده یا نه، کاری که روزه را باطل می‌کند، انجام دهد و بعد معلوم شود که صبح بوده؛ و نیز اگر بعد از تحقیق، با اینکه گمان دارد صبح شده، کاری که روزه

را باطل می‌کند؛ انجام دهد و بعد معلوم شود که صبح بوده، قضای آن روزه بر او واجب است؛ ولی اگر بعد از تحقیق با نگاه کردن، گمان یا یقین کند که صبح نشده و چیزی بخورد و بعد معلوم شود که صبح بوده، قضا واجب نیست؛ بلکه اگر بعد از تحقیق شک کند که صبح شده یا نه و کاری که روزه را باطل می‌کند، انجام دهد، بعد معلوم شود که صبح بوده، قضا واجب نیست، و اما اگر تحقیقش از راه دیگری بوده، باید روزه آن روز را قضا نماید.

س ۱۷. به نظر حضرت عالی وقت افطار روزه چه زمانی می‌باشد، آیا برای افطار باید صبر نمود تا سرخی طرف مشرق (حمرة مشرقیه) برطرف شود؟

ج - وقت افطار و نماز مغرب، مغرب می‌باشد و مغرب همان گونه که برخی از علمای بزرگ شیعه فتوا داده‌اند همان غروب عرفی است که خورشید غروب می‌کند و در تحقیق مغرب ذهاب حمرة مشرقیه (برطرف شدن سرخی طرف مشرق) لازم نیست. گر چه کمی

صبر کردن بعد از غروب عرفی و استتار قرص،
مطلوب است.

س ۱۸. کسی که در ماه مبارک رمضان روزه دار است، اگر به
علت فراموشی یا غفلت چیزی بخورد یا بیاشامد، آیا روزه اش
باطل می شود یا خیر؟

ج - فراموشی و غفلت سبب بطلان هیچ نحو
روزه ای، چه روزه ماه مبارک رمضان، و چه روزه
قضا و چه روزه مستحب و غیر آنها نیست، چرا که
نسیان و خطا، مرفوع است.

س ۱۹. اگر روزه دار توسط رطوبت زبانش، لب خود را
مرطوب کند و پس از آن که با هوا تماس گرفت دوباره لب خود را
زبان بزند و رطوبت آن را فرو برد آیا روزه اش باطل است؟

ج - اگر رطوبت، زیاد باشد و آب خارجی محسوب
شود مبطل است و الا اگر رطوبت، کم باشد مبطل
روزه نیست و به خود، و سواس راه ندهد. ۱۴/۹/۸۲

س ۲۰. اگر خلطی در گلوئی کسی باشد و آن را فرو دهد آیا روزه
او باطل می شود؟

ج - تا زمانی که در داخل فضای دهان نشده باشد،

فرو بردن آن مبطل روزه نیست.

س ۲۱. اگر انسان در ماه مبارک رمضان و در حال روزه، به حمام برود، آیا اشکال دارد یا خیر؟ در صورتی که هوا سرد و حمام پراز بخار آب باشد، آیا این بخارها در حال تنفس، حکم آب را دارد؟

ج - بخار حمام مبطل روزه نیست، لیکن احتیاط واجب آن است که روزه دار، بخار غلیظ را به حلق نرساند.

س ۲۲. آیا استحمام به روش امروزی موجب بطلان روزه است؟

ج - حمام رفتن، موجب بطلان روزه نیست و تنها اگر باعث ضعف شود، مکروه است و آنچه موجب بطلان است، فرو بردن تمام سر در آب است؛ مثل این که کسی تمام سر را عمداً در حوض آبی فرو ببرد.

س ۲۳. کشیدن سیگار، تنباکو و غیره برای شخص روزه دار چه حکمی دارد؟

ج - دود سیگار، تنباکو و مانند آن، بنا بر احتیاط

واجب، مبطل روزه است.

س ۲۴. آیا استفاده از دستگاه بخور جهت معالجه، روزه را

باطل می‌کند؟

ج - اگر غلیظ نباشد، مانعی ندارد؛ و اما اگر بخار غلیظ باشد، بنا بر احتیاط واجب، نباید وارد حلق شود، و اما ورود آن به بینی و فضای دهان، فی حدّ نفسه، مانعی ندارد؛ لیکن اگر بخارها به صورت آب در دهان جمع شود، نباید فرو ببرد، چون آب خارج و مبطل روزه است.

س ۲۵. آیا می‌توان به علت ضعفی که در اثر روزه گرفتن به

انسان دست می‌دهد، روزه نگرفت؟

ج - روزه گرفتن باعث ضعف است و اگر ضعف انسان که از روزه پیدا می‌شود، قابل تحمل و متعارف باشد، باعث سقوط روزه نمی‌شود.

س ۲۶. اگر زن برای اینکه روزه‌های ماه رمضان را بگیرد،

قرص بخورد تا عادت نشود، آیا روزه‌اش درست است؟

ج - این کار جایز و روزه‌اش صحیح است.

س ۲۷. اگر کسی قبل از اذان صبح ماه مبارک رمضان، خودش

را جنب کند و عمدتاً غسل نکند، و بعد از خوردن سحری و قبل از اذان، در حالی که وقت برای غسل تنگ است تیمم و بعد از اذان غسل کند، روزه اش صحیح است یا خیر؟

ج - اگر چه معصیت کرده ولی روزه اش صحیح است.

س ۲۸. همسر این جانب باروزه گرفتن من مخالف است و از من می خواهد که در ماه رمضان، روزه نگیرم؛ چون وقتی که روزه هستم با او هیچ گونه رابطه زناشویی ندارم. آیا می توانم روزه نگیرم و مسئولیت شرعی آن را به عهده شوهرم بگذارم؟ در این صورت آیا قضای روزه ها بر من واجب است یا نه؟

ج - زوجه، مانند همه مسلمانان، باید در ماه مبارک رمضان، روزه را (که فرض بزرگ الهی است) بگیرد؛ لیکن اگر مردی همسر خودش را در ماه مبارک رمضان مجبور به مجامعت نماید، کفاره آن روز، به عهده مرد است و زن در این جهت، معصیت کار نیست و لازم است که امساک نماید و همانند بقیه روزه داران، روزه را بگیرد و به اتمام رساند و تنها بر زن به خاطر جنابتش، غسل

واجب است.

س ۲۹. اگر انسان هنگام غسل برای جنابت، صدای اذان را نشنود، ولی بعد بداند که قسمتی از غسل یا تمام آن بعد از اذان واقع شده، حکم روزه او چگونه است؟ همچنین اگر هنگام غسل، صدای اذان صبح را بشنود، چه حکمی دارد؟

ج - چون عمداً با جنابت وارد صبح نشده، در فرض اول، روزه صحیح است و در فرض دوم هم روزه صحیح است و قضا ندارد، چون قبل از اذان، مشغول غسل شده است.

س ۳۰. وظیفه شخصی که بی اختیار از او منی خارج می شود، در نماز و روزه ماه مبارک رمضان چیست؟

ج - هر چند این گونه منی ها نجس اند؛ اما موجب غسل نیست و شخص تا بیرون آمدن آن با اختیار، جُنُب نمی شود.

س ۳۱. شخصی که جنب شده، اگر به خاطر دور بودن حمام یا باز نبودن آن، قبل از اذان تیمم کند و بعداً غسل کند، آیا روزه اش صحیح است یا خیر؟

ج - چنانچه در ضیق وقت تیمم کند و با تیمم وارد

صبح شود، روزه اش صحیح است.

س ۳۲. چنانچه زن روزه دار، در ماه مبارک رمضان اندکی قبل

از غروب آفتاب، حیض شود، روزه اش چه حکمی دارد؟

ج - روزه اش باطل می شود، چون زن اگر قبل از

افطار و غروب آفتاب، ولو برای یک لحظه، عادت

زنانه شود، روزه آن روزش باطل است.

س ۳۳. مسواک زدن برای روزه دار چه حکمی دارد؟

ج - در صورتی که در هنگام مسواک زدن، چیزی

فرو نبرد، مانعی ندارد.

س ۳۴. آیا گازی که از راه حلق بیرون می آید، مانند گازی که بعد

از خوردن نوشابه خارج می شود، باعث باطل شدن روزه

می گردد؟

ج - آروغ زدن، مبطل روزه نیست؛ ولی اگر بدون

اختیار چیزی در گلو یا دهان انسان بیاید، باید آن را

بیرون بریزد، و اگر بی اختیار فرو برد، روزه اش

صحیح است.

س ۳۵. آیا مصرف شیاف های رکتال و کرم های واژینال، مبطل

روزه است؟

ج - جایز است و مانعی ندارد، و آنچه مبطل روزه است اکل و شرب است، ولو از راه غیر متعارف، که در چنین مواردی تحقق نمی یابد.

س ۳۶. آیا تزریق آمپول و سرم های خوراکی مضر به روزه است

یا خیر؟

ج - تزریق آمپول مطلقاً - چه مسکن باشد چه دارویی و چه تقویتی، عضلانی باشد یا وریدی - مبطل نیست و مضر به روزه نبوده و خوردن و آشامیدن نمی باشد، اما اگر جنبه تغذیه ای دارد و بناست به عنوان غذای بیمار در چند روز مورد استفاده قرار بگیرد، احتیاط واجب در گرفتن روزه و افطار نکردن و قضای آن می باشد، چون شبهه عدم تفاوت آن با خوردن از راه دهان وجود دارد که همان منشأ احتیاط می باشد.

س ۳۷. آیا ریختن دارو (مانند قطره) در چشم به هنگام روزه

گرفتن، موجب باطل شدن روزه است؟

ج - روزه باطل نیست، بلکه اگر بو یا مزه آن به حلق

برسد، مکروه است.

س ۳۸. آیا استفاده بیماران تنفسی و ریوی از اسپری‌ها، مضر به روزه است یا خیر؟

ج - ظاهراً مبطل نیست و خوردن و آشامیدن محسوب نمی‌شود و مشمول ادله رسانیدن غبار به حلق نمی‌باشد.

س ۳۹. بیماران قلبی کپسول‌های زیرزبانی استفاده می‌کنند که از حلق عبور نمی‌کند و دارو توسط رگهای خاصی در زیر زبان جذب می‌شود آیا این داروها مبطل روزه است؟

ج - ظاهراً مبطل است چون عرفاً خوردن و آشامیدن است.

س ۴۰. آیا انجام آندوسکپی مضر به روزه هست یا خیر؟

ج - صرف فرستادن دستگاه به داخل بدن و خارج نمودن آن بدون آنکه موادی همراه آن باشد، از آن جهت که صدق اکل و شرب نمی‌کند، مبطل روزه نمی‌باشد.

س ۴۱. در باب مُفطرات ماه رمضان، آیا اگر کسی با کتابت،

کذبی را به ائمه و یا انبیا علیهم‌السلام نسبت دهد، از مُفطرات است؟

ج - مبطل است و حکم لفظ را دارد.

س ۴۲. آیا خواندن قرآن در ماه مبارک رمضان برای کسی که یقین دارد اشتباهاتی در قرائت آن دارد، جایز است و یا آنکه چون یقین به اشتباه دارد نباید بخواند و خواندنش حرام و مبطل روزه است؟

ج - با قطع نظر از سیره مستمره قطعیه، نه تنها جایز است بلکه خواندن قرآن برای چنین افرادی مثل دیگران مستحب و همه ثواب‌های قرائت قرآن را می‌برد و شبهه کذب در قرائت قرآن چون مخاطب وجود ندارد، تحقق پیدا نمی‌کند تا مشکلی پدید آید.

س ۴۳. آیا احتمال بیماری و یا شدت آن و مضر بودن روزه از حیث سلامتی که موجب جواز افطار صوم و بلکه عدمش شرط صحت می‌باشد، تشخیص آن منوط به نظر پزشک می‌باشد و یا اگر خود انسان احتمال عقلایی دهد، کفایت می‌کند؟

ج - نظر پزشک موضوعیت ندارد و همان‌گونه که در روایات آمده معیار خود انسان و احتمال خودش می‌باشد. آری، نظر پزشکان محترم پدیدآورنده

احتمال است و باید توجه داشت که اگر پزشک روزه گرفتن را مضر بداند اما خود شخص فکر کند مضر نمی‌باشد، به نظر پزشک اعتماد نمودن لازم است چون قطعاً پزشک همه جوانب بیماری را از حیث فعلی و آینده مورد توجه قرار می‌دهد و کار تخصصی او می‌باشد و علی‌القاعده ایجاد احتمال می‌نماید.

س ۴۴. آیا احتمال ضرر و بیماری، مجوز افطار است، یا اطمینان به ضرر و بیماری هم لازم است؟ میزان در مقدار ضرر چیست؟

ج - احتمال عقلایی به ضرر و بیماری مجوز است و اطمینان لازم نیست، و معیار، خوفِ ضرر و بیماری است؛ و میزان، مقداری است که به طور متعارف تحمّل نمی‌شود و باید غیر از ضرری باشد که بر حسب طبع، در اثر روزه برای همه روزه داران محقق می‌شود.

س ۴۵. فردی در اوایل سنّ تکلیف، قبل از اذان صبح محتلم شده، ولی با تأخیر عمدی، به علت خجالت از پدر و مادر، و جهل

به مسئله و وجوب کفّاره، تا اذان صبح، غسل نمی‌کند و به خاطر جهالت تیمّم هم نکرده است. وظیفه او نسبت به روزه آن روز چیست؟

ج - در فرض سؤال، چون جاهل به مسئله بوده و جهلش هم به حساب اوایل تکلیف بودن، جهل عن قصور محسوب می‌شود، ظاهراً زیادتر از قضا بر او واجب نیست.

س ۴۶. اگر انسان سرش را همانند غواصان پیوشاند و زیر آب برود، آیا روزه اش باطل می‌شود یا خیر؟

ج - در امثال این موارد که سر مستقیماً زیر آب نمی‌رود، روزه باطل نمی‌گردد.

س ۴۷. حکم روزه کارکنان آتش نشانی، زمانی که مشغول امداد رسانی در حین انجام مأموریت هستند چگونه است؟ با توجه به این که گاهی مجبور می‌شوند برای نجات جان شخص غریق به زیر آب رفته و او را از غرق شدن نجات بدهند و یا در محل حریق، مجبورند در محوطه دود و گرد و خاک غلیظ وارد شده و ساعتها مشغول اطفاء حریق و نجات مصدومین باشند. در این صورت آیا روزه آنها باطل است یا خیر؟ و چنان چه روزه آنها باطل

باشد، به غیر از قضای روزه آن روز، کفاره نیز واجب می شود یا خیر؟

ج - بر فرض آنکه نمی تواند از ماسک و امثال آن استفاده نماید روزه اش قضاء دارد ولی کفاره ندارد، و چون ماه رمضان خصوصیت دارد، تعبداً باید امساک نماید و چیزی هم نخورد.

س ۴۸. اگر کسی صبح مسافرت کند با اینکه به حکم مسافر بودن می تواند روزه را افطار نماید، اگر چیزی نخورد و نیشامد و مفطری انجام ندهد و قبل از ظهر همان روز به محل زندگی اش (شهر یا روستا) برگردد، آیا می تواند نیت روزه نماید و روزه اش صحیح است؟ یعنی همانند مسافری است که بعد از چند روز مسافرت قبل از اذان ظهر بدون آنکه مفطری انجام دهد و به محل زندگی می رسد یا با هم فرق دارند؟

ج - فرقی ندارد و با نیت روزه، روزه اش صحیح است و واجب است روزه را بگیرد، لیکن با الغای خصوصیت عرفیه و فحوای حکم شامل مورد دوم هم می شود.

س ۴۹. کسی که می خواهد بعد از ظهر مسافرت کند تاروزه اش درست باشد، آیا هنگام اذان ظهر باید در خانه و محل سکونتش باشد یا حتی اگر به قصد سفر حرکت کرده و نماز ظهر را در یکی از مساجد مسیر که هنوز به خارج شهر نرسیده بخواند و حرکت کند نیز تاروزه اش صحیح است؟

ج - در مفروض سؤال حکم مسافرت بعد از ظهر را دارد چون در هنگام اذان داخل شهر بوده و از شهر خارج نشده و تا از شهر خارج نشود حکم مسافر را ندارد، بنابراین روزه آن روزش صحیح است.

س ۵۰. اگر فرد روزه دار پیش از ظهر به مکانی برود که فاصله آن تا وطنش بیش از چهار فرسخ است، و تا پیش از ظهر به وطن خود برسد، روزه اش چه حکمی دارد؟

ج - چنانچه افطار نکند و به وطن خود یا به جایی که می خواهد ده روز در آنجا بماند، برگردد، روزه او صحیح است.

س ۵۱. معیار درست بودن روزه برای مسافری که قبل از ظهر به وطنش می رسد، رسیدن به محل زندگی و داخل شهر و قریه شدن است یا رسیدن به دروازه شهر و جایی که صدای اذان

متعارف شهر را می شنود، یعنی گذشتن از حدّ ترخّص، کفایت می کند؟

ج - ظاهراً معیار، ورود به محل زندگی و داخل شهر و قریه است که بعد از آن مسافر محسوب نمی شود و بودن پیش از ظهر در خارج شهر و قریه برای کسی که از سفر برگشته ولو صدای اذان را بشنود، کفایت نمی کند و چه نیکو است که افرادی که شک دارند که قبل از ظهر به وطن یا محل اقامه می رسند یا نه، روزه خود را از قبل و در حال سفر افطار نمایند.

س ۵۲. دانشجویان و یا افراد دیگری که هر هفته به محل درس یا کار می روند و برمی گردند، حکم نماز و روزه شان در ماه رمضان چگونه است؟

ج - همه کسانی که برای مدت معینی از سال حداقل کم تر از ده روز یک سفر به قدر مسافت شرعی دارند به حکم کثیرالسفر همه جا نمازشان تمام است و روزه شان را باید بگیرند، مگر آنکه ده روز در یک جا بمانند که در سفر اول بعد از ده روز نماز

شکسته و روزه افطار می‌شود و در سفر دوم و بعد از آن همان حکم کثیرالسفر دو مرتبه بار می‌شود، و به نظر این جانب در این حکم بین دانشجو و کسی که شغلش سفر است همانند راننده ماشین بیابانی و برون شهری و یا شخصی که شغلش در سفر است - مثل کسی که در کرج زندگی می‌کند و محل کارش تهران است و هر روز به تهران می‌آید و بر می‌گردد - فرقی نمی‌باشد و معیار همان کثرت سفر است.

س ۵۳. اگر کثیرالسفیری که مثلاً از کرج مرتب به تهران می‌آید، در ماه رمضان بخواهد به سفر زیارتی مشهد و یا سفر دیگری غیر از سفرهای متعارف قبلی برود. آیا روزه اش درست و نمازش تمام است یا در حکم مسافر می‌باشد و روزه اش افطار می‌شود و نمازش شکسته است؟

ج - همه افرادی که به خاطر کثرت سفر نمازشان تمام و روزه را باید بگیرند تا ده روز در یک جا نمانده، در هر مسافرتی و هر سفری گرچه خارج از سفر متعارفشان باشد، نمازشان تمام و

روزه را باید بگیرند.

س ۵۴. در صورتی که تکلیف مکلف در بعضی موارد، جمع بین قصر و اتمام باشد، آیا می تواند روزه بگیرد یا خیر؟ و اگر گرفت و در ماه رمضان بود، آیا لازم است بعداً آن را قضا کند یا خیر؟
ج - مواردی که احتیاطاً بین نماز قصر و اتمام، جمع می شود، نسبت به روزه هم جمعش به گرفتن روزه و قضای آن است.

س ۵۵. در صورتی که در ماه مبارک رمضان امکان مسافرت به کربلای معلی و زیارت قبر سیدالشهدا فراهم گردد. آیا مسافرت به جهت زیارت مثل بقیة مسافرت ها مکروه است؟

ج - نه تنها کراهت ندارد، بلکه با توجه به روایاتی که زیارت ابی عبدالله الحسین علیه السلام در ماه مبارک رمضان و شب های قدر را دستور داده و به آن ترغیب نموده است مسافرت به جهت زیارت قبر مطهرش افضل هم می باشد، کما اینکه مسافرت برای زیارت قبور ائمه دیگر نیز کراهت ندارد.

س ۵۶. آیا غسل های مستحبی که در ماه مبارک رمضان وارد

شده است مجزی از وضو می باشد؟

ج - همه غسلها مجزی از وضو می باشند و اختصاص به جنابت ندارد.

س ۵۷. آیا دعاهای طولانی مانند ابو حمزه ثمالی را می توان به صورت قطعه قطعه و در چند نوبت خواند؟

ج - مانعی ندارد و لازم نیست تمام دعا را در یک مرتبه بخواند.

س ۵۸. کسانی که به خاطر بیماری نتوانسته اند روزه ماه رمضان را بگیرند و بیماری شان هم تا سال بعد استمرار داشته، وظیفه آنان چیست؟

ج - هر چند قضا از آنان ساقط است، اما باید برای هر روز یا یک وعده غذا به فقیر بدهند بخورد تا سیر شود و یا یک مُد طعام، نان یا گندم یا برنج و یا امثال آنها به فقیر بدهند.

س ۵۹. تکلیف دخترانی که سالهای اول بلوغ (به دلیل اینکه والدین، آنان را منع می کرده اند و می گفته اند که شما قدرت بر روزه نداری)، و این افراد اکنون به خاطر ندارند که آیا در آن موقع، قدرت داشته اند یا نه، و آیا مسئله وجوب روزه و

کفّاره را می‌دانسته‌اند یا خیر؟ آیا علاوه بر قضا، کفّاره هم باید بپردازند؟ در صورت لزوم کفّاره، آیا باید به ترتیب باشد، یا اینکه حتّی با داشتن قدرت بر روزه کفّاره (حتّی اگر بسیار مشقّت‌آور هم باشد)، می‌توانند پرداخت کفّاره مالی را انتخاب کنند؟

ج - با فرض شک در اینکه روزه برایشان باعث ضعف مفرط و زیاده از حدّ متعارف می‌شده یا نه، ظاهراً قضا ندارد، مگر روزه ماه رمضان که تا ماه رمضان دیگر مطمئن بوده‌اند که در این مدت، زمانی بوده که می‌توانسته‌اند روزه بگیرند و نگرفته‌اند که در این صورت، قضا دارد؛ امّا کفّاره افطار عمدی، تعلق نمی‌گیرد، چون عمد در افطار روزه واجب از ماه رمضان برای ایشان، ثابت نیست، لیکن احتیاط در دادن یک مُد طعام است.

س ۶۰. اگر کسی به علّت ترس از ضرر، روزه نگیرد، و در نظر مردم هم ترس او به جا باشد، ولی بعداً بفهمد که شاید می‌توانسته است که روزه بگیرد. تکلیف او در مورد روزه‌های سال گذشته چیست؟

ج - اگر ترس از ضرر، از ماه رمضان تا ماه رمضان دیگر ادامه داشته، روزه‌های آن ماه رمضان قضا ندارد و فقط فدیة دارد، یعنی باید برای هر روز ۷۵۰ گرم گندم یا برنج بدهد. آری، قضای ماه رمضان که قبل از رسیدن ماه رمضان دیگر متوجه شده که برایش ضرر ندارد، بر او واجب است و باید قضای آن را بگیرد.

س ۶۱. شخصی در ماه رمضان، قبل از اذان صبح، یقین داشت که وقت برای غسل دارد، ولی تا آماده برای غسل شد، اذان گفته شد، روزه او چه حکمی دارد؟

ج - روزه اش صحیح است و باید قضای آن را هم بگیرد و همان زمان که اذان می‌گویند، باید یک تیمم نماید، چون شاید هنوز صبح، طالع نشده باشد.

س ۶۲. مُد از طعام چه مقدار است؟

ج - تقریباً ده سیر یا هفتصد و پنجاه گرم است.

س ۶۳. آیا می‌توان به جای غذا و مُد، پول آن را به فقیر داد؟

ج - نمی‌توان، لیکن اگر پول را به او بدهند که با آن پول غذا تهیه نمایند و وثوق به تهیه غذا با آن پول

باشد، کفایت می‌کند.

س ۶۴. آیا می‌توان پول را به کسی بدهیم که اطمینان داریم برای فقیر غذا و یا مُداز طعام تهیه می‌کند و نیابت بدهیم او غذا و یا مد را تهیه و به آنان بدهد؟

ج - با اطمینان مانعی ندارد و کفایت می‌کند.

س ۶۵. آیا انسان می‌تواند کفاره چند روزی را که به خاطر بیماری روزه نگرفته به فقیر بدهد؟

ج - آری، می‌تواند و کفایت می‌کند.

س ۶۶. آیا کسی که به خاطر سفر یا عذر دیگر (عادت زنانه) روزه نگرفته تا ماه رمضان دیگر رسیده، آیا تنها قضای روزه به عهده‌اش باقی است یا علاوه بر آن باید کفاره تأخیر که همان اطعام و مُداز غذاست نیز بپردازد؟

ج - علاوه بر قضا، کفاره تأخیر در تمام احکام مثل کفاره بیمار است که بیماری‌اش مستمر باشد.

س ۶۷. زنی که به خاطر بارداری یا به خاطر شیر دادن به بچه، روزه‌اش را نگرفته و این روزه نگرفتن تا سال دیگر طول کشیده، آیا علاوه بر قضا و کفاره تأخیر، چیز دیگری هم بر عهده او می‌باشد؟

ج - اگر ضرر برای بچه بوده نه خود او باید برای هر روز یک مُد طعام به فقیر بدهد، و اگر ضرر برای خود او بوده نه بچه، بنا بر احتیاط واجب باید برای هر روز یک مُد طعام به فقیر بدهد، و در هر دو صورت روزه‌هایی که نگرفته، باید قضا نماید.

س ۶۸. آیا افرادی که دچار بیماری سنگ کلیه هستند، در ایام ماه رمضان می‌توانند روزه بگیرند و به میزانی که کلیه‌شان دچار مشکل نشود و سنگ نسازد، آب بنوشند؟

ج - در فرض سؤال، اگر روزه گرفتن برای انسان ضرر داشته باشد و یا این که انسان احتمال ضرر هم بدهد (احتمال عقلایی) بر چنین شخصی روزه واجب نیست، و اگر روزه بگیرد و بعد معلوم شود که برایش مضر بوده، صحتش محلّ اشکال است؛ ولیکن اگر کسی عمداً چیزی بخورد یا بیاشامد، ولو یک قطره یا حبه باشد، روزه‌اش باطل می‌شود.

س ۶۹. پیرزنی که در شصت سالگی به علت بیماری، ضعف بدن و توصیه پزشکان روزه نگرفته است، و از این پس هم روزه

گرفتن برایش ضرر دارد، تکلیفش چیست؟ آیا کفاره بر او لازم است؟

ج- روزه بر پیر مرد و پیر زن اگر طاقّت روزه گرفتن نداشته باشند، و یا روزه برای آنها مشقّت داشته باشد، واجب نیست، و در صورتی که طاقّت روزه گرفتن نداشته باشند، کفاره هم ندارد.

س ۷۰. مادری دارم که از نعمت سواد، بی بهره است و به علّت بیماری ای که بر او عارض شده، نتوانست چند روزی روزه بگیرد. به همین علّت، می خواهد روزه برادر کوچک ترم را که هشت ساله است و روزه بعضی از روزها را تماماً می گیرد، در قبال پاداش از او بگیرد. آیا این کار ممکن است یا این که باید خودش قضای آن را به جا آورد؟

ج- کسی که نمی تواند روزه بگیرد و از ماه رمضان تا رمضان دیگر هم بیماری اش ادامه پیدا کرده، قضا بر او واجب نیست و تکلیف، ساقط است و نباید خود و یا فرزندان را به زحمت روزه بیندازد که خداوند، اراده آسان گرفتن دارد نه مشکل گرفتن، و به هر حال، کار و روزه دیگری در مفروض سؤال، هیچ

ارتباطی به مادر پیدا نمی‌کند. آری، اگر مادر، توان مالی داشته باشد، باید برای هر روز، یک مُدّ از طعام به فقیر بپردازد.

س ۷۱. اگر پسر یا دختر بالغ توان روزه گرفتن را نداشته باشد یا اگر روزه بگیرد مانع تحصیلات او می‌شود، روزه از او ساقط می‌گردد یا خیر؟

ج - اگر توان روزه گرفتن را ندارد روزه ساقط می‌شود. بعداً اگر توان پیدا کرد باید قضا نماید اما تحصیلات، مسقط روزه نیست.

س ۷۲. روزه‌هایی را که انسان به علت غفلت در ایام نوجوانی و آغاز تلکیف نگرفته، به خصوص اگر تعداد دقیق آنها را نداند، به چه شکل باید جبران کند؟

ج - باید قضای آنها را بگیرد و برای تأخیر در قضا باید برای هر روز، ۷۵۰ گرم گندم، برنج یا نان هم به فقیر بدهد و احتیاطاً هر مقدار هم که می‌تواند به عنوان کفّاره افطار عمدی، فقرا را اطعام کند (یعنی برای هر یک روز، شصت نفر)؛ لیکن نباید خود را در این امر به زحمت بیندازد،

بلکه به مقداری که برایش سهل و بدون مشقت است، انجام دهد، خداوند، غفار، بخشنده و مهربان است و نسبت به مقدار روزه‌ها که گرفته نشده، می‌تواند به حدّ اقل (یعنی آنچه که به آن یقین دارد)، اکتفا کند.

س ۷۳. این جانب روزه قضا دارم، آیا می‌توانم ابتداء روزه پدرم را قضا کنم؟

ج - در جایی که قضای روزه پدر بر پسر بزرگ واجب باشد، مانعی ندارد.

س ۷۴. آیا مرد برای گرفتن روزه مستحبی، باید رضایت همسرش را کسب کند؟

ج - گرفتن روزه مستحبی از باب تسلط انسان بر نفس خود و عمومیت ادله صوم مندوب، نیاز به اجازه ندارد بلکه با منع دیگری هم جایز است و زوجیت سبب عبودیت و رقیّت نمی‌باشد آری اگر روزه مستحبی مخالف و منافی حق استمتاع هر یک از دیگری باشد نیاز به اجازه دارد و بدون رضایت و اجازه، غیر جائز و حرام است چون منکر بوده و

خلاف معاشرت با معروف است چنانکه خداوند در قرآن کریم فرمود: «وعاشروهن بالمعروف»، «ولهن مثل الذي عليهن» و فرقی در این مورد بین زن و شوهر نمی باشد.

س ۷۵. روزه مستحبی فرزند، بدون اجازه پدر و مادری که منظورشان از منع فرزند، دلسوزی است، و نیز روزه مستحبی زن، بدون اجازه شوهر، چه حکمی دارد؟

ج - روزه مستحبی اولاد، اگر اسباب اذیت پدر و مادر یا جد شود، جایز نیست؛ بلکه اگر اسباب اذیت آنان نشود، ولی او را از گرفتن روزه مستحبی منع کنند، احتیاط مستحب آن است که روزه نگیرد، اما زن اگر به واسطه گرفتن روزه مستحبی، حق شوهرش از بین برود، نباید روزه بگیرد؛ همچنین اگر شوهر او را از گرفتن روزه مستحبی (نه برای اذیت کردن) منع کند، بنا بر احتیاط مستحب، باید خودداری کند.

س ۷۶. شخصی روزه استحبابی می گیرد و دوستش به او شکلاتی تعارف می کند، آیا می تواند بگیرد و مصرف کند؟ آیا این فرض هم از موارد استحباب اجابت برادر مؤمن است؟

ج - اگر اجابت کند، ثواب بیشتری کسب کرده است.
 س ۷۷. در صورتی که تکلیف مکلف در بعضی موارد، جمع
 بین قصر و اتمام باشد، آیا می تواند روزه بگیرد یا خیر؟ و اگر گرفت
 و در ماه رمضان بود، آیا لازم است بعداً آن را قضا کند یا خیر؟
 ج - مواردی که احتیاطاً بین نماز قصر و اتمام، جمع
 می شود، نسبت به روزه هم جمعش به گرفتن روزه و
 قضای آن است.

س ۷۸. اهداء خون در ماه مبارك رمضان چه حکمی دارد؟
 ج - مانعی ندارد بلکه چون هرکار خیری در
 ماه مبارك رمضان ثوابش از بقیه وقت ها زیادتر
 است؛ ثواب اهداء خون هم در آن ماه قطعاً زیادتر
 خواهد بود. چگونه نباشد و حال آن که اهداء
 خون فی حد نفسه خدمت به جان و زنده ماندن
 انسان هاست آری اگر گرفتن خون در روز برای
 روزه دار باعث ضعف او شود؛ چه نیکو که در روز
 انجام ندهد.

س ۷۹. آیا سفر در ماه مبارك رمضان برای زیارت عتبات
 عالیات (مانند نجف اشرف، کربلای معلی و غیره) مستحب است

یا خیر؟

ج- در مفروض سؤال مستحب است.
 س ۸۰ این که موقع افطار ماه مبارک رمضان سفره غذا آماده و خانواده منتظر باشند لازم است که انسان اول افطار کند سپس نماز بخواند. آیا این مسئله در غیر ماه رمضان مثلاً نماز ظهر هم صحت دارد در حالی که خانواده منتظر نهار هستند و موقع نماز هم هست کدامیک مقدم است؟ نماز یا غذا؟

ج- بهتر افطار نمودن است و مستحب می باشد و ثواب افطار نمودن و در انتظار قرار ندادن دیگران بیش از نماز اول وقت می باشد و فرق بین روزه و ماه رمضان و غیر آن نیست.

س ۸۱ با توجه به این که کفاره افطار روزه عمدی، شصت روز روزه یا شصت مد طعام است، علی الظاهر باید این مقدار بین شصت فقیر؛ جداگانه تقسیم گردد. سؤال این است که بعضی از مؤسسات خیریه، مثل کمیته امداد امام خمینی که کفاره روزه را جمع آوری می کنند، می تواند در این مورد، عمل کند یا خیر؟ و چون معلوم نیست به چه افرادی می دهند، آیا می توان کفاره را به کمیته امداد داد؟

ج - با شکّ در مصرف کفّاره در محلّ شرعی، برائت ذمه حاصل نمی‌شود و خود مکلف یا دیگری باید به مستحق بپردازد و اطمینان به آن حاصل شود.

س ۸۲. زکات فطره به چه کسانی تعلق می‌گیرد؟

ج - به کسی که قبل از شب عید فطر، حداقل توانایی تأمین مخارج یک سال خود و عائله‌اش را داشته باشد، که در این صورت باید زکات فطره خود و عائله‌اش را بپردازد.

س ۸۳. زکات فطره میهمان شب عید فطر بر عهده چه کسی

است؟

ج - بر عهده خود میهمان است، حتی اگر قبل از غروب وارد شود، زیرا با مصرف غذا و افطاری یک شب، نانخور بودن و عیلولیت صدق نمی‌کند. آری، اگر قبل از غروب آمده و بناست چند روزی بماند به عهده صاحبخانه و میزبان است چون عیلولیت و نانخور بودن صدق می‌کند.

س ۸۴. اگر شخصی زکات فطره خود و اهل خانواده‌اش را چند

سال پی در پی به دلیل تنگ دستی که در آن روزها حتی برای نان

شب محتاج بوده‌اند نپردازد، ولی بعداً به دلیل امکانات مالی می‌تواند بدهد، چه حکمی دارد؟

ج - کسی که غروب شب عید شرایط و جوب پرداخت زکات فطره را ندارد، بعد از غنا و تمکّن، چیزی به عنوان زکات فطره بر او لازم و یا مستحب نیست. بنابراین، در مفروض سؤال زکات فطره، تعلق نگرفته و نه تنها واجب نیست؛ بلکه مستحب هم نبوده است. پس پرداخت به عنوان زکات فطره هم در مفروض سؤال، مشروع نیست.

س ۸۵ اگر میهمان شب عید فطر بعد از غروب وارد شود، لیکن دعوت از او در روزهای قبل بوده باشد، زکات فطره اش بر عهده چه کسانی است؟

ج - بر عهده خود میهمان است هر چند که از قبل دعوت شده باشد.

س ۸۶ اگر میزبان بخواهد زکات فطره میهمان شب عید را در صورتی که بر عهده میهمان باشد، بدهد، آیا کفایت می‌کند یا خیر؟

ج - با رضایت و اجازه اش کفایت می‌کند.

س ۸۷ آیا در احکام میهمان و میزبان از حیث زکات فطره که در

سؤال‌های قبل گفته شد، بین دعوت در خانه و یا دعوت در مراکز پذیرایی فرقی هست یا خیر؟

ج - فرقی نمی‌باشد.

س ۸۸. لطفاً مقدار زکات فطره را بیان فرمایید؟

ج - مقدار آن تقریباً سه کیلوگرم گندم، جو، خرما، کشمش و همچنین برنج که امروزه جزء قوت غالب است، می‌باشد، هر چند پرداختن قیمت هر کدام از آنها به قیمت بازار هم کافی است.

س ۸۹. آیا می‌توان زکات فطره را به سید فقیر داد؟

ج - سید می‌تواند زکات فطره خود را به سادات فقیر بدهد، ولی غیر سید نمی‌تواند زکات فطره خود را به سید بدهد.

س ۹۰. نحوه مصرف زکات فطره به نظر حضرت عالی چگونه

است؟

ج - اگر زکات فطره را به یکی از هشت مصرفی که برای زکات مال بیان شده برساند، کفایت می‌کند، ولی احتیاط مستحب آن است که فقط به فقرا و شیعه داده شود و مستحب است که در دادن زکات فطره،

خویشان فقیر خود را بر دیگران مقدم بدارد و بعد همسایگان فقیر، بعد اهل علم فقیر، ولی اگر دیگران از جهتی برتری داشته باشند مستحب است آنان را مقدم بدارد.

س ۹۱. دادن زکات فطره به مؤسسات دولتی و غیر دولتی چه حکمی دارد؟

ج - پرداخت زکات فطره به کسانی که اطمینان دارند که به فقرا می‌پردازند، مانعی ندارد و در حکم عزل آن است؛ لیکن باید توجه داشت که اگر انسان خودش بتواند پردازد به نحوی که رعایت جهات اولویت پرداخت در مصارف که در رساله‌های عملیه آمده بشود، افضل است و ثواب زیادتری دارد.

س ۹۲. آیا می‌توان فطره را خرج بازسازی مساجد یا کارهای خیر دیگر مانند جشن‌های مذهبی، مراسم دهه محرم و... کرد؟

ج - جایز است، هر چند پرداخت آن به مستحق بهتر است.

س ۹۳. مادر تهران زندگی می‌کنیم، آیا می‌توانیم زکات فطره را

به جای دیگری غیر از محل زندگی، مثل محل اولی که در آن زندگی می‌کردیم یا جای دیگر بفرستیم؟

ج - علی‌الاقوی، حتی بعد از کنار گذاشتن هم جایز نیست، مگر آنکه اتفاقاً در شب عید در محل باشید و در آنجا بپردازید؛ و احتیاط واجب آن است که زکات فطره را به جای دیگر نبرد و اگر به جای دیگر ببرد و تلف شود، باید عوض آن را بدهد.

س ۹۴. آیا فطریهٔ سربازانی که در سربازخانه‌ها از جیرهٔ دولتی استفاده می‌کنند، به عهدهٔ خود آنان است یا دولت؟ آیا سربازان عائله دولت محسوب می‌شوند یا خیر؟

ج - به عهدهٔ دولت نمی‌باشد و اگر خودشان توان پرداخت را دارند و برای غذا پول آن را می‌دهند، باید زکات را بپردازند و اگر غذا را به آنان می‌دهند که نانخور دولت محسوب می‌شوند، بنا بر احتیاط باز زکات فطره به عهدهٔ خود آنان است، هر چند عدم تعلق به خود آنان هم، خالی از وجه نیست.

س ۹۵. لطفاً زمان پرداخت زکات فطره را بیان فرمایید؟

ج - از اول شب تا زوال و ظهر روز عید می باشد، آری، برای کسانی که نماز عید می خوانند احتیاط واجب آن است که قبل از نماز بپردازند.

س ۹۶. آیا جایز است مکلف زکات فطره را جدا کند و کنار بگذارد که بعد به مصرف برساند؟

ج - مانعی ندارد و بعد از جدا کردن هر زمانی که ادا نماید زکات فطره محسوب می شود، لیکن اگر با وجود مستحق و محل مصرف مسامحه در ادای آن نمود و از بین رفت، ضامن می باشد.

س ۹۷. اگر به جهتی از جهات، زکات فطره را تا قبل از ظهر روز عید، نه از مالش جدا کند و نه پرداخت نماید، وظیفه او چیست؟

ج - تکلیف به پرداخت باقی است، لیکن باید قرینه الی الله بپردازد و قصد ادا و قضا نماید.

س ۹۸. اگر بخواهد به جای زکات فطره پول آن را بپردازد، آیا قیمت روز ادارا باید پرداخت نماید یا قیمت روز عید را؟

ج - باید قیمت زمان ادارا پرداخت نماید.

س ۹۹. آیا در زکات فطره می توان غیر از اجناس معین شده از قوت غالب و غیر از پول آن، چیز دیگری خرید و به فقیر داد یا

کفایت نمی‌کند؟

ج - نمی‌توان و کفایت نمی‌کند، مگر با رضایت و اجازه‌گیرنده زکات (فقیر) باشد.

س ۱۰۰. آیا در پرداخت زکات فطره، لازم است که به فقیر گفته

شود زکات فطره است یا خیر؟

ج - لازم نیست و عمده رسیدن زکات به دست فقیر است، و چنانچه گفتن آن او را ناراحت می‌کند و موجب آسیب رساندن به شخصیت او می‌شود، نباید گفت.